DOCUMENT RESUME

ED 176 569 FL 010 640

TITLE	Albanian: Basic Course. Volume III, Lessons 27-36.
INSTITUTION	Defense Language Inst., Monterey, Calif.
PUB DATE	Jul 60
NOTE	220p.; For related documents, see FL 010 626-628, FL 010 634, and FL 010 637-648; Tapes accompany the text
AVAILABLE FROM	Defense Language Institute, Foreign Language Center, Nonresident Instruction Division, Presidio of Monterey, California 93940
LANGUAGE	Albanian; English
EDRS PRICE	MF01/PC09 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Adult Education; *Albanian; *Audiolingual Methods; Classroom Materials; *Grammar; *Instructional Materials; *Language Instruction; Postsecondary Education; *Second Language Learning; Speech Communication; Translation; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary
IDENTIFIERS	*Dialogs (Language Learning)

ABSTRACT

This third of ten volumes of audiolingual classroom instruction in Albanian for adult students treats Albanian grammar, syntax, and usage in a series of exercises consisting of grammar perception drills, grammar analysis, translation exercises, readings, question-and-answer exercises, and dialogues illustrating specific grammatical features. A vocabulary list is attached to each exercise. (JB)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ALBANIAN

BASIC COURSE

VOLUME III
LESSONS 27-36

ED176569

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH
EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION

PERMISSION TO REPRODUCE THIS
MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

DLI FLC

Robert V. Schoffman

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES
INFORMATION CENTER (ERIC)

FL010640

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

This publication is for use by the faculty, staff, and students of the Defense Language Institute as a part of the Defense Language Program. Inquiries concerning these materials, including requests for copies or authority to reproduce materials contained herein should be addressed to Director, Defense Language Institute, Washington Navy Yard (Anacostia Annex), Washington, D. C. 20390.

JAMES R. KOENIG
Colonel, USA
Director

PREFACE

The Albanian Course, consisting of 110 lessons in 12 volumes, is one of the Defense Language Institute's Basic Course Series. The material was developed at the Defense Language Institute and approved for publication by the Institute's Curriculum Development Board.

The course is designed to train native English language speakers to Level 3 proficiency in comprehension and speaking and Level 3 proficiency in reading and writing Albanian. The texts are intended for classroom use in the Defense Language Institute's intensive programs employing the audio-lingual methodology. Tapes accompany the texts.

All inquiries concerning these materials, including requests for authorization to reproduce, will be addressed to the Director, Defense Language Institute, U. S. Naval Station, Anacostia Annex, Washington, D. C. 20390.

JAMES R. KOENIG
Colonel, USA
Director

Table of Contents

	Page
TWENTY-SEVENTH LESSON	
Grammar Perception Drill	1
Dialogue Number 27	5
Main Features: nouns (masculine): indirect object; pronouns: indirect object	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 27	6
Cartoon Guide	7
Grammar Analysis:	
Indirect object (definition and pronominal particle)	8
Indirect object (nouns' endings for masculine)	9
Indirect object (pronouns)	10
Grammar Drill	12
Translation Exercise	14
Reading Text	16
Questions on Reading Text	17
Homework	19
Vocabulary	20
TWENTY-EIGHTH LESSON	
Grammar Perception Drill	22
Dialogue Number 28	23
Main Feature: noun (feminine): indirect object	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 28	24
Cartoon Guide	25
Grammar Analysis:	
Indirect Object (nouns' endings for feminine)	26
Grammar Drill	28
Translation Exercise	31
Reading Text	33
Questions on Reading Text	34
Homework	36
Vocabulary	37
TWENTY-NINTH LESSON	
Grammar Perception Drill	40
Dialogue Number 29	43
Main Features: noun (masculine and feminine, indefinite and definite): ablative; verbs: future of verbs ending in 1st person of the present indicative with -j and with consonant	

Idiomatic Translation of Dialogue Number 29 44
Cartoon Guide 45
Grammar Analysis:
The ablative: function and contrast with the dative 46
The future tense of verbs ending in 1st person of the present indicative in -j 48
The future tense of verbs ending in 1st person of the present indicative in consonant 49
The future of verbs "me qenë" and "me pasë" 49
Grammar Drill 50
Translation Exercise (Albanian-English) 53
Translation Exercise (English-Albanian) 54
Reading Text 55
Questions on Reading Text 56
Homework 58
Vocabulary 59

THIRTIETH LESSON

Grammar Perception Drill 62
Dialogue Number 30 65
Main Feature:
noun (masculine): genitive (object own in nominative, masculine and feminine, singular and plural)
Idiomatic Translation of Dialogue Number 30 66
Cartoon Guide 67
Grammar Analysis:
noun: the genitive: possession, object, origin, material, composition and genitive endings 68
the possessive particle in nominative 69
Grammar Drill 70
Translation Exercise (Albanian-English) 73
Translation Exercise (English-Albanian) 74
Reading Text 75
Questions on Reading Text 76
Homework 77
Vocabulary 78

THIRTY-FIRST LESSON

Grammar Perception Drill 80
Dialogue Number 31 83
Main feature:
verb: simple past of "me qenë" and "me pasë"
simple past of verbs ending in inf. in consonant plus -ë

	Page
Idiomatic Translation of Dialogue Number 31	84
Cartoon Guide	85
Grammar Analysis:	
Verbs: simple past endings of verbs ending in infinitive in consonant [illegible] -ë	86
Grammar Drill	88
Translation Exercise	90
Reading Text	92
Questions on Reading Text	93
Homework	95
Vocabulary	97

THIRTY-SECOND LESSON

Grammar Perception Drill	99
Dialogue Number 32	101
Main Features:	
Imperfect	
Simple past of verbs ending in the infinitive in -ye, long vowel and of the verbs "me ardhë" and "me thânë"	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 32	102
Cartoon Guide	103
Grammar Analysis:	
Verbs: imperfect: usage and endings (type A and B)	104
simple past of verbs ending in the infinitive in -ye and long vowel	106
Grammar Drill	107
Translation Exercise	110
Reading Text	112
Questions on Reading Text	113
Homework	115
Vocabulary	116

THIRTY-THIRD LESSON

Grammar Perception Drill	119
Dialogue Number 33	123
Main Features:	
nouns: quasi-compounds	
verbs: the present perfect	
the progressive of the present	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 33	124
Cartoon Guide	125
Grammar Analysis:	
nouns: Formation of quasi-compounds	126
usage of quasi-compounds	128

	Page
verbs: The present perfect	128
The progressive form of the present	129
Grammar Drill	130
Translation Exercise	133
Reading Text	135
Questions on Reading Text	136
Homework	138
Vocabulary	139

THIRTY-FOURTH LESSON

Grammar Perception Drill	141
Dialogue Number 34	143
Main Feature: The subjunctive mood	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 34	144
Cartoon Guide	145
Grammar Analysis:	
Verbs: Usage of the subjunctive mood	146
Endings of the subjunctive	147
Grammar Drill	149
Translation Exercise	152
Reading Text	154
Questions on Reading Text	155
Homework	157
Vocabulary	158

THIRTY-FIFTH LESSON

Grammar Perception Drill	161
Dialogue Number 35	165
Main Feature: The declension of the possessive particle following a masculine noun	
Idiomatic Translation of Dialogue Number 35	166
Cartoon Guide	167
Grammar Analysis:	
Declension of the possessive particle following a masculine indefinite noun	168
Declension of the possessive particle following a masculine definite noun	170
Grammar Drill	172
Translation Exercise	176
Reading Text	178
Questions on Reading Text	179
Homework	181
Vocabulary	182

Page

THIRTY-SIXTH LESSON

Grammar Perception Drill 185
Dialogue Number 36 189
Main Feature:
The declension of the possessive particle following a feminine noun
Idiomatic Translation of Dialogue Number 36 190
Cartoon Guide 191
Grammar Analysis:
Declension of the possessive particle following a feminine indefinite noun 192
Declension of the possessive particle following a feminine definite noun 193
Negation 195
Completion of declension of the noun with an adjective: masculine 197
feminine 198
Grammer Drill 199
Translation Exercise 203
Reading Text 205
Questions on Reading Text 206
Homework 207
Vocabulary 208

PJESA E PARË — FIRST PART
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A i shkrueni nji djali çdo javë.
Po, unë i shkruej nji djali çdo javë.
A i shkrueni nji oficeri nji herë në muej?
Po, unë i shkruej nji oficeri nji herë në muej.
A i shkrueninji shoku shpesh?
Po, unë i shkruej nji shoku shpesh.
Sa herë në muej i shkrueni nji miku?
Unë i shkruej nji miku dý herë në muej.
Sa herë në muej i shkrueni nji nxânsi?
Unë i shkruej nji nxânsi nji herë në muej.

2. A i shkrueni djalit të madh shpesh?
Po, unë i shkruej shpesh djalit të madh.
Sa herë në muej i shkrueni oficerit të gjatë?
Unë i shkruej oficerit të gjatë nji herë në muej.
A i shkrueni shokut tuej shpesh?
Po, unë i shkruej shokut tim shpesh.
Sa herë në muej i shkrueni mikut të ngushtë?
Unë i shkruej mikut të ngushtë dý herë në muej.
Sa herë në vjet i shkrueni nxânsit?
Unë i shkruej nxânsit dý herë në vjet.

For further practice use the following nouns:

nënoficer, kapter, nëntoger, toger, kapiten, major, e kolonel.

3. A u shkrueni shpesh disa ushtarëve?
Po, unë u shkruej shpesh disa ushtarëve.
A u shkrueni rrallë disa shokëve?
Po, disa shokëve u shkruej rrallë.
Sa herë në muej u shkrueni disa nxânësve?
Unë u shkruej disa nxânësve dý herë në muej.
Sa herë në vjet u shkrueni disa miqve?
Unë u shkruej disa miqve nji herë në vjet.
Kur u shkrueni disa oficerave?
Unë u shkruej disa oficerave vetëm për Krishtlindje.
A u shkrueni edhe disa mësuesve për Krishtlindje?
Po, unë u shkruej edhe disa mësuesve për Krishtlindje.

4. Kur u shkrueni oficeravet?
Unë u shkruej oficeravet për Krishtlindje.
Po mësuesvet, kur u shkrueni?
Edhe mësuesvet u shkruej për Krishtlindje.

Sa herë në javë u shkrueni djelmvet?
Unë u shkruej djelmvet nji herë në javë.
Sa herë në muej u shkrueni vllazënvet?
Unë u shkruej vllazënvet nji herë në muej.
Sa herë në vjet u shkrueni miqvet?
Unë u shkruej miqvet nji herë në vjet.
Kur u shkrueni shokëvet?
Unë u shkruej shokëvet çdo muej.

For further practice in 3 and 4 use the following words:

tetár, rreshtér, kapter, nënoficer, gjykatës, kapiten, barí, major e kolonel.

5. A më pëlqen mue me lexue?
Po, tý të pëlqen me lexue.
Po tý, a të pëlqen me lexue?
Po, edhe mue më pëlqen me lexue.

A i pëlqen atij me punue në dyqan?
Po, atij i pëlqen me punue në dyqan.
A i pëlqen atij me punue në kazermë?
Jo, atij nuk i pëlqen me punue në kazermë.

A na pëlqen né me nxânë shqip?
Po, né na pëlqen me nxânë shqip.
A na pëlqen né me blé libra?
Po, né na pëlqen me blé libra.

A ju pëlqen jú me pí duhan?
Po, né na pëlqen me pí duhan.
A ju pëlqen jú me pí qumësht?
Po, né na pëlqen me pí qumësht.

A na pëlqen né me studjue shumë?
Po, jú ju pëlqen me studjue shumë.
A na pëlqen né me punue në hotel?
Po, jú ju pëlqen me punue në hotel.

A u pëlqen atyne me pí duhan?
Po, atyne u pëlqen me pí duhan.
A u pëlqen atyne me lexue shumë?
Po, atyne u pëlqen me lexue shumë.
A u pëlqen atyne me punue dhetë orë në ditë?
Jo, atyne nuk u pëlqen me punue dhetë orë në ditë.

For further practice, ask the following questions six

times so that you will have in the answer mue, tý, atij, né, jú, atyne:

Kujt i pëlqen me lexue libra?
Kujt i shkruen grueja shpesh?
Kujt i thotë mësuesi "shumë mirë"?
Kujt i dërgon baba peshqeshe për Krishtlindje?

6. A i thom unë mësuesit "mirë mëngjes"?
Po, ti i thue mësuesit "mirë mëngjes"?
A më thotë mue mësuesi "mirë mëngjes"?
Po, mësuesi të thotë tý "mirë mëngjes".
A u thom unë nxânësvet "mirë mbrâma"?
Po, ti u thue nxânësvet "mirë mbrâma".
A më thonë mue nxânsit "tungjatjeta"?
Po, nxânsit të thonë tý "tungjatjeta".

7. Kush mungon sot?
Zotní _____ mungon sot.
Çë punë bâni?
Unë punoj në hotel.
Kush e administron pasunín tuej?
Unë e administroj pasunín teme.
A keni shumë pasuní të patundëshme.
Po, unë kam shumë pasuní të patundëshme.
Kush e këqyr pasunín e patundëshme?
Daja e këqyr pasunín e patundëshme.

8. Çka bâni në mbrâmje ju dhe shoku?
Si unë ashtu edhe shoku studjojmë në mbrâmje.
Çka bâjnë nxânsit dhe mësuesit të dielen në mëngjes?
Si nxânsit ashtu edhe mësuesit shkojnë në plazhë të dielen në mëngjes.
Çka bâjnë oficerat dhe ushtarët të premten në mbrâmje?
Si oficerat ashtu dhe ushtarët shkojnë në kinema të premten.
Ku shkoni ju dhe grueja të dielen në mëngjes?
Si unë ashtu dhe grueja shkojmë në plazhë të dielen në mëngjes.

9. A merrni ju dhe grueja letra shpesh prej miqvet?
Jo, as unë as grueja nuk marrim letra shpesh prej miqvet.
A u shkrueni shpesh miqvet ju dhe grueja?
Jo, as unë as grueja nuk u shkruejmë shpesh miqvet.
A shkoni ju dhe shoku shpesh në kinema?
Jo, as unë as shoku nuk shkojmë shpesh në kinema.

A studjoni shumë ju dhe shoku?
Po, si unë ashtu dhe shoku studjojmë shumë.
A bleni libra, gazeta e revista ju dhe grueja?
Jo, as unë as grueja nuk blejmë as libra, as gazeta,
as revista.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. A ke ndokêmd n'Europë.
2. Po, kam dy vllazën, kushrî j dhe natyrisht miq.

3. A u shkruen vllazënvet, kushrî jvet dhe shokëvet?
4. Nji shoku n'Italí, vllait në Francë dhe dy kushrî jve në Shqipní u shkruej çdo muej.

5. A i shkruen ndonji mësuesi të shkollës fillore?
6. Jo, vetëm drejtorit të shkollës fillore i shkruej për Krishtlindje e për Pashkë.

7. A të shkruejnë vllaznit shpesh?
8. Po, më shkruejnë, por unë u shkruej atyne mâ shpesh.

9. Kujt tjetër i shkruen?
10. U shkruej edhe disa miqve të ngushtë.

11. A ke ndokêmd në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës?
12. Po, kam nji dajë në Boston.

13. Atij i dërgon letra shpesh, besoj.
14. Ke të drejtë. Si unë ashtu edhe grueja i shkruejmë mjaft shpesh.

15. A ju përgjegj ai jú kur i shkrueni?
16. Po, ai na përgjegj né gjithëmonë me kohë.

17. Çë punë bân daja në Boston?
18. Ka nji hotel dhe pasuní të patundëshme.

19. Pse nuk shkoni me punue me dajën?
20. Né nuk na pëlqen me punue në hotel.

21. Kujt nuk i pëlqen: tý apo zojës?
22. As mue as grues.

23. A ka daja ndonji punë tjetër përveç hotelit?
24. Administron pasunîn, këqyr a u mungon gjâ shtëpivet, etj.

PJESA E DYTË
DIALOGU

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Do you have anybody in Europe?
2. Yes, I have two brothers, some cousins and naturally some friends.

3. Do you often write to your brothers, to your cousins and to your friends?
4. I write every month to a friend in Italy, to my brother in France and to two cousins in Albania.

5. Do you write to any teachers of your elementary school?
6. No, I only write to the principal of my elementary school at Christmas and Easter time.

7. Do your brothers write you often?
8. Yes, they do, but I write them more often than they write me.

9. Whom else do you write?
10. I write some close friends of mine also.

11. Do you have anybody in the United States of America?
12. Yes, I have an uncle in Boston.

13. You write him often, don't you?
14. You are right. My wife and I write him quite often.

15. Does he answer you when you write him?
16. Yes, he always answers us promptly.

17. What business is your uncle in?
18. He has a hotel and some real estate.

19. Why don't you go and work with your uncle?
20. We don't like to work in a hotel.

21. Who does not like to work in a hotel, you or your wife?
22. Neither my wife nor I.

23. Does your uncle have any other kind of business, besides the hotel?
24. He looks after his real estate, to see if the houses need any repairs, etc.

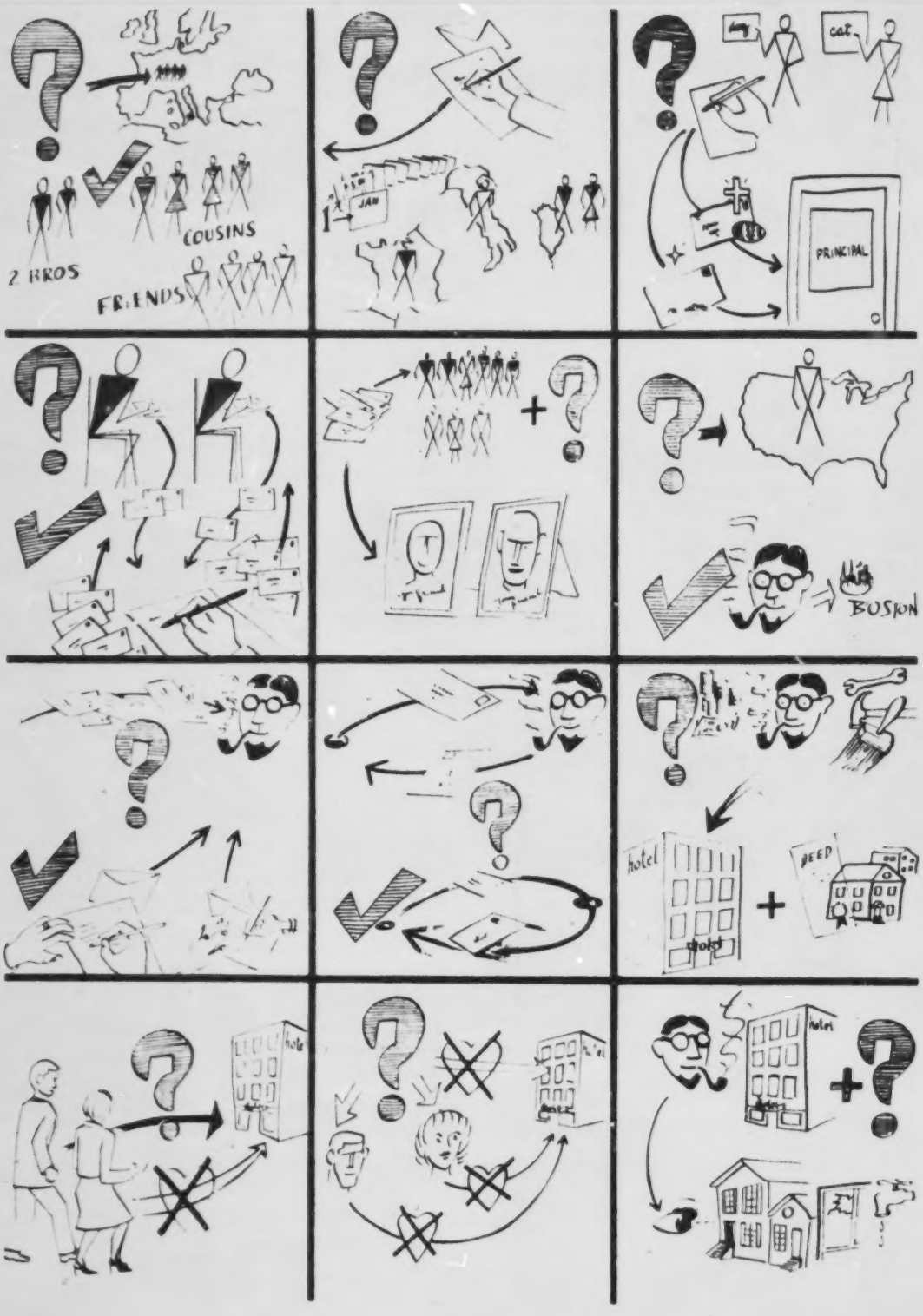

7

PJESA E TRETË
ANALIZË GRAMATIKORE

THIRD PART
GRAMMAR ANALYSIS

INDIRECT OBJECT (DATIVE CASE)

1. An indirect object is a noun (or pronoun) which answers the question to or for whom (what)?

I told the girl a story. (to whom?)

I gave a bone to the dog. (to what?)

In Albanian the indirect object is formed by certain endings plus the use of "i" (singular) or "u" (plural) which must precede the verb.

This "i" or "u" is called a "pronominal particle".

Singular examples:

Ai i shkruen vllait. (He writes to the brother.)	Pronominal particle "i" plus indirect object noun.
Ai i shkruen atij. (He writes him.)	Pronominal particle "i" plus indirect object pronoun.

Plural examples:

Ai u shkruen vllazënvet. (He writes to the brothers.)	Pronominal particle "u" plus indirect object noun.
Ai u shkruen atyne. (He writes to them.)	Pronominal particle "u" plus indirect object pronoun.

Conclusion: The pronominal particle must always be used in Albanian both with the indirect object noun and the indirect object pronoun. Other examples:

A i shkrueni mësuesit?	Do you write to the teacher.
Po, i shkruej mësuesit.	Yes, I write to the teacher.
OR	
Po, i shkruej.	Yes, I write him.
A u shkrueni fëmijëvet?	Do you write to the children?
Po, u shkruej fëmijëvet.	Yes, I write to the children.
OR	
Po, u shkruej.	Yes, I write them.

Notice: "i" (him, her) or "u" (them) may be used without

the indirect object noun or pronoun. When we want to stress the person or thing used as an indirect object then we use the indirect object noun or pronoun.

2. Indirect Object Nouns - Their Endings for Masculine

a. The singular indefinite form of the indirect object (noun) is obtained by adding -i or -u to the singular indefinite form of the nominative case of that noun. Examples:

Unë i shkruej nji ushtari.
(I write to a soldier.)

Na i dërgojmë nji mësuesi dý letra në muej.
(We send two letters a month to a teacher.)

Ai i shkruen nji shoku.
(He writes to a friend.)

b. The singular definite form of the indirect object (when it is a noun) is obtained by adding "-t" to the nominative singular definite form of that noun. The pronominal particle "u" precedes the verb in both forms. Examples:

Unë i shkruej ushtarit.
(I write to the soldier.)

Na i dërgojmë mësuesit dý letra në muej.
(We send two letters a month to the teacher.)

Mësuesi i thotë nxânsit me studjue mâ shumë.
(The teacher tells the student to study more.)

Unë i shkruej vetëm shokut që banon në San Francisco.
(I write only to the friend who lives in San Francisco.)

Ata i thanë mikut me shkue në kinema me ta.
(They asked their friend to go to the movies with them.)
(Lit. trans: They said to friends to .....)

c. The plural indefinite form of the indirect object (when it is a noun) is obtained by adding -ve to the plural indefinite form of the nominative case of that noun. The pronominal particle "u" precedes the verb. Examples:

Unë u shkruej disa ushtarëve.
(I write to some soldiers.)

Na u dërgojmë disa mësuesve dy letra në muej.
(We send two letters a month to some teachers.)

Unë u shkruej vetëm disa shokëve që banojnë San Francisco.
(I write only to some friends who live in San Francisco.)

Ata u kanë thânë disa miqve me shkue në kinema me ta.
(They have asked some friends to go to the movies with them.)
(Lit. trans. They have said to some friends to .....)

d. The plural definite form of the indirect object (when it is a noun) is obtained by adding "-t" to the plural indefinite indirect object of that noun. The pronominal particle "u" precedes the verb. Examples:

Unë u shkruej ushtarëvet. I write to the soldiers.

Na u dërgojmë mësuesvet dy letra në muej.
(We send two letters a month to the teachers.)

Unë u shkruej vetëm shokëvet që banojnë në San Francisco.
(I write only to the friends who live in San Francisco.)

Ata u kanë thânë miqvet me shkue në kinema me ta.
(They have asked their friends to go to the movies with them.)

3. The indirect object pronoun.

a. The pronominal particles when used with indirect object pronouns have different forms.

Nominative Case	Pronominal Particle	Pronoun Ind. Obj.
unë	më	mue
ti	të	ty
ai	i	atij
ajo	i	asaj
na	na	ne
ju	ju	juj
ata	u	atyne
ato	u	atyne

Examples:

Ai më shkruen shpesh mue	(He writes me often)
Ai të shkruen shpesh tý	(He writes thee often)
Ai i shkruen shpesh atij	(He writes him often)
Ai i shkruen shpesh asaj	(He writes her often)
Ai na shkruen shpesh nê	(He writes us often)
Ai ju shkruen shpesh jú	(He writes you often)
Ai u shkruen shpesh atyne	(He writes them often)

b. The indirect object answers the question "kujt" (sing.) to whom and "kujve" (plural) to whom. Examples:

Kujt i shkrueni shpesh?	To whom do you write often?
Kujt i keni dhânë të holla?	To whom did you give money?
Kujt i dërgoni letra?	To whom do you send letters?
Kujve u shkrueni shpesh?	To whom do you write often?
Kujve u keni dhânë të holla?	To whom did you give money?
Kujve u dërgoni letra?	To whom do you send letters?

c. If the form of the demonstrative pronouns, in the nominative case, is different for the masculine and feminine, their indirect objects will be respectively different.

Nominative Masculine	Dative Masculine
ky	këtij
ai	atij
Nominative Feminine	**Dative Feminine**
kjo	kësaj
ajo	asaj

d. Many pronouns are formed from "kush" (who): ndokush (somebody, anybody); kurrkush (nobody); dikush (somebody).

The indirect object forms are as follows:

Nominative	Dative
kush	kujt
dikush	dikujt
kurrkush	kurrkujt
ndokush	ndokujt

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. A i shkruen ti shpesh nji oficeri?
Po, unë i shkruej shpesh nji oficeri.
Kujt i shkruen ti shpesh?
Unë i shkruej shpesh nji oficeri.
A i shkruen nxânsi shpesh nji mësuesi?
Po, nxânsi i shkruen shpesh nji mësuesi.

For further practice, follow the above pattern using: djalë, kapiten, major and kolonel.

2. A i shkruen ti shpesh nji shoku?
Po, unë i shkruej shpesh nji shoku.
Kujt i shkruen ti shpesh?
Unë i shkruej shpesh nji shoku.
Po mësuesi, kujt i shkruen shpesh?
Edhe mësuesi i shkruen shpesh nji shoku.
A i shkrueni ju shpesh nji miku?
Po, na i shkruejmë shpesh nji miku.
Kujt i shkrueni ju shpesh?
Na i shkruejmë shpesh nji miku.
A i shkruejnë ata shpesh nji njeriu?
Po, ata i shkruejnë shpesh nji njeriu.
Kujt i shkruejnë ata shpesh?
Ata i shkruejnë shpesh nji njeriu.

3. A i dërgon ti letra shpesh vllait?
Po, unë i dërgoj letra shpesh vllait.
Kujt i dërgon ti shpesh letra?
Unë i dërgoj letra shpesh vllait.
A i dërgon ai letra shpesh nxânsit?
Po, ai i dërgon letra shpesh nxânsit.
Kujt i dërgon ai shpesh letra?
Ai i dërgon letra shpesh nxânsit.
A i dërgoni ju letra shpesh Zotní Beratit?
Po, na i dërgojmë letra shpesh Zotní Beratit.
Kujt i dërgoni ju letra shpesh?
Na i dërgojmë letra shpesh Zotní Beratit.
A i dërgojnë prindët letra shpesh ushtarit?
Po, prindët i dërgojnë letra shpesh ushtarit.
Kujt i dërgojnë prindët letra shpesh?
Prindët i dërgojnë letra shpesh ushtarit.

4. A i dërgon ti letra shpesh mikut?
Po, unë i dërgoj letra shpesh mikut.
Kujt i dërgon ti letra shpesh?
Unë i dërgoj letra shpesh mikut.

For further practice, follow the above pattern using: shok and njerí.

5. A u shkruen ti shpesh disa fëmijëve?
   Po, unë u shkruej shpesh disa fëmijëve.
   A u shkruen ai shpesh disa miqve?
   Po, ai u shkruen shpesh disa miqve.
   A u shkrueni ju shpesh disa puntorëve?
   Po, na u shkruejmë shpesh disa puntorëve.
   A u shkruejnë ata shpesh disa ushtarëve?
   Po, ata u shkruejnë shpesh disa ushtarëve.

For further practice, follow the above pattern using: kushrí, nip and shok.

6. Çë punë bën?
   Tash për tash jam ushtár.
   Çë punë bën Zotní Berati?
   Zotní Berati ësht gjykatës.
   Çë punë bën Zotní Vlona?
   Zotní Vlona ësht përdás.
   Po Zotní Tirana, çë punë bën?
   Zotní Tirana ësht peshkshitës.
   Çë punë bën Zotní Korça?
   Zotní Korça ësht mësues.

7. A u shkrueni shpesh vllazënvet e motravet?
   Po, na u shkruejmë shpesh vllazënvet e motravet.
   A u dërgoni letra mësuesvet dhe oficeravet?
   Po, na u dërgojmë letra mësuesvet dhe oficeravet.
   Po miqvet dhe shokëvet, a u dërgoni letra?
   Po, na u dërgojmë letra miqvet dhe shokëvet.
   A u shkrueni shpesh kushrí jvet?
   Po, unë u shkruej shpesh kushrí jvet.

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Familja ime jeton në Monterey tash dhetë vjetë. Na nuk jemi të pasun, por as të vorfën nuk jemi. Mbasi kemi shumë fëmijë, unë dhe grueja punojmë; unë jam mësues dhe grueja punon në nji zyrë. Fëmijët shkojnë në shkollë. Kur vîjnë nga shkolla hanë bukë dhe mandej studjojnë për nja dý ase trí orë. Djali i madh studjon mâ shumë, sepse ai nxên përmendsh.

Të shtunden dhe të dielen unë dhe grueja rrijmë në shtëpí.

Të shtunden çohem heret dhe shkoj me blé harxhin. Grueja rri në shtëpí dhe u ep me hangër fëmijëvet. Të shtunden mbasdreke, kur koha âsht e mirë, shkojmë në breg të detit dhe rrijmë pak kohë. Fëmijët shkojnë në bibliotekë me marrë libra ase rrijnë e lexojnë aty.

Të shtunden në mbrâmje shkojmë në kinema ase në teatër. Fëmijëvet u pëlqen me shkue në kinema mâ tepër se në teatër.

Të dielen rrijmë në shtëpí; fëmijët studjojnë, unë lexoj revista e gazeta dhe grueja lexon ndonji libër.

Monterey is a very beautiful town. Many people visit the Fishermen's Wharf, stores, restaurants, every day. The buildings of Monterey are of a particular style - the Spanish style. There are two movie houses in Monterey.

The main street in Monterey is called Alvarado. On the main street are beautiful stores and restaurants. In the stores people buy: pocketknives, brushes, mirrors, pencils, pens, dishes, knives, forks and spoons.

There is a large library in Monterey. In the library are books in many languages.

Monterey beach is a beautiful place, but unfortunately the water is cold.

During spring and summer there are beautiful flowers along the seashore.

Monterey was once the capital city of California.

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Kur nuk kam me studjue, zakonisht shkruej letra. Gati çdo muej i shkruej vllait që kam në Francë, nji shoku n'Italí dhe dy kushrí̇jve në Shqipní. Edhe vllazënvet që kam në Shqipní u shkruej shpesh. Për Krishtlindje i shkruej edhe drejtorit të shkollës fillore e disa shokëve tjerë.

Në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës kam nji dajë. Daja jeton në Boston, Massachusetts. Unë dhe grueja i shkruejmë shpesh dajës; edhe ai na përgjegj né gjithëmonë me kohë. Daja ka nji hotel. Shumë herë na ka shkrue me shkue me punue në hotelin e tij, por as mue as grues nuk na pëlqen me punue në hotel. Përveç hotelit, daja ka edhe trí shtëpí që ep me qirá.

QUESTIONS - PYETJE

1. Çka bâj, zakonisht, kur nuk kam me studjue?
2. Kur shkruej letra, zakonisht?
3. Kujt i shkruej gati çdo muej?
4. Cilit vllá i shkruej gati çdo muej?
5. Kur i shkruej vllait që kam në Francë?
6. Po nji shoku n'Italí, kur i shkruej?
7. Cilëve kushrî j u shkruej gati çdo muej?
8. Kur u shkruej vllazënvet që kam në Shqipní?
9. Cilëve vllazën u shkruej shpesh?
10. Edhe kujt tjetër i shkruej shpesh?
11. Kujt i shkruej për Krishtlindje?
12. Kur i shkruej drejtorit të shkollës fillore?
13. Cilit drejtor i shkruej për Krishtlindje?
14. Edhe kujt tjetër i shkruej, përveç drejtorit?
15. Kush ka nji dajë në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës?
16. Sa daja kam unë në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës?
17. Kush jeton në Boston, Massachusetts?
18. Ku jeton daja?
19. Kujt i shkruejmë shpesh unë dhe grueja?
20. Kush i shkruen shpesh dajës?
21. Kur na përgjegj ai né?
22. Kujt i përgjegj ai gjithëmonë me kohë?

23. Kush ka nji hotel?

24. Kujt i ka shkrue daja me shkue me punue në hotelin e tij?

25. Çka na ka shkrue daja në shumë herë?

26. Kujt nuk i pëlqen me punue në hotel?

27. Çka nuk na pëlqen me bâ as mue aś grues?

28. Përveç hotelit, kush ka edhe trí shtëpí që ep me qirá?

QUESTIONS - PYETJE

1. Çka bâj, zakonisht, kur nuk kam me studjue?
2. Kur shkruej letra, zakonisht?
3. Kujt i shkruej gati çdo muej?
4. Cilit vllâ i shkruej gati çdo muej?
5. Kur i shkruej vllait që kam në Francë?
6. Po nji shoku n'Italí, kur i shkruej?
7. Cilëve kushrî j u shkruej gati çdo muej?
8. Kur u shkruej vllazënvet që kam në Shqipní?
9. Cilëve vllazën u shkruej shpesh?
10. Edhe kujt tjetër i shkruej shpesh?
11. Kujt i shkruej për Krishtlindje?
12. Kur i shkruej drejtorit të shkollës fillore?
13. Cilit drejtor i shkruej për Krishtlindje?
14. Edhe kujt tjetër i shkruej, përveç drejtorit?
15. Kush ka nji dajë në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës?
16. Sa daja kam unë në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës?
17. Kush jeton në Boston, Massachusetts?
18. Ku jeton daja?
19. Kujt i shkruejmë shpesh unë dhe grueja?
20. Kush i shkruen shpesh dajës?
21. Kur na përgjegj ai né?
22. Kujt i përgjegj ai gjithëmonë me kohë?

23. Kush ka nji hotel?

24. Kujt i ka shkrue daja me shkuc me punuc në hotelin e tij?

25. Çka na ka shkrue daja në shumë herë?

26. Kujt nuk i pëlqen me punue në hotel?

27. Çka nuk na pëlqen me bâ as mue as grues?

28. Përveç hotelit, kush ka edhe trí shtëpí që ep me qirá?

XXVII

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

Answer in Albanian the following questions, using in your answer the person mentioned in the parenthesis.

1. Kujt i shkrueni shpesh? (to an officer)
2. Kujt i shkruen ai shpesh? (to the teacher)
3. Kujt i shkruejmë na shpesh? (to some NCO's)
4. Kujt i shkruejnë ata? (to Mr. Berati)
5. Kujt i keni thânë me ardhë për drekë? (to a friend)
6. Kujt i keni dërgue letra sot? (to the friend)
7. Kujt i shkruet dje? (to two brothers)
8. Kujt i shkruet javën që kaloi? (to all friends)
9. Kujt i shkruen daja? (to me)
10. Kujt i shkrueni ju? (to him)
11. Kujt i shkruen nâna? (to us)
12. Kujt i shkruejnë ata? (to them)

me administrue (unë administroj)	(v.)	to administer
as ... as	(neg.conj.)	neither ... nor
atij	(pron.)	to him, to it
atyne	(pron.)	to them, to those
i, të bashkuem e, të bashkueme	(adj.m. & f.)	united, joined, associated
dajë, -a daja, -t	(m.)	uncle (mother's brother)
drejtor, -i drejtora, -t	(m.)	director, principal, manager, head
Europë, -a	(f.)	Europe
Francë, -a	(f.)	France
hotel, -i hotele, -t	(m.)	hotel
Italí, -ja	(f.)	Italy
ju	(pronominal particle)	to you
jú	(pron.)	to you
me këqyrë (unë këqyr)	(v.)	to look, watch, observe
kushrí, -ni kushrí, -t	(m.)	cousin
mue	(pron.)	to me
me mungue (unë mungoj)	(v.)	to miss, be absent
na	(pronominal particle)	to us

në	(pron.)	to us
pasuní, -ja pasuní, -t	(f.)	wealth, riches, possession
pasuní e patundëshme		real estate, property
Pashkë, -t	(f.)	Easter
me pëlqye (pëlqen, pëlqejnë)	(v.)	to like, please
si ... ashtu edhe	(conj.)	both ... and, as well as
shkollë fillore		grammar school
shtet, -i shtete, -t	(m.)	state (nation)
të	(pronominal particle)	to you (to thee)
tý	(pron.)	to you (to thee)

Notes:

çë punë bâni?	what's your occupation?
me pasë të drejtë (unë kam të drejtë)	to be right (I am right)
a u mungon gjâ?	do they need anything?

PJESA E PARË — FIRST PART
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A i shkruen shpesh nji vajze?
Po, unë i shkruej shpesh nji vajze.
Po shoku, a i shkruen shpesh nji vajze?
Po, edhe shoku i shkruen shpesh nji vajze.
A i shkruen shpesh nji nxânsje?
Po, unë i shkruej shpesh nji nxânsje.
A i shkruen shpesh nji mësuesje?
Po, unë i shkruej shpesh nji mësuesje.

2. Sa herë në javë i shkruen nânës?
Unë i shkruej nânës nji herë në javë.
Sa herë në muej i shkruen mësueses?
Unë i shkruej mësueses nji herë në muej.
Sa herë në vjet i shkruen shoqes?
Unë i shkruej shoqes dý herë në vjet.
A i dërgon vajzës letër çdo javë?
Po, unë i dërgoj vajzës letër çdo javë.
A i përgjegj nânës kur të shkruen?
Po, unë i përgjegj nânës kur më shkruen.
A i përgjegj mësueses kur të pyet?
Po, unë i përgjegj mësueses kur më pyet.
Çka i thue sekretares në mëngjes?
Unë i thom sekretares "mirë mëngjes" në mëngjes.

3. Sa herë në muej u shkruen disa vajzave?
Unë u shkruej disa vajzave dý herë në muej.
Po disa mësueseve, sa herë në vjet u shkruen?
Unë u shkruej disa mësueseve nji herë në vjet.
A u shkruen disa nxânseve për Krishtlindje?
Po, unë u shkruej disa nxânseve për Krishtlindje.
Sa herë në vjet u shkrueni disa shoqeve?
Unë u shkruej disa shoqeve nji herë në vjet.

4. A u shkrueni motravet shpesh?
Po, unë u shkruej motravet shpesh.
Sa herë në muej u shkrueni shoqevet?
Unë u shkruej shoqevet nji herë në muej.
Sa herë në vjet u shkruen nxânsevet?
Unë u shkruej nxânsevet nji herë në vjet.
A u shkrueni vajzavet për Krishtlindje?
Po, unë u shkruej vajzavet për Krishtlindje.
Sa herë në vjet u shkrueni mësuesevet?
Unë u shkruej mësuesevet dý herë në vjet.

PJESA E DYTË
DIALOGU

1. Mirë mbrâma! Çka je tue bâ?
2. Jam tue i shkrue nji letër nji vajze.

3. Ti e humb kohën tue shkrue në vend që me studjue?
4. Jo, u shkruej vetëm disa shoqeve, motrës së madhe dhe nji mësuesje.

5. A u shkruen shpesh shoqevet?
6. Sa herë që kam kohë.

7. Po ato, a të shkruejnë tý ndonjiherë?
8. Po, ato më shkruejnë mâ shpesh se unë atyne.

9. Si i dërgon letrat?
10. Me postë; s'ka tjetër mënyrë.

11. E dij, por a i dërgon me postë ajrore, apo të thjeshtë?
12. Me postë të thjeshtë; posta ajrore kushton shumë.

13. A u shkruen shpesh prindëvet?
14. Po, por gjyshes dhe tezes u shkruej mâ shpesh.

15. Natyrisht, gjyshet i llastojnë nipat e mbesat tue u falë gjithëçka kërkojnë.
16. Edhe tash që jam burrë, kur kam nevojë, i kërkoj asaj çdo gjâ.

17. Edhe ajo, natyrisht, nuk kursehet kurr për tý.
18. Jo. Gjyshja më do shumë.

19. A e falënderon gjyshen për dashunín që tregon për tý?
20. Po, e falënderoj në çdo letër.

21. Për mue kujtimet mâ të bukura janë përrallat e gjyshes.
22. Besoj se s'ka njerí që nuk mban mend ndonji prej tyne.

23. A i shkruen ndokujt tjetër?
24. Jo, kurrkujt.

PJESA E DYTË
DIALOGU

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Good morning! What are you doing?
2. I'm writing a letter to a girl.

3. You waste your time writing instead of studying.
4. No! I only write to some girls, to my older sister and to a lady teacher.

5. Do you write often to your friends? (ladies)
6. Whenever I have time.

7. What about them, do they ever write to you?
8. Yes, they write me more often than I write them.

9. How do you send your letters?
10. By mail - there is no other way.

11. I know, but do you send them by air mail or by regular mail?
12. By regular mail, air mail costs a lot.

13. Do you write to your parents often?
14. Yes, but I write more often to my grandmother and to my aunt.

15. Naturally, grandmothers spoil their grandsons and granddaughters by giving them anything they want.
16. Even now that I am a grown man, when I need something I ask her.

17. And she, naturally, never lets you down.
18. Right! My grandmother loves me a lot.

19. Do you thank your grandmother for the love she has for you?
20. Yes, I thank her in every letter.

21. For me the most beautiful memories are the stories told to me by my grandmother.
22. I think that there isn't a person who does not remember some of them.

23. Do you write to anybody else?
24. No, to no one.

25

INDIRECT OBJECT (Continuation)

1. The indirect object indefinite singular of a feminine noun is obtained by changing the final vowel -a of the nominative singular definite of that noun into -e. For example:

Unë i shkruej nji vajzë.
(I write to a girl.)

Na i dërgojmë nji mësuesje dý letra në muej.
(We send to a lady teacher two letters a month.)

Mësuesi i thotë nji nxânsje me studjue mâ shumë.
(The teacher says to a girl student to study more.)

Unë i shkrova nji grueje me ardhë me punue këtu.
(I wrote to a woman to come to work here.)

2. The indirect object definite singular of a feminine noun is obtained by adding -s to the nominative indefinite singular of that noun. For example:

Unë i shkruej vajzës.
(I write to the girl.) (or to the daughter)

Na i dërgojmë mësueses dý letra në muej.
(We send to the lady teacher two letters a month.)

3. The indirect object indefinite plural of a feminine noun is obtained by adding -ve to the plural indefinite form of the nominative case of that noun.

Unë u shkruej disa vajzave.
(I write to some girls.)

Na u dërgojmë disa mësueseve dý letra në muej.
(We send to some lady teachers two letters a month.)

Mësuesi u thotë disa nxânseve me studjue mâ shumë.
(The teacher says to some girl students to study more.)

Unë u shkrova disa grave me ardhë me punue këtu.
(I wrote to some women to come to work here.)

4. The indirect object definite plural of a feminine noun, is obtained by adding -t to the plural indefinite indirect object of that noun.

Unë u shkruej vajzavet.
(I write to the girls.)

Na u dërgojmë mësuesevet dy letra në muej.
(We send to the lady teachers two letters a month.)

Mësuesi u thotë nxânsevet me studjue më shumë.
(The teacher says to the girl students to study more.)

Unë u shkrova gravet me ardhë me punue këtu.
(I wrote to the women to come to work here.)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

1. A i dërgoni letra nji vajze?
Po, unë i dërgoj letra nji vajze.
A i dërgoni revista nji motre?
Po, unë i dërgoj revista nji motre.
A i dërgoni libra nji mësuesje?
Po, unë i dërgoj libra nji mësuesje.
A i dërgoni paqeta nji shoqje?
Po, unë i dërgoj paqeta nji shoqje.

2. Sa herë në muej i shkrueni gjyshes?
Unë i shkruej gjyshes nji herë në muej.
A i dërgoni gjyshes libra e gazeta?
Po, unë i dërgoj gjyshes libra e gazeta.
A i dërgoni vajzës së bukur paqeta për Krishtlindje?
Po, unë i dërgoj vajzës së bukur paqeta për Krishtlindje.
A i dërgoni të holla motrës së madhe?
Po, unë i dërgoj të holla motrës së madhe.
Po motrës së vogël, a i dërgoni të holla?
Po, edhe motrës së vogël i dërgoj të holla.
A i dërgoni nânës letra shpesh?
Po, unë i dërgoj nânës letra shpesh.

3. Sa teze keni?
Unë kam dý teze.
A u shkrueni dý tezeve shpesh?
Po, unë u shkruej dý tezeve shpesh.
Po disa shoqeve, a u shkrueni shpesh?
Po, edhe disa shoqeve u shkruej shpesh.
A u përgjegjni disa mësueseve kur ju shkruejnë?
Po, unë u përgjegj disa mësueseve kur më shkruejnë.
Po disa nxânseve, a u përgjegjni kur ju shkruejnë?
Po, edhe disa nxânseve u përgjegj kur më shkruejnë.
A u dërgoni disa shoqeve libra e gazeta?
Po, unë u dërgoj disa shoqeve libra e gazeta.

4. A u shkrueni tezevet për Krishtlindje?
Po, unë u shkruej tezevet për Krishtlindje.
Çka u falni shoqevet për Krishtlindje?
Unë u fal shoqevet libra për Krishtlindje.
Çka u falni vajzavet për Krishtlindje?
Unë u fal vajzavet sahata për Krishtlindje.
Po sekretarevet, çka u falni për Krishtlindje?
Unë u fal sekretarevet të holla për Krishtlindje.

5. A ndërroni korrespondencë me shokët?
Po, unë ndërroj korrespondencë me shokët.
Si i dërgoni letrat?
Unë i dërgoj letrat me postë ajrore.
Po librat e gazetat, si i dërgoni?
Unë i dërgoj librat e gazetat me postë të thjeshtë.
A ka tjetër mënyrë përveç postës ajrore dhe postës së thjeshtë për të dërgue letra?
Jo, s'ka tjetër mënyrë.

A keni grá në familje përveç nânës dhe gjyshes?
Po, përveç nânës dhe gjyshes kam edhe dý motra.
Kujt i shkrueni përveç grues?
Përveç grues i shkruej edhe motrës së madhe.

Ku banon tezja juej?
Tezja ime banon në Boston.
A i dërgoni asaj letra shpesh?
Po, unë i dërgoj asaj letra shpesh.

Ku banon gjyshja juej?
Gjyshja ime banon në New York.
A i dërgoni asaj të holla ndonji herë?
Po, unë i dërgoj asaj të holla shpesh.

Ku banon motra juej?
Motra ime banon në Monterey.
A i falni asaj libra dhe revista?
Po, unë i fal asaj libra dhe revista.

Ku banojnë vajzat e bukura?
Vajzat e bukura banojnë në Carmel.
A u shkrueni atyne shpesh?
Po, unë u shkruej atyne shpesh.

Ku banojnë nxânset?
Nxânset banojnë në Monterey.
A u falni atyne libra e fjalorë?
Po, unë u fal atyne libra e fjalorë.
Çka tjetër u falni atyne?
Unë u fal atyne krahna, pasqyra e sapuna.

Ku banojnë mësueset?
Mësueset banojnë në St. Francisco.
Çka u falni atyne?
Unë u fal atyne lule.

6. A të pëlqejnë tý përrallat e gjyshes?
Po, mue më pëlqejnë përrallat e gjyshes.

For further practice drill the above pattern in all the persons.

7. A e mbani mend mësimin?
Po, unë e mbaj mend mësimin.
A e mbani mend dialogun?
Po, unë e mbaj mend dialogun.

A të fal gjyshja gjithëçka i kërkon?
Po, mue më fal gjyshja gjithëçka i kërkoj.
Cilat janë për tý kujtimet mâ të bukura?
Për mue kujtimet mâ të bukura janë përrallat e gjyshes.

A i dërgoni të holla ndokujt?
Jo, unë nuk i dërgoj të holla kurrkujt.
A i kërkoni të holla ndokujt?
Jo, unë nuk i kërkoj të holla kurrkujt.

8. A e humb unë kohën në vend që me studjue?
Po, ti e humb kohën në vend që me studjue.

Drill the above pattern in all persons singular and plural.

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Ka shumë kohë që due me blé nji shtëpí. Në gazetën e djeshme lexova se afër qytetit ku banoj ka për të shitë dý shtëpí. Kështu pra, dje shkova me i pá. Njâna prej tyne âsht me të vërtetë e bukur; ka katër dhoma fjetje, nji kuzhinë, dhomë buke, dhomë pritje të madhe me dritore të gjâna dhe dý banja të vogla. Ka mjaft tokë para shtëpís me pemë e lule. Natyrisht, kuzhina ka edhe stufë për të bâ me hangër, stufë për ujë të nxehët dhe nji frigorifer. Shtëpija më pëlqen shumë dhe dishroj me e blé, por për mue âsht pak e shtrêjtë. Prindët e mij më kanë thânë shumë herë se do të m'apin ca të holla në qoftë se bléj shtëpí; nuk e dij sa munden ata me më dhânë, por siguisht, do t'u kërkoj mjaft, kështu që të m'apin gjymsën. Edhe grueja ka nji ungj të pasun; ai i do shumë dý mbesat e tija. I kam thânë me i shkrue ungjit dhe me i kërkue edhe atij pak të holla sa me blé ato pak mobilje për të cilat kemi nevojë tash për tash: ca karriga, nji tryezë, nji sofa, dý poltrona, katër shtretën -dy për né e dy për fëmijët- e natyrisht, pjata e sende tjera për kuzhinë.

My name is Luan. I was born in Sarandë, a small town on the seashore. There are six people in my family: two brothers, a sister, my parents and my grandmother. My

grandmother is very old, almost 80 years old. My father isn't very young either, 50 years old. He has a store at the wharf and a boat of his own. Fishmongers and fishermen are very rich in our town. My mother works hard; she prepares our meals, waits (me shërbye) on the table, washes the dishes and does all the house work. My brother, sister and I go to school. I have another sister who does not live with us. She is married to a young doctor. They have a one year old daughter. On Sundays we always go to visit them. I like to go to my sister's because there are always good sweets.

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Hylli e humb kohën shpesh tue shkrue letra në vend që me studjue. Ai i shkruen gjyshes, motrës së madhe, tezes, mësueses dhe disa vajzave. Edhe prindëvet u shkruen shpesh. Tash âsht tue i shkrue nji shoqje që njef ka kohë. Edhe ajo i shkruen Hyllit mjaft shpesh. Ndërrojnë korrespondencë çdo dý javë.

Mbasi Hylli shkruen shumë letra, i dërgon me postë të thjeshtë; posta ajrore kushton shumë. Mâ shpesh se kurrkujt ai i shkruen gjyshes. Gjyshja e do shumë Hyllin. Kur Hylli ka nevojë për ndonji gjâ, i a kërkon asaj dhe gjyshja nuk kursehet kurr për tê. Çdo herë që ai i shkruen gjyshes e falënderon për dashunín që ajo ka për tê.

Për Hyllin kujtimet mâ të bukura janë përrallat e gjyshes. Edhe unë besoj se s'ka njerí që nuk mban mend ndonji prej tyne.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kush e humb kohën shpesh tue shkrue letra?
2. Çka bân shpesh Hylli, në vend që me studjue?
3. Kujt i shkruen Hylli?
4. Kush i shkruen gjyshes, motrës së madhe, tezes e mësueses?
5. Cilës motër i shkruen Hylli?
6. Kujt tjetër i shkruen Hylli?
7. Kush u shkruen shpesh prindëvet?
8. Kujve u shkruen shpesh Hylli?
9. Kush âsht tash tue i shkrue nji shoqje?
10. Kujt âsht tue i shkrue tash Hylli?
11. Çka âsht tue bâ Hylli tash?
12. Qysh kur e njef?
13. Po ajo, kur i shkruen Hyllit?
14. Kush i shkruen Hyllit mjaft shpesh?
15. Sa herë në javë ndërrojnë korrespondencë?
16. Sa letra shkruen Hylli?
17. Kush shkruen shumë letra?
18. Kush i dërgon letrat me postë të thjeshtë?
19. Cila postë kushton shumë?
20. Kujt i shkruen Hylli mâ shpesh se kurrkujt?
21. Kush i shkruen gjyshes mâ shpesh se kurrkujt?
22. Kush e do Hyllin shumë?
23. Kujt i shkruen Hylli, kur ka nevojë për ndonji gjâ?

24. Kush nuk kursehet kur për të?

25. Çka bân Hylli çdo herë që i shkruen gjyshes?

26. Kush e falënderon gjyshen për dashunín që ajo ka për të?

27. Cilat janë për Hyllin kujtimet mâ të bukura?

28. Përrallat e kujt janë për Hyllin kujtimet mâ të bukura?

29. Kush beson se s'ka njerí që nuk mban mend ndonji prej tyne?

30. Çka besoj unë?

XXVIII

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

Answer the following questions. Use the person in parenthesis in giving your answer.

1. Kujt i shkrueni çdo të shtunde? (to a girl)
2. Kujt i shkruen ai? (to the mother)
3. Kujt i shkruejmë na? (to some girl friends)
4. Kujt i shkruejnë ata? (to the sisters)
5. Kujt i shkruen baba shpesh? (to mother and me)
6. Kujt i shkruen nâna? (her)
7. Kujt i shkruen ajo? (us)
8. Kujt i shkruejmë na? (them)
9. Kujt i shkruejnë ata? (you)
10. Kujt i shkrueni ju? (you) use familiar form.

PJESA E TETË
FJALORI

asaj	(pron. ind. obj. of ajo)	to her, her
burrë, -i burra, -t	(m.)	man
dashuní, -ja	(f.)	love
me falë (unë fal)	(v.)	to offer, give, free, pardon, forgive
me falënderue (unë falënderoj)	(v.)	to thank
gjithëçka	(pron.)	everything
gjyshe, gjyshja gjyshe, -t	(f.)	grandmother
me humbë (unë humb)	(v.)	to lose, get lost, disappear
infermiere, infermierja infermiere, -t	(f.)	nurse
korrespondencë, -a korrespondenca, -t	(f.)	correspondence
kujtim, -i kujtime, -t	(m.)	memory, remembrance, keepsake, memoir
kurrkush	(pron.)	nobody
me llastue (unë llastoj)	(v.)	to spoil, pamper
me mbajtë mend (unë mbaj mend)	(v.)	to recall, remember
mënyrë, -a mënyrë, -t	(f.)	manner, way
me ndërrue (unë ndërroj)	(v.)	to change, shift, exchange

përrallë, -a përralla, -t	(f.)	story, fable, tale
postë, -a posta, -t	(f.)	mail, post office
postë ajrore		air mail
postë e thjeshtë		1st class mail
teze, tezja teze, -t	(f.)	aunt (mother's sister)
me tregue (unë tregoj)	(v.)	to show, tell, narrate, indicate, point out
i, e, të thjeshtë të thjeshta	(adj.m.&f.)	simple, pure

Notes:

në vend që ...	instead of ....
sa herë që ...	whenever
ka kohë që ...	it's a long time since ... a long time ago
nuk kursehet kurr për tý	she never fails you, she does the utmost
me humbë kohë	to waste time

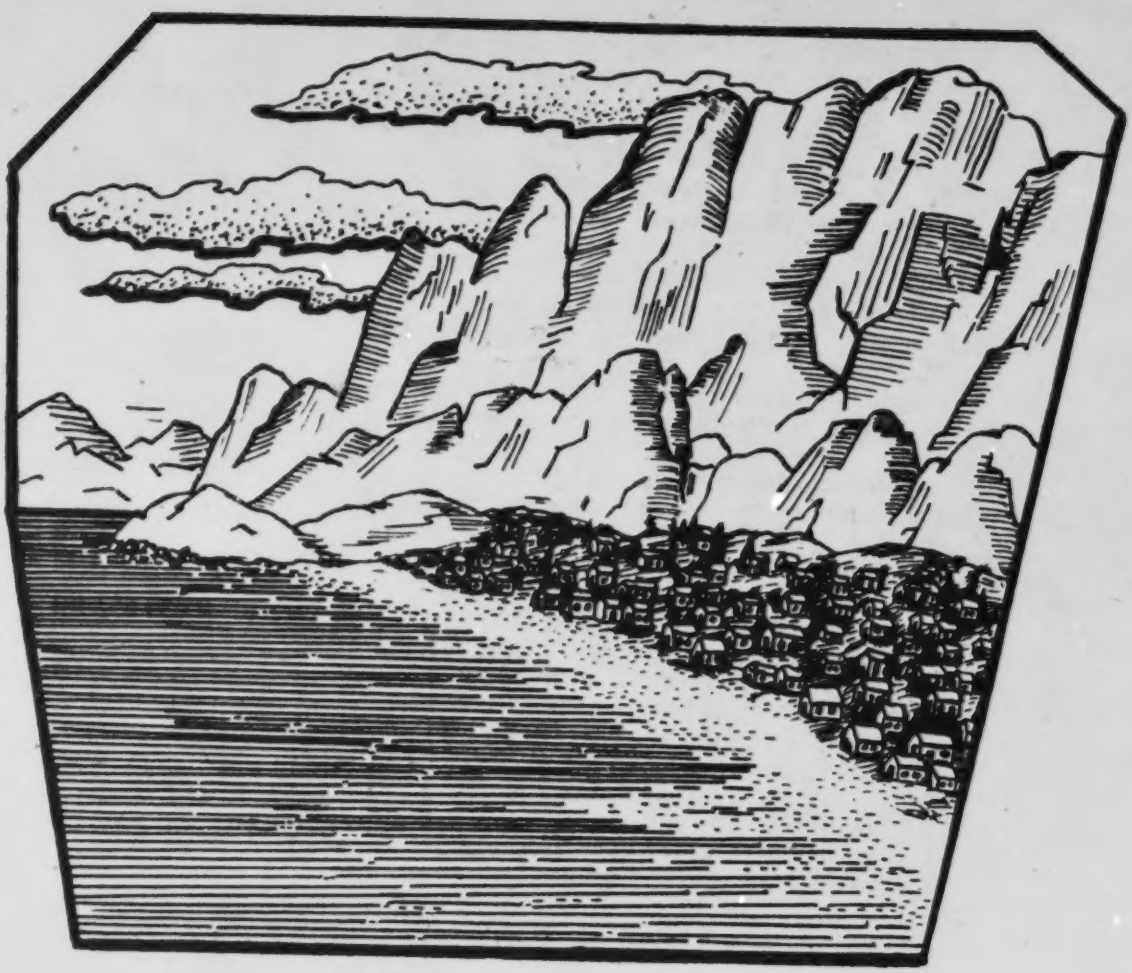

LINI

PJESA E PARË
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE

FIRST PART
GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A merrni letra shpesh prej nji oficeri?
Po, unë marr letra shpesh prej nji oficeri.
Çka merrni shpesh prej nji oficeri?
Unë marr letra shpesh prej nji oficeri.
A merrni letra prej nji ushtari?
Po, unë marr letra prej nji ushtari.
A merrni revista e gazeta prej disa nënoficerave?
Po, unë marr revista e gazeta prej disa nënoficerave.
Çka merrni ju prej disa nënoficerave?
Unë marr revista e gazeta prej disa nënoficerave.
Po prej nji shoku dhe prej nji mësuesi, çka merrni?
Prej nji shoku marr gazeta dhe prej nji mësuesi marr libra.
Çka merrni ju prej disa mësuesve?
Unë marr libra e revista prej disa mësuesve.
Po prej disa shokëve, çka merrni?
Unë marr gazeta prej disa shokëve.
A merrni letra prej disa ushtarëve?
Po, unë marr letra prej disa ushtarëve.

2. A merrni letra prej vllait tuej?
Po, unë marr letra prej vllait tim.
Po prej shokut, a merrni letra?
Po, edhe prej shokut marr letra.
A merrni libra prej mësuesit?
Po, unë marr libra prej mësuesit.
A merrni gazeta prej nxânsit?
Po, unë marr gazeta prej nxânsit.
A merrni revista prej ushtarit?
Po, unë marr revista prej ushtarit.
Sa herë në muej merrni letra prej vllazënvet?
Unë marr letra nji herë në muej prej vllazënvet.
Sa herë në vjet merrni letra prej shokëvet?
Unë marr letra gjashtë herë në vjet prej shokëvet.
Sa libra në muej merrni prej mësuesvet?
Unë marr tre libra në muej prej mësuesvet.
Sa revista në javë merrni prej ushtarëvet?
Unë marr dy revista në javë prej ushtarëvet.

3. A merrni letra prej nji mësuesje?
Po, unë marr letra prej nji mësuesje.
A merrni gazeta prej nji nxânsje?
Po, unë marr gazeta prej nji nxânsje.
A merrni revista prej nji vajze?
Po, unë marr revista prej nji vajze.

A merrni libra prej nji motre?
Po, unë marr libra prej nji motre.
Sa herë në vjet merrni letra prej disa mësueseve?
Unë marr letra nji herë në vjet prej disa mësueseve.
Sa herë në muej merrni gazeta prej disa nxânseve?
Unë marr gazeta nji herë në muej prej disa nxânseve.
Sa herë në muej merrni revista prej disa infermiereve?
Unë marr revista nji herë në muej prej disa infermiereve.
Sa libra merrni prej disa motrave?
Unë marr shumë libra prej disa motrave.

4. A merrni letra prej nânës çdo javë?
Po, unë marr letra prej nânës çdo javë.
A merrni revista prej tezes çdo muej?
Po, unë marr revista prej tezes çdo muej.
A merrni shpesh gazeta prej shoqes?
Po, unë marr shpesh gazeta prej shoqes.
A merrni shpesh të holla prej gjyshes?
Po, unë marr shpesh të holla prej gjyshes.
Prej kujt merrni shpesh të holla?
Unë marr shpesh të holla prej gjyshes.
A merrni libra prej motravet?
Po, unë marr libra prej motravet.
A merrni letra prej shoqevet?
Po, unë marr letra prej shoqevet.
A merrni revista prej tezevet?
Po, unë marr revista prej tezevet.
A merrni gazeta prej hallavet?
Po, unë marr gazeta prej hallavet.

5. A shkon ti në shkollë përditë.
Po, unë shkoj në shkollë përditë.
A do të shkojsh në shkollë nesër?
Po, unë do të shkoj në shkollë nesër.
A shkon mësuesi në shkollë përditë?
Po, mësuesi shkon në shkollë përditë.
A do të shkojë mësuesi në shkollë nesër?
Po, mësuesi do të shkojë në shkollë nesër.
A shkojmë na në shkollë përditë?
Po, na shkojmë në shkollë përditë.
A do të shkojmë na në shkollë nesër?
Po, na do shkojmë në shkollë nesër.
A shkoni ju në shkollë përditë?
Po, na shkojmë në shkollë përditë.
A do të shkoni ju në shkollë nesër?
Po, na do të shkojmë në shkollë nesër.
A shkojnë nxânsit në shkollë përditë?
Po, nxânsit shkojnë në shkollë përditë.
A do të shkojnë nxânsit në shkollë nesër?
Po, nxânsit do të shkojnë në shkollë nesër.

6. A lexon ti shumë revista?
Po, unë lexoj shumë revista.
A do të lexojsh ti nesër revista?
Po, unë do të lexoj nesër revista.

For further practice conjugate the above verb in all persons in the present tense and in the future, following the pattern given in number 5.

7. A shkruen ti shumë letra?
Po, unë shkruej shumë letra.
A do të shkruejsh shumë letra mbasnesër?
Po, unë do të shkruej shumë letra mbasnesër.
A shkruen mësuesi letra përditë?
Po, mësuesi shkruen letra përditë.
A do të shkruejë mësuesi letra mbasnesër.
Po, mësuesi do të shkruejë letra mbasnesër.
A shkruejmë na shumë letra.
Po, na shkruejmë shumë letra.
A do të shkruejmë shumë letra mbasnesër?
Po, na do të shkruejmë shumë letra mbasnesër.
A shkrueni ju letra përditë?
Po, na shkruejmë letra përditë.
A do të shkrueni ju letra nesër?
Po, unë do të shkruej letra nesër.
A shkruejnë nxânsit shumë letra?
Po, nxânsit shkruejnë shumë letra.
A do të shkruejnë nxânsit shumë letra nesër?
Po, nxânsit do të shkrujnë shumë letra nesër.

8. Sa orë flên ti, zakonisht?
Zakonisht, unë flêj shtatë orë.
Sa orë do të flêjsh nesër?
Edhe nesër do të flêj shtatë orë.
Sa orë flên mësuesi?
Mësuesi flên shtatë orë.
Sa orë do të flêjë mësuesi mbasnesër?
Mësuesi do të flêjë shtatë orë mbasnesër.
Sa orë flêjmë na të gjithë, zakonisht?
Zakonisht, na të gjithë flêjmë shtatë orë.
Sa orë do të flêjmë na nesër?
Na do të flêjmë shtatë orë nesër.
Sa orë flêni ju të gjithë, zakonisht?
Zakonisht, na të gjithë flêjmë shtatë orë.
Sa orë do të flêni ju mbasnesër?
Mbasnesër na do të flêjmë shtatë orë.
Sa orë flêjnë fëmijët?
Fëmijët flêjnë dhetë orë.
Sa orë do të flêjnë fëmijët nesër?
Nesër fëmijët do të flêjnë dymëdhetë orë.

XXIX

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. A ke marrë letër prej familjes këto ditë?
2. Letër jo, por kam marrë nji pako me peshqeshe.

3. Ashtu? Çka ke marrë, a mundem me dijtë?
4. Prej vllait kam marrë nji kravatë dhe prej motravet këmisha e çorapë.

5. Po prej prindëvet, s'ke marrë gjâ?
6. Prej nânës kam marrë ca fanela dhe prej babës nji palë petka dhe nji palë këpucë.

7. A ka ndonji arsye që të gjithë të kanë dërgue veshmbathje?
8. Sigurisht! Ata e dijnë se unë nuk kam tesha civile.

9. A pret peshqeshe prej ndokujt tjetër për Krishtlindje?
10. Po, pres pako prej hallavet dhe prej disa shokëve.

11. A të pëlqen mâ fort me marrë peshqeshe, apo me dhânë?
12. Natyrisht me marrë; kujt i pëlqen me dhânë?

13. Grues sime; asaj i pëlqen mâ fort me më dhânë se me marrë prej meje.
14. Çdo rregull ka përjashtime.

15. Ku do t'i kalojsh festat?
16. Krishtlindjet do t'i kaloj këtu, me familjen; mandej do të shkojmë në Los Angeles.

17. Dij nji hotel të mirë në Los Angeles; a e do adresën?
18. Jo, të falem nderës! Nji mik na ka ftue në shtëpín e tij.

19. Çka do të bâni për Vjetin e Rí?
20. Na do të shkojmë në Meksik, kurse miku dhe grueja e tij do të shkojnë në Nevada.

21. Pse do të shkojë ai në Nevada?
22. Dishron me luejtë kumár; çka tjetër do të bâjë!

23. Me çfarë mjeti do të udhëtojsh: me tren, apo me autobus?
24. As me tren as me autobus; do të shkoj me automobilin tim.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Have you received any letters from your family, lately?
2. Not letters, but I received a parcel with gifts.

3. Is that so! What did you receive, may I ask?
4. I received a necktie from my brother and I received shirts and socks from my sisters.

5. How about from your parents, did you receive anything?
6. I received some undershirts from my Mother and I received a suit and a pair of shoes from my Father.

7. Is there any reason why they sent you clothing and footwear?
8. Certainly! They know that I do not have civilian clothes.

9. Do you expect gifts from anybody else for Christmas?
10. Yes, I expect parcels from my aunts and from some friends.

11. Do you like to receive or to give gifts the most?
12. Naturally to receive! Who likes to give?

13. My wife! She likes to give to me more than to take from me.
14. Every rule has its exceptions.

15. Where are you spending the holidays?
16. I will spend Christmas here with the family, later we will go to Los Angeles.

17. I know a good hotel in Los Angeles, do you want the address?
18. No thanks! A friend has invited us to his house.

19. What are you going to do for the New Year?
20. We will go to Mexico whereas my friend and his wife will go to Nevada.

21. Why is he going to Nevada?
22. He wants to gamble, what other reason has he!

23. How will you travel, by train or by bus?
24. Neither by train nor by bus, I will go in my car.

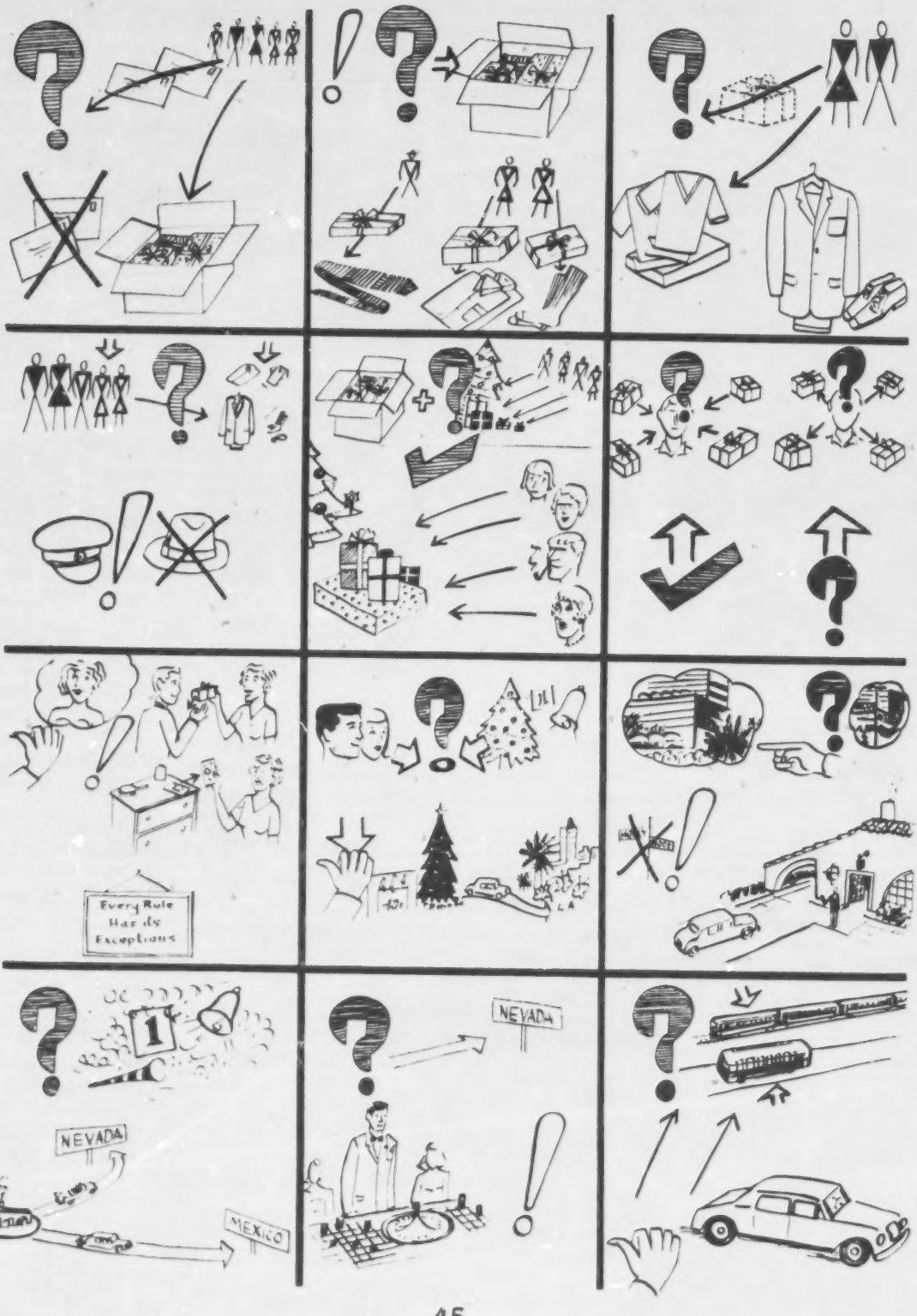
Every Rule
Has its
Exceptions
1
NEVADA
MEXICO
NEVADA

THE ABLATIVE CASE

The ablative case in Albanian performs many functions. This chapter will cover only one - that function which denotes removal, direction and subtraction. Examples:

1.	Qite pendën prej xhepit. (ablative of removal)	Take the pen out of your pocket.
2.	Ajo erdhi prej qytetit. (ablative of direction)	She came from the town.
3.	Ajo mori disa libra prej bibliotekës. (ablative of subtraction)	She checked some books out of the library.

The preposition "prej" governs the ablative. The noun that follows "prej" is always in the ablative case.

Examples to contrast the use of the dative and the ablative cases:

Dative with a Masculine Noun	Ablative with a Masculine Noun
Indefinite Singular	
Unë i shkruej nji ushtari. (I write to a soldier.)	Unë marr letër prej nji ushtari. (I receive mail from a soldier.)
Na i dërgojmë peshqeshe nji mësuesi. (We send presents to a teacher.)	Na marrim peshqeshe prej nji mësuesi. (We receive presents from a teacher.)
Unë i ap nji shoku libra. (I give books to a friend.)	Unë kam marrë disa libra prej nji shoku. (I have received some books from a friend.)
Definite Singular	
Unë i shkruej ushtarit. (I write to the soldier.)	Unë marr letra prej ushtarit. (I receive mail from the soldier.)

Na i dërgojmë peshqeshe mësuesit. (We send presents to the teacher.)	Na marrim peshqeshe prej mësuesit. (We receive presents from the teacher.)
Unë i ap libra shokut. (I give books to the friend.)	Unë kam marrë libra prej shokut. (I have received books from the friend.)

Indefinite Plural

Unë u shkruej disa ushtarëve. (I write to some soldiers.)	Unë marr letër prej disa ushtarëve. (I receive mail from some soldiers.)
Na u dërgojmë peshqeshe disa mësuesve. (We send some teachers presents.)	Na marrim peshqeshe prej disa mësuesve. (We receive presents from some teachers.)
Unë u ap disa shokëve libra. (I give books to some friends)	Na kemi marrë prej disa shokëve libra. (We have received books from some friends.)

Definite Plural

Unë u shkruej ushtarëvet. (I write to the soldiers.)	Unë marr letër prej ushtarëvet. (I receive mail from the soldiers.)
Na u dërgojmë mësuesvet peshqeshe. (We send presents to the teachers.)	Na marrim peshqeshe prej mësuesvet. (We receive presents from the teachers.)
Unë u ap shokëvet libra. (I give books to the friends.)	Unë kam marrë libra prej shokëvet. (I have received books from the friends.)

Note: The ablative case is identical in form with the genitive and the dative. However, when the ablative is used to denote description or quality, the indefinite plural ends in -sh. This is the only construction where the allomorph -sh appears and will be explained in the future.

THE FUTURE TENSE

In Albanian the future is formed by the particle "do" plus the present tense of the subjunctive mode. All forms of the subjunctive are preceded by "të". In the examples below it will be noted that only the second and third person singular have different endings from the present tense of the indicative mode. Examples:

1. Verbs whose first person of the present indicative mode ends in a "j" have "-jsh" for the second person singular and "-jë" for the third person singular of the subjunctive.

Indicative Present	Subjunctive Present	Future
me shkue (to go)		
unë shkoj	unë të shkoj	unë do të shkoj
ti shkon	ti të shkojsh	ti do të shkojsh
ai shkon	ai të shkojë	ai do të shkojë
na shkojmë	na të shkojmë	na do të shkojmë
ju shkoni	ju të shkoni	ju do të shkoni
ata shkojnë	ata të shkojnë	ata do të shkojnë
me shkrue (to write)		
unë shkruej	unë të shkruej	unë do të shkruej
ti shkruen	ti të shkruejsh	ti do të shkruejsh
ai shkruen	ai të shkruejë	ai do të shkruejë
na shkruejmë	na të shkruejmë	na do të shkruejmë
ju shkrueni	ju të shkrueni	ju do të shkrueni
ata shkruejnë	ata të shkruejnë	ata do të shkruejnë
me fjetë (to sleep)		
unë flê j	unë të flê j	unë do të flê j
ti flê n	ti të flê jsh	ti do të flê jsh
ai flê n	ai të flê jë	ai do të flê jë
na flê jmë	na të flê jmë	na do të flê jmë
ju flê ni	ju të flê ni	ju do të flê ni
ata flê jnë	ata të flê jnë	ata do të flê jnë
me ndê jtë (to stay)		
unë rri j	unë të rri j	unë do të rri j
ti rri	ti të rri jsh	të do të rri jsh
ai rri	ai të rri jë	ai do të rri jë
na rri jmë	na të rri jmë	na do të rri jmë
ju rri ni	ju të rri ni	ju do të rri ni
ata rri jnë	ata të rri jnë	ata do të rri jnë

2. Verbs whose first person of the present indicative mode ends in a consonant have "-ish" for second person singular and "i" for third person singular of the subjunctive mode.

me folë (to speak)

unë flas	unë të flas	unë do të flas
ti flet	ti të flasish	ti do të flasish
ai flet	ai të flasi	ai do të flasi
na flasim	na të flasim	na do të flasim
ju flitni	ju të flitni	ju do të flitni
ata flasin	ata të flasin	ata do të flasin

me dhânë (to give)

unë ap	unë t'ap	unë do t'ap
ti ep	ti t'apish	ti do t'apish
ai ep	ai t' api	ai do t'api
na apim	na t'apim	na do t'apim
ju epni	ju t'epni	ju do t'epni
ata apin	ata t'apin	ata do t'apin

3. The subjunctive of the auxiliary verbs: me qenë and me pasë is not formed from the present tense of the indicative mode.

me qenë (to be)

Present Subjunctive	Future
unë të jem	unë do të jem
ti të jesh	ti do të jesh
ai të jetë	ai do të jetë
na të jemi	na do të jemi
ju të jeni	ju do të jeni
ata të jenë	ata do të jenë

me pasë (to have)

unë të kem	unë do të kem
ti të kesh	ti do të kesh
ai të ketë	ai do të ketë
na të kemi	na do të kemi
ju të keni	ju do të keni
ata të kenë	ata do të kenë

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. Prej kujt merrni peshqeshe për Krishtlindje?
Unë marr peshqeshe prej nji miku.
Prej kujt tjetër merrni peshqeshe?
Unë marr peshqeshe edhe prej nji nënoficeri.
A merrni peshqeshe prej ndonji shoku?
Po, unë marr peshqeshe prej nji shoku.
A merrni peshqeshe prej disa nënoficerave?
Po, unë marr peshqeshe prej disa nënoficerave.
Çka merrni prej disa shokëve?
Unë marr peshqeshe prej disa shokëve.
Çka merrni prej disa miqve për Krishtlindje?
Për Krishtlindje unë marr peshqeshe prej disa miqve.

2. Çka merrni prej vllait për Krishtlindje?
Unë marr nji palë çorapë prej vllait për Krishtlindje.
Po prej shokut, çka merrni për Krishtlindje?
Unë marr nji pako prej shokut për Krishtlindje.
Po prej mikut, çka merrni për Krishtlindje?
Unë marr nji kravatë prej mikut për Krishtlindje.
A merrni peshqeshe prej ndokujt tjetër?
Po, unë marr pesheqeshe edhe prej mësuesit.
Çka merrni prej nxânësvet për Krishtlindje?
Unë marr letra prej nxânësvet për Krishtlindje.
Po prej oficeravet, çka merrni për Krishtlindje?
Unë marr nji pako prej oficeravet për Krishtlindje.
Çka merrni prej vllazënvet për Krishtlindje?
Unë marr dý palë këpucë prej vllazënvet për Krishtlindje.

3. Çka merrni prej nji vajze për Krishtlindje?
Unë marr ca kravata prej nji vajze për Krishtlindje.
Po prej nji mësuesje, çka merrni?
Unë marr dý palë çorapë prej nji mësuesje.
Çka merrni prej nji nxânsje?
Unë marr nji fanelë prej nji nxânsje.
Po prej nji shoqje, çka merrni?
Unë marr pesë kravata prej nji shoqje.
Çka merrni prej disa vajzave për Krishtlindje?
Unë marr letra prej disa vajzave për Krishtlindje.
Po prej disa shoqeve, çka merrni?
Unë marr peshqeshe prej disa shoqeve.
Çka merrni prej disa mësueseve?
Unë marr kravata prej disa mësueseve.

4. Çka merrni prej nânës për Krishtlindje?
Unë marr shumë gjâna prej nânës për Krishtlindje.
Po prej tezes, çka merrni për Krishtlindje?
Unë marr nji palë tesha civile prej tezes për Krishtlindje.
Çka merrni prej gjyshes?
Prej gjyshes marr të holla.

Çka merrni prej motravet për Krishtlindje.
Unë marr nji palë petka prej motravet për Krishtlindje.
Po prej tezevet, çka merrni?
Unë marr prej tezevet çorapë, këmisha, fanela etj.
Çka merrni prej hallavet për Krishtlindje?
Unë marr shumë peshqeshe prej hollavet për Krishtlindje.

5. Prej nga jeni?
Unë jam prej Bostoni.
Prej nga âsht shoku juej?
Shoku im âsht prej Kalifornije.
Prej nga jam unë?
Ju jeni prej Tirane.

For further practice ask all the students questions based on the above pattern.

6. A do t' udhëtojsh me tren, apo me autobus?
Unë do të udhëtoj me tren.
Po unë, me çka do t'udhëtoj?
Ti do t'udhëtojsh me autobus.
Me çfarë mjeti do t'udhëtojë mësuesi?
Mësuesi do t'udhëtojë me automobilin e tij.
Me çfarë mjeti do t'udhëtojmë na?
Na do t'udhëtojmë me tren.
Me çfarë mjeti do t'udhëtoni ju të gjithë?
Na të gjithë do t'udhëtojmë me mjete të ndryshme.
Me çfarë mjeti do t'udhëtojnë ushtarët?
Ushtarët do t'udhëtojnë me automobila.

7. A luen kumâr ti?
Jo, unë nuk luej kumâr.
A njef ndokênd që luen kumâr?
Po, unë njof shumë njerëz që luejnë kumâr.
A luen me fëmijët në mbrâmje?
Po, unë luej me fëmijët në mbrâmje.
A lueni ju kumâr në kazermë?
Jo, na nuk luejmë kumâr në kazermë.
A luejnë fëmijët jashtë?
Po, fëmijët luejnë jashtë.

8. Kush do t'a hapi derën?
Unë do t'a hap derën.
A do t'a hapish dritoren nesër në mëngjes?
Po, unë do t'a hap dritoren nesër në mëngjes.
Kush do t'i hapi dyert dhe dritoret?
Na do t'i hapim dyert dhe dritoret.
A do t'i hapni librat nesër?
Po, na do t'i hapim librat nesër.
A do t'i hapin nxânsit dyert dhe dritoret?
Po, nxânsit do t'i hapin dyert e dritoret.

9. A pritni shumë gjâna prej prindëvet për Krishtlindje?
Jo, unë nuk pres shumë gjâna prej prindëvet për Krishtlindje.
Po shoku juej, a pret shumë gjâna prej prindëvet për Krishtlindje?
Po, shoku im pret shumë gjâna prej prindëvet për Krishtlindje.
A presim na të gjithë letra prej miqvet?
Po, na të gjithë presim letra prej miqvet.
A presin mësuesit letra prej nxânësvet?
Po, mësuesit presin letra prej nxânësvet.

A e pritni mësuesin në klasë?
Po, unë e pres mësuesin në klasë.
Sa minuta e pritni shokun?
Unë e pres shokun dhetë minuta.
Sa minuta e pritni vajzën?
Unë e pres vajzën njizet minuta.

10. (Drill in all persons.)

Kush do të punojë nesër në kuzhinë?
Kush do të studjojë në klasë nesër?
Kush do t'i shkruejë motrës nesër?
Kush do të hajë në mensë sot?
Kush do të pijë kafe në "P.X."?
Kush do të marri libra prej bibliotekës?
Kush do t'a mbylli derën sot?
Kush do të rrijë këtu kur të mbarojë mësimi?

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

1. Në Shqipní kam nji teze plakë. Na i shkruejmë asaj mâ shpesh se ajo né; ajo nuk shef mirë dhe letrat tona i a lexon mbesa.
2. Në çantë na mbajmë sende për të cilat kemi nevojë në shkollë: libra, lapsa, pênda dhe rradhorë. Në rradhuer unë shkruej çdo ditë nga nji ushtrim.
3. Fundin e javës do t'a kaloj tue punue: do të láj automobilin, do të shkoj me blé harxh dhe do të kërkoj nji shtëpí tjetër me marrë me qirá; ajo që kam âsht shumë e vogël.
4. Më vjen keq, Zotní! Tash për tash s'ka mundësí me folë me Komandantin; ai ka shumë punë.
5. Fëmijët janë të sëmundë; të gjithë kanë grip. Mjeku tha se duhet me i mbajtë në shtrat në nji dhomë të nxehët.
6. Kushrîni im ka blé nji automobil të vogël europian me katër vende. Automobilin e vjetër i a shiti nji shoku.
7. Uniforma ime âsht shumë e ndytë; duhet t'a dërgoj me e pastrue.
8. Nxânsit tonë shkojnë shumë mirë me mësime; atyne u pëlqen shumë gjuha që janë tue nxânë.

Uncle Skender, my Mother's brother, lives in my town. Aunt Lule, his wife, comes almost every evening to see us. She and my Mother are very good friends. On Sundays when the weather is good, I go to the beach with Flamur, my cousin. He is my Uncle Skender's son, and is 16 years old, the same as I. Flamur has an older brother, about 29 years old. He has a grocery store downtown; he is quite rich. His name is Bashkim. Bashkim is not married yet; he is only engaged. His fiancee is from Gjinokastër but she lives here with her Mother and a sister, Fatmire.

Fatmire goes to high school with me. She is a very nice girl.

Flamur and I went to Fatmire's house yesterday. She offered us tea and cake. Every time we go to her house we have a good time.

XXIX

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Këto ditë kam marrë nji pako me peshqeshe për Krishtlindje. Prej vllait kam marrë nji kravatë dhe prej motravet kam marrë trí këmisha e gjashtë palë çorapë. Prej nânës kam marrë katër fanela, kurse prej babës kam marrë nji palë petka dhe nji palë këpucë. Arsyeja që të gjithë më kanë dërgue veshmbathje âsht se unë s'kam shumë tesha civile. Tash pres që hallat të më dërgojnë ndonji peshqesh.

Grues sime i pëlqen mâ shumë me dhânë peshqeshe se me marrë peshqeshe.

Krishtlindjet do t'i kaloj me familjen në shtëpí. Dý ditë mâ vonë do të shkojmë në Los Angeles, mbasi na ka ftue nji mik dhe grueja e tij. Në Los Angeles do të rrijmë trí ditë e mandej do të shkojmë në Meksik me kalue Vjetin e Rí. Shoku dhe grueja e tij do të shkojnë, për Vjetin e Rí, në Nevada.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kur kam marrë nji pako me peshqeshe për Krishtlindje?
2. Çka kam marrë këto ditë?
3. Prej kujt kam marrë nji kravatë?
4. Çka kam marrë prej vllait?
5. Kush ka marrë prej motravet trí këmisha e gjashtë palë çorapë?
6. Prej kujve kam marrë trí këmisha e gjashtë palë çorapë?
7. Sa fanela kam marrë prej nânës?
8. Prej kujt kam marrë katër fanela?
9. Sa palë petka kam marrë prej babës?
10. Sa palë këpucë kam marrë prej babës?
11. Prej kujt kam marrë nji palë petka e nji palë këpucë?
12. Pse më kanë dërgue të gjithë veshmbathje?
13. Kush s'ka shumë tesha civile?
14. Çka pres tash që të më dërgojnë hallat?
15. Kush pret tash që hallat t'i dërgojnë ndonji peshqesh?
16. Kujt i pëlqen mâ shumë me dhânë peshqeshe se me marrë?
17. Çka i pëlqen mâ shumë grues sime me bâ?
18. Ku do t'i kaloj Krishtlindjet?
19. Çka do të bâj me familjen në shtëpí?
20. Kur do të shkojmë në Los Angeles, unë e familja ime?
21. Çka do të bâjmë dý ditë mâ vonë?
22. Kush na ka ftue në Los Angeles?

23. Çka kanë bâ nji mik e grueja e tij?

24. Sa ditë do të rrijmë në Los Angeles?

25. Kush do të rrijë trí ditë në Los Angeles?

26. Ku do të shkojmë mandej me kalue Vjetin e Rí?

27. Pse do të shkojmë mandej në Meksik?

28. Po shoku e grueja e tij, ku do të shkojnë për Vjetin e Rí?

29. Kush do të shkojë në Nevada për Vjetin e Rí?

XXIX

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

Translate the following into Albanian:

1. Will you go to the movie tomorrow?
2. He will study two hours.
3. They will not go to sleep until 12 o'clock.
4. I will write many letters Saturday and Sunday.
5. You will work (use familiar form) in the kitchen the day after tomorrow.

Translate the following into English:

6. Kam blé dý palë këpucë prej nji ushtari.
7. Prej Meksiku do të shkoj në Texas.
8. Unë s'kam marrë letër prej kurrkujt.
9. Na nuk presim gjâ prej kumarit.
10. Tash do të lexoj letrat që kam marrë prej djelmvet.

PJESA E TETË
FJALORI

XXIX
EIGHTH PART
VOCABULARY

arsye, arsyeja arsye, -t	(f.)	reason, right
ashtu?	(adv.)	is that so?
autobus, -i autobusa, -t	(m.)	bus
civil, -e	(adj.m.&f.)	civilian
çorap, -i çorapë, -t	(m.)	stocking, sock
fanelë, -a fanela, -t	(f.)	undershirt, sweater, pullover
me ftue (unë ftoj)	(v.)	to invite
këmishë, -a këmisha, -t	(f.)	shirt
këpucë, -a këpucë, -t	(f.)	shoe
kravatë, -a kravata, -t	(f.)	necktie
kumár, -i	(m.)	gambling
kurse	(conj.)	whereas, while
me luejtë (unë luej)	(v.)	to move, play, joke
me luejtë kumár		to gamble
meje	(Pron. abl. case)	of unë)
Meksik, -u	(m.)	Mexico
mjet, -i mjete, -t	(m.)	means, aids

mundem	(v.)	I am able, I can, I may
pako, pakoja pako, -t	(f.)	parcel
palë, -a palë, -t	(f.)	pair
peshqesh, -i peshqeshe, -t	(m.)	gift, present
përjashtim, -i përjashtime, -t	(m.)	exception, expulsion
me pritë (unë pres)	(v.)	to wait, receive, expect
teshë, -a tesha, -t	(f.)	thing, goods, clothing, suit
tren, -i trena, -t	(m.)	train
me udhëtue (unë udhëtoj)	(v.)	to travel
veshmbathje, -a veshmbathje, -t	(f.)	clothing and footwear

Notes:

këto ditë	lately, recently

ALPET E VERIUT
- THETHI I SHALËS -

PJESA E PARË — FIRST PART
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A âsht libri i oficerit?
Po, libri âsht i oficerit.
I kujt âsht libri?
Libri âsht i oficerit.
A âsht fjalori i nënoficerit?
Po, fjalori âsht i nënoficerit.
A âsht lapsi i kapitenit?
Po, lapsi âsht i kapitenit.
I kujt âsht lapsi?
Lapsi âsht i kapitenit.
A âsht shkumsi i kapterit?
Po, shkumsi âsht i kapterit.
A âsht automobili i kolonelit?
Po, automobili âsht i kolonelit.
I kujt âsht automobili?
Automobili âsht i kolonelit.
A âsht vizori i shokut?
Po vizori âsht i shokut.
I kujt âsht vizori?
Vizori âsht i shokut.

2. A janë librat t'oficerit?
Po librat janë t'oficerit.
Të kujt janë librat?
Librat janë t'oficerit.
A janë fjalorët të nënoficerit?
Po, fjalorë janë të nënoficerit.
Të kujt janë fjalorët?
Fjalorët janë të nënoficerit.
A janë lapsat të kapitenit?
Po, lapsat janë të kapitenit.
Të kujt janë lapsat?
Lapsat janë të kapitenit.
A janë automobilat të kolonelit?
Po, automobilat janë të kolonelit.
Të kujt janë automobilat?
Automobilat janë të kolonelit.
A janë vizorët të shokut?
Po, vizorët janë të shokut.

For further exercises turn the possessor into plural and repeat the above drill, as in the following examples:

A janë librat t'oficeravet?
Të kujt janë librat?

3. A âsht pênda e nëntogerit?
Po, pênda âsht e nëntogerit.
E kujt âsht pênda?
Pênda âsht e nëntogerit.
A âsht çanta e shokut?
Po, çanta âsht e shokut.
E kujt âsht pênda?
Pênda âsht e shokut.
A âsht gazeta e mësuesit?
Po, gazeta âsht e mësuesit.
E kujt âsht gazeta?
Gazeta âsht e mësuesit.
A âsht revista e nxânsit?
Po, revista âsht e nxânsit.
E kujt âsht revista?
Revista âsht e nxânsit.

4. A âsht revista e oficeravet?
Po, revista âsht e oficeravet.
E kujt âsht revista?
Revista âsht e oficeravet.
A âsht gazeta e nënoficeravet?
Po, gazeta âsht e nënoficeravet.
E kujt âsht gazeta?
Gazeta âsht e nënoficeravet.
A âsht paqeta e shokëvet?
Po, paqeta âsht e shokëvet.
E kujt âsht paqeta?
Paqeta âsht e shokëvet.

5. A janë revistat t'oficeravet.
Po, revistat janë t'oficeravet.
Të kujt janë revistat?
Revistat janë t'oficeravet.
A janë kapelat të mësuesvet?
Po, kapelat janë të mësuesvet.
Të kujt janë kapelat?
Kapelat janë të mësuesvet.
A janë çantat të nxânësvet?
Po, çantat janë të nxânësvet.
Të kujt janë çantat?
Çantat janë të nxânësvet.

6. A âsht libri i vajzës?
Po, libri âsht i vajzës.
I kujt âsht libri?
Libri âsht i vajzës.
A âsht fjalori i mësueses?
Po, fjalori âsht i mësueses.

I kujt âsht fjalori?
Fjalori âsht i mësueses.
A âsht rradhori i nxânses?
Po, rradhori âsht i nxânses.
I kujt âsht rradhori?
Rradhori âsht i nxânses.
A âsht çibuku i gjyshes?
Po, çibuku âsht i gjyshes.
I kujt âsht çibuku?
Çibuku âsht i gjyshes.

Using the above examples pluralize the questions and answers following the model below:

A janë librat të vajzës?
Po, librat janë të vajzës.
Të kujt janë librat?
Librat janë të vajzës.

Then:

A janë librat të vajzavet?
Të kujt janë librat?

7. A âsht çanta e vajzës?
Po, çanta âsht e vajzës.
E kujt âsht çanta?
Çanta âsht e vajzës.
A âsht pênda e mësueses?
Po, pênda âsht e mësueses.
E kujt âsht pênda?
Pênda âsht e mësueses.
A âsht revista e nxânses?
Po, revista âsht e nxânses.
E kujt âsht revista?
Revista âsht e nxânses.
A âsht gazeta e gjyshes.
Po, gazeta âsht e gjyshes.
E kujt âsht gazeta?
Gazeta âsht e gjyshes.
Using the above examples pluralize the questions and answers following the model below:

A janë çantat të vajzës?
Po, çantat janë të vajzës.
Të kujt janë çantat?
Çantat janë të vajzës.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. Në sa pjesë kryesore ndahet trupi i njeriut?
2. Trupi i njeriut ndahet në trí pjesë kryesore.

3. Cilat janë pjesët e trupit?
4. Kryet, trungu dhe gjymtyrët.

5. Në sa pjesë ndahet kryet?
6. Kryet ndahet në dý pjesë kryesore, që janë fytyra dhe rrashta.

7. Ku gjinden trût?
8. Trût gjinden në rrashtë, që âsht e mbulueme me flokë.

9. Ku gjinden sŷt, veshët dhe hunda?
10. Këto organe gjinden në fytyrë.

11. Për çka na shërbejnë këto organe?
12. Sŷt na shërbejnë me pá, veshët me ndigjue dhe hunda me marrë frymë.

13. Me çka tjetër marrim frymë?
14. Me gojë.

15. Çka kemi në gojë?
16. Në gojë kemi dhâmbët, gjuhën dhe qiellzën.

17. Për çka na shërbejnë këta?
18. Dhâmbët ne shërbejnë me përtypë, gjuha me folë dhe qiellza me shijue.

19. Cilat janë pjesët e trungut?
20. Pjesët e trungut janë dý: gjoksi dhe barku.

21. Çka quejmë na gjymtyrë?
22. Gjymtyrë quejmë krahët dhe kambët.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Into how many main parts is the human body divided?
2. The human body is divided into three main parts.

3. What are they?
4. They are the head, the trunk and the limbs.

5. Into how many parts is the head divided?
6. The head is divided into two main parts, the face and the skull.

7. Where is the brain found?
8. The brain is found in the skull which is covered with hair.

9. Where are the eyes, the ears and the nose found?
10. These organs are found in the head.

11. What do we need these organs for?
12. We need the eyes to see, the ears to hear and the nose to breathe.

13. What else do we use to breathe?
14. We also breathe with the mouth.

15. What is found in the mouth?
16. We have the teeth, the tongue and the palate in the mouth.

17. What do we need them for?
18. We need the teeth to chew, the tongue to speak and the palate to taste.

19. What are the parts of the trunk?
20. The parts of the trunk are the chest and the abdomen.

21. What do we call limbs?
22. We call limbs the arms and the legs.

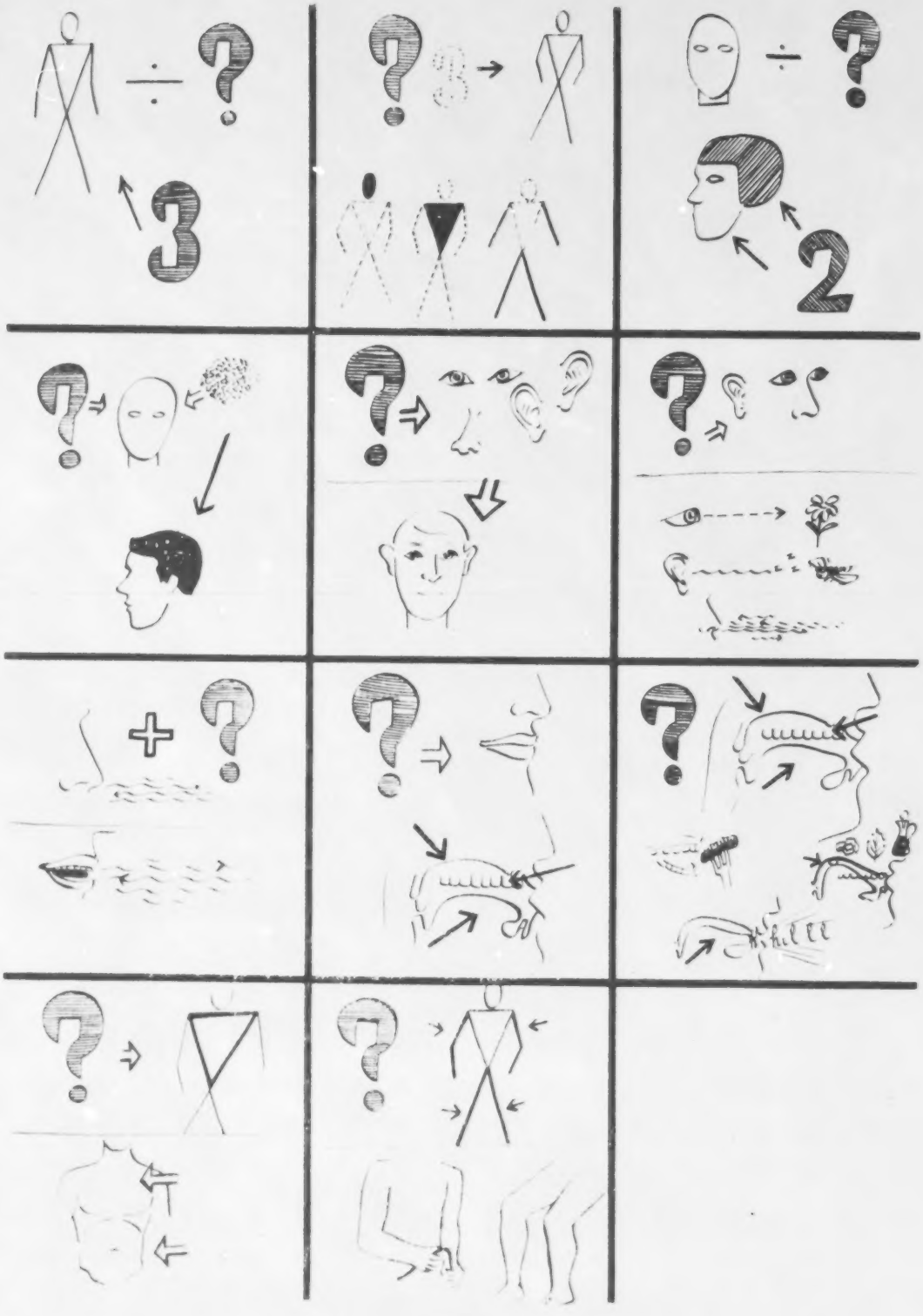

67

PJESA E TRETË
ANALIZË GRAMATIKORE

THIRD PART
GRAMMAR ANALYSIS

THE GENITIVE CASE

1. The genitive case indicates possession.

The automobile of the teacher is red.	Automobili i mësuesit âsht i kuq.

The genitive may also express such ideas as "origin", "object", "material" and "composition". Examples:

koha e gurit.	the stone age.
krimet e Neromit.	Nero's crimes
sahati i arit.	the gold watch.
tufa e dhênvet.	the flock of sheep.

2. Genitive Endings. The genitive endings are the same as for the dative case, therefore REMEMBER it is the possessive particle which precedes the noun that characterizes the Genitive Case. Examples:

Masculine Noun

Dative	Genitive
Unë i shkruej nji oficeri (I write to an officer)	Djali i nji oficeri (The son of an officer)
Unë i shkruej oficerit (I write to the officer)	Djali i oficerit (The son of the officer)
Unë u shkruej disa oficerave (I write to some officers)	Djelmt e disa oficerave (The sons of some officers)
Unë u shkruej oficeravet (I write to the officers)	Djelmt e oficeravet (The sons of the officers)

Feminine Noun

Unë i shkruej nji vajze (I write to a girl)	Libri i nji vajze (The book of a girl)
Unë i shkruej vajzës (I write to the girl)	Libri i vajzës (The book of the girl)
Unë u shkruej disa vajzave (I write to some girls)	Librat e disa vajzave (The books of some girls)

Unë u shkruej vajzavet (I write to the girls)	Librat e vajzavet (The books of the girls)

3. The Possessive Particle. In the above examples we see different possessive particles precede the genitive case. The possessive particle is determined by the thing which is owned and not by the owner.

a. When the object owned is a masculine singular noun, use the possessive particle "i".

Libri i majorit.	The book of the major.

b. When the object owned is a feminine singular noun, use the possessive particle "e".

Pênda e majorit.	The pen of the major.

c. When the object owned is either a plural indefinite masculine or feminine noun, use the possessive particle "të".

Dy libra të majorit.	Two books of the major.

d. When the object owned is either a plural definite masculine or feminine noun, use possessive particle "e".

Librat (pêndat) e majorit.	The books (the pens) of the major.

Remark: The above rules apply only when the object owned is a noun in the Nominative Case.

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. A âsht filxhani i mësuesit?
Po, filxhani âsht i mësuesit.
I kujt âsht filxhani?
Filxhani âsht i mësuesit.
A âsht çakmaku i shokut?
Po, çakmaku âsht i shokut.
I kujt âsht çakmaku?
Çakmaku âsht i shokut
A âsht çelsi i oficerit?
Po, çelsi âsht i oficerit.
I kujt âsht çelsi?
Çelsi âsht i oficerit.
A âsht dyqani i peshkatarit?
Po, dyqani âsht i peshkatarit.
I kujt âsht dyqani?
Dyqani âsht i peshkatarit.
A âsht peshqeshi i plakut?
Po, peshqeshi âsht i plakut.
I kujt âsht peshqeshi?
Peshqeshi âsht i plakut.

2. A janë krahnat të nxânsit?
Po, krahnat janë të nxânsit.
Të kujt janë krahnat?
Krahnat janë të nxânsit.
A janë çibukët të mësuesit?
Po, çibukët janë të mësuesit.
Të kujt janë çibukët?
Çibukët janë të mësuesit.
A janë çorapët të bujkut?
Po, çorapët janë të bujkut.
Të kujt janë çorapët?
Çorapët janë të bujkut.
A janë lapsat të përdasit?
Po, lapsat janë të përdasit.

3. A âsht peshqeshi i nxânësvet?
Po, peshqeshi âsht i nxânësvet.
I kujt âsht peshqeshi?
Peshqeshi âsht i nxânësvet.
A âsht çelsi i mësuesvet?
Po, çelsi âsht i mësuesvet.
I kujt âsht çelsi?
Çelsi âsht i mësuesvet.
A âsht sheqeri i civilavet?
Po, sheqeri âsht i civilavet.
I kujt âsht sheqeri?
Sheqeri âsht i civilavet.

4. A janë filxhanat të mësuesvet?
Po, filxhanat janë të mësuesvet.
Të kujt janë filxhanat?
Filxhanat janë të mësuesvet.

For further exercise, follow the above pattern using the following pairs:

çelsat - oficeravet	çorapët - ushtarëvet
peshqeshet - përdasëvet	çakmakët - nënoficeravet
çibukët - kolonelavet	lapsat - nxânësvet

5. A âsht peshqeshi i vajzës?
Po, peshqeshi âsht i vajzës.
I kujt âsht peshqeshi?
Peshqeshi âsht i vajzës.
A âsht filxhani i mësueses?
Po, filxhani âsht i mësueses.
I kujt âsht filxhani?
Filxhani âsht i mësueses.
A âsht çibuku i gjyshes?
Po, çibuku âsht i gjyshes.
I kujt âsht çibuku.
Çibuku âsht i gjyshes.
A âsht libri i nxânses?
Po, libri âsht i nxânses.
A kujt âsht libri?
Libri âsht i nxânses.

6. A janë peshqeshet të vajzës?
Po, peshqeshet janë të vajzës.
Të kujt janë peshqeshet?
Peshqeshet janë të vajzës.
A janë filxhanat të mësueses?
Po, filxhanat janë të mësueses.
Të kujt janë filxhanat?
Filxhanat janë të mësueses.
A janë çibukët të gjyshes?
Po, çibukët janë të gjyshes.
Të kujt janë çibukët?
Çibukët janë të gjyshes.
A janë librat të nxânses?
Po, librat janë të nxânses.
Të kujt janë librat?
Librat janë të vajzës.

Following the above pattern pluralize the possessor.

A janë peshqeshet të vajzavet?
Po, peshqeshet janë të vajzavet.

Të kujt janë peshqeshet?
Peshqeshet janë të vajzavet.

7. A âsht franxholla e gjyshes?
Po, franxholla âsht e gjyshes.
E kujt âsht franxholla?
Franxholla âsht e gjyshes.
A âsht pasqyra e vajzës?
Po, pasqyra âsht e vajzës.
E kujt âsht pasqyra?
Pasqyra âsht e vajzës.
A âsht tabakja e mësueses?
Po, tabakja âsht e mësueses.
E kujt âsht tabakja?
Tabakja âsht e mësueses.

8. A janë franxhollat të gjyshes?
Po, franxhollat janë të gjyshes.
Të kujt janë franxhollat?
Franxhollat janë të gjyshes.

For further practice following the above pattern drill the following pairs:

Degët - pemës
Pasqyrat - vajzës
Tabaket - mësueses

9. A janë pasqyrat të vajzavet?
Po, pasqyrat janë të vajzavet.
Të kujt janë pasqyrat?
Pasqyrat janë të vajzavet.

Following the above pattern drill the following pairs:

çantat - mësuesevet
degët - pemëvet
tabakët - mësuesevet

10. Në sa pjesë kryesore ndahet trupi?
Trupi ndahet në trí pjesë kryesore.
Cilat janë pjesët e trupit?
Pjesët e trupit janë kryet, trungu dhe gjymtyrët.
Cilat janë gjymtyrët?
Gjymtyrët janë krahët dhe kambët.
Në sa pjesë ndahet kryet?
Kryet ndahet në dý pjesë kryesore.
Cilat janë këto pjesë?
Këto janë fytyra dhe rrashta.

XXX

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Do t'ju tregoj si e kalova fundin e javës. Të premten mbasdreke, porsa mbaruen mësimet, shkova ke berberi me u-rrue; atje prita nji gjymës ore, sepse berberi, si zakonisht kishte shumë punë. Mandej (prej atje) shkova në skele me blé ca peshk për darkë. Ke peshkshitsi ishin tue blé peshk edhe dy miq të mij; ata më ftuen me shkue me pí ndonji pije. Unë piva nji gotë venë, miqt pinë nji pije tjetër që nuk i a dij emnin. Nuk ndejtëm shumë atje: ndoshta nja njizet minuta. N'orën gjashtë e gjymës shkova në shtëpí. Mbasi hangrëm darkë, aty nga ora nândë, unë dhe grueja shkuem në kinema; fëmijët ndejtën me nji vajzë që morëm me pagesë.

Të shtunden në mëngjes e kaluem tue blé harxh. Mbasdreke pastruem shtëpín dhe në mbrâmje shkuem për darkë ke prindët e grues. N'orën dhetë erdhëm në shtëpí, por mjerisht nuk fjeta gati gjithë natën, sepse hangra shumë; nâna e grues di me bâ me hangër mirë dhe gjellët e saja më pëlqejnë shumë.

Të dielen hangrëm mëngjes n'orën njimëdhetë dhe mandej unë studjova nja dý orë. Mbasdreke shkuem në plazhë; mora edhe librat me vete, por mjerisht nuk i hapa sepse fjeta. N'orën dhetë e gjymës në mbrâmje, mbasi studjova edhe nja dý orë tjera, të gjithë shkuem me fjetë.

The Albanians have breakfast between seven and eight o'clock in the morning. They eat eggs, bread, and cheese and drink coffee. Many have "byrek" for breakfast, which is a pie (pite) made with vegetables, cheese or meat.

In Albania, lunch is the principal meal of the day. Albanians eat lunch between twelve and one o'clock. They eat different dishes for lunch, most of which are prepared with meat. They drink water or wine with their meals. During the summer, offices and stores close from twelve to four o'clock.

In Albania, supper is a light meal. For supper they usually have soup, fish or meat and fruit.

XXX

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Trupi i njeriut ndahet në trí pjesë kryesore dhe këto janë kryet, trungu dhe gjymtyrët. Kryet ndahet në dý pjesë kryesore; këto pjesë janë fytyra dhe rrashta. Rrashta âsht e mbulueme me flokë. Mbrenda në rrashtë gjinden trût. Në fytyrë kemi sŷt, veshët dhe hundën. Këto organe na shërbejnë me pá, me ndigjue e me marrë frymë. Na shofim me sŷ, ndigjojmë me veshë e marrim frymë me hundë ase me gojë. Në gojë kemi dhâmbët, gjuhën e qiellzën. Dhâmbët na shërbejnë me përtypë, gjuha na shërben me folë e qiellza me shijue.

Trungu ndahet në dý pjesë kryesore; këto janë gjoksi dhe barku. Gjymtyrë quejmë krahët dhe kambët.

QUESTIONS - PYETJE

1. Në sa pjesë kryesore ndahet trupi i njeriut?
2. Cilat janë pjesët kryesore të trupit të njeriut?
3. Në sa pjesë kryesore ndahet kryet?
4. Me çka âsht e mbulueme rrashta?
5. Çka âsht e mbulueme me flokë?
6. Ku gjinden trût?
7. Çka kemi në fytyrë?
8. Ku gjinden sŷt, veshët dhe hunda?
9. Për çka na shërbejnë sŷt?
10. Për çka na shërbejnë veshët?
11. Për çka na shërben hunda?
12. Me çka shofim?
13. Me çka ndigjojmë?
14. Me çka marrim frymë?
15. Çka kemi në gojë?
16. Ku gjinden dhâmbët, gjuha dhe qiellza?
17. Për çka na shërbejnë dhâmbët?
18. Për çka na shërben gjuha?
19. Për çka na shërben qiellza?
20. Në sa pjesë kryesore ndahet trungu?
21. Çka ndahet në dý pjesë kryesore, që janë gjoksi dhe barku?
22. Çka quejmë gjymtyrë?
23. Çka janë krahët dhe kambët?

XXX

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

A. Write (or answer if the tape recorder is used) the answer to the following questions:

1. I kujt âsht libri mbi tryezë? (of the Lieutenant)
2. E kujt âsht vajza e gjatë? (of the teacher)
3. Librat e kujt janë në raft? (of Mr. Berati)
4. Pêndat e kujt janë të verdha? (of Mr. Elbasani)
5. I kujt âsht ky çakmak? (of the friend who lives in Carmel)
6. E kujt âsht kjo kapelë? (of Mr. Tabaku)

B. Translate the following sentences:

7. The car windows are large.
8. The rent of the shop is 75 dollars per month.
9. I usually have lunch at 12 o'clock.
10. I do not smoke in the morning.

PJESA E TETË
FJALORI

bark, -u barqe, -t	(m.)	abdomen
dhâmb, -i dhâmbë, -t	(m.)	tooth
flok, -u flokë, -t	(m.)	hair
frymë, -a frymë, -t	(f.)	breath, spirit, soul inhabitants (only in plural)
fytyrë, -a fytyra, -t	(f.)	face
gojë, -a gojë, -t	(f.)	mouth
gjinden	(v.)	are located
gjoks, -i gjoksa, -t	(m.)	chest, breast
gjymtyrë, -a gjymtyrë, -t	(f.)	limb, joint
hundë, -a hundë, -t	(f.)	nose
kambë, -a kambë, -t	(f.)	foot, leg
krye, kryet krena, -t krenë, -t	(neuter)	head leaders (only in this form of plural)
me marrë frymë (unë marr frymë)	(v.)	to breathe
i, të mbuluem e, të mbulueme	(adj.m.&f.)	covered
ndahet	(v.)	is divided
me ndigjue (unë ndigjoj)	(v.)	to hear, listen, obey

organ, -i organe, -t	(m.)	organ
me përtypë (unë përtyp)	(v.)	to chew
pjesë, -a pjesë, -t	(f.)	part, share
qiellzë, -a qiellza, -t	(f.)	palate
rrashtë, -a rrashta, -t	(f.)	skull
sy, -ni sy, -t	(m.)	eye
me shërbye (unë shërbej)	(v.)	to serve
me shijue (unë shijoj)	(v.)	to taste, enjoy
tru, ni tru, -t	(m.)	brain
trung, -u trungje, -t	(m.)	trunk (of body and tree), stem
trup, -i trupa, -t	(m.)	body, log
vesh, -i veshë, -t	(m.)	ear

PJESA E PARË — FIRST PART

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. Ku jam unë tash?
Tash ju jeni në klasë.
A qesh unë në klasë dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke ju qetë në klasë.
Ku je ti tash?
Tash unë jam në klasë.
A qe ti në klasë pardje në mëngjes?
Po, pardje në mëngjes unë qesh në klasë.
A âsht mësuesi në klasë tash?
Po, tash mësuesi âsht në klasë.
A qe mësuesi në klasë pardje mbasdreke?
Po, pardje mbasdreke mësuesi qe në klasë.
Ku jemi na të gjithë?
Na të gjithë jemi në klasë.
A qemë na të gjithë në klasë dje në mëngjes?
Po, dje në mëngjes na të gjithë qemë në klasë.
Ku jeni ju të gjithë?
Na të gjithë jemi në klasë.
A qetë ju të gjithë në klasë pardje?
Po, pardje na të gjithë qemë në klasë.
A janë nxânsit në klasë tash?
Po, tash nxânsit janë në klasë.
A qenë nxânsit në klasë dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke nxânsit qenë në klasë.

2. A kam unë nji fjaluer?
Po, ju keni nji fjaluer.
A pata unë nji fjaluer vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi ti pate nji fjaluer.
Sa fjalorë ke ti tash?
Tash unë kam nji fjaluer.
Sa fjolorë pate ti vjetin që kaloi?
Vjetin që kaloi unë pata dy fjalorë.
Sa rradhorë ka Zotní Majori?
Zotní Majori ka nji rradhuer.
Sa rradhorë pati Zotní Majori muejin që kaloi?
Muejin që kaloi Zotní Majori pati dy rradhorë.
A kemi na të gjithë nga nji libër?
Po, na të gjithë kemi nga nji libër.
A patëm na të gjithë nga nji libër vjetin që kaloi?
Po, na të gjithë patëm nga nji libër vjetin që kaloi.
A keni ju të gjithë nga nji laps.
Po, na të gjithë kemi nga nji laps.
A patët ju të gjithë nga nji pêndë javën që kaloi?
Po, javën që kaloi na të gjithë patëm nga nji pêndë.

A kanë të gjithë ushtarët nga nji palë këpucë?
Po, të gjithë ushtarët kanë nga nji palë këpucë.
A patën të gjithë ushtarët nga nji palë këpucë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi të gjithë ushtarët patën nga palë këpucë.

3. Kush e hap derën në mëngjes?
Ti e hap derën në mëngjes.
Kush e hapi derën dje në mëngjes?
Dje në mëngjes ti e hape derën.
A e hap ti dritoren çdo mëngjes?
Po, un e hap dritoren çdo mëngjes.
Kush e hapi dritoren dje në mëngjes?
Unë e hapa dritoren dje në mëngjes.
A e hap mësuesi dritoren në mëngjes?
Po, mësuesi e hap dritoren në mëngjes.
A e hapi mësuesi dritoren dje në mëngjes?
Po, dje në mëngjes mësuesi e hapi dritoren.
A i hapim na dyert e dritoret në mëngjes?
Po, në mëngjes na i hapim dyert e dritoret.
A i hapëm na dje dyert e dritoret?
Po, dje na i hapëm dyert e dritoret.
A i hapni ju librat kur hŷn mësuesi në klasë?
Po, na i hapim librat kur hŷn mësuesi në klasë.
A i hapët librat dje kur hŷni mësuesi në klasë?
Po, dje na i hapëm librat kur hŷni mësuesi në klasë.
A i hapin nxânsit librat kur hŷn mësuesi në klasë?
Po, nxânsit i hapin librat kur hŷn mësuesi në klasë.
A i hapën ata librat kur hŷni mësuesi në klasë?
Po, ata i hapën librat kur mësuesi hŷni në klasë.

4. Në ç'orë vîj unë në shkollë në mëngjes?
Në mëngjes ti vjen në shkollë n'orën shtatë e gjymës.
Në ç'orë erdha në shkollë dje në mëngjes?
Dje në mëngjes ti erdhe në shkollë n'orën tetë.
Në ç'orë vjen kapiteni në shkollë mbasdreke?
Mbasdreke kapiteni vjen në shkollë n'orën nji.
A erdhi kapiteni në shkollë dje mbasdreke n'orën nji?
Po, dje mbasdreke kapiteni erdhi në shkollë n'orën nji.
A vîni në shkollë heret, apo vonë?
Na vîjmë në shkollë heret.
A erdhët në shkollë heret, apo vonë dje në mëngjes?
Dje në mëngjes na erdhëm heret në shkollë.
A vîjnë të gjithë nxânsit heret në shkollë?
Po, të gjithë nxânsit vîjnë heret në shkollë.
A erdhën të gjithë nxânsit heret dje në shkollë?
Po, dje të gjithë nxânsit erdhën heret në shkollë.

5. Në ç'orë hŷj unë në zyrë?
Ti hŷn në zyrë n'orën shtatë e gjymës.
Në ç'orë hŷna unë dje në zyrë?
Dje ti hŷne në zyrë n'orën tetë.
Në ç'orë hŷn kapiteni në kazermë?
Kapiteni hŷn në kazermë n'orën gjashtë.
Në ç'orë hŷni kapiteni dje në kazermë?
Dje kapiteni hŷni në kazermë n'orën tetë.
Në ç'orë hŷjmë na në klasë në mëngjes?
Në mëngjes na hŷjmë në klasë n'orën tetë.
Në ç'orë hŷmë na dje në klasë?
Dje na hŷmë në klasë n'orën tetë pa nji çerek.
Në ç'orë hŷni në kazermë mbasdreke?
Mbasdreke na hŷjmë në kazermë n'orën tetë.
Në ç'orë hŷtë në kazermë dje mbasdreke?
Dje mbasdreke na hŷmë në kazermë n'orën dhetë.
Në ç'orë hŷjnë nxânsit në klasë?
Nxânsit hŷjnë në klasë n'orën tetë.
Në ç'orë hŷnë nxânsit dje në klasë?
Dje nxânsit hŷnë në klasë n'orën shtatë e gjymës.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. A qetë pardje mbasdreke me luejtë tenis?
2. Jo, nuk qesh sepse pata punë.

3. Çfarë pune patët?
4. Shoqnova gruen ke mjeku.

5. Ashtu? A âsht e sëmundë?
6. Po, pati ethe të forta pardje në drekë.

7. Çka tha mjeku se kishte?
8. Asgjâ serioze; ishte e ftofun në gjoks e në fyt.

9. Te cili mjek qetë?
10. Te Dr. Trebicka, që âsht specialist për sëmundje të mbrendëshme.

11. A pritët shumë në sallën e pritjes? Zakonisht, ai âsht shumë i zânun.
12. E dij, por patëm fat dhe e gjetëm të lirë.

13. Ku qetë mbasi shkuet te mjeku?
14. Qemë në barnatore; mbasi blemë ilaçet shkuem drejt në shtëpí.

15. A dini gjâ a qenë tjerët me luejtë tenis?
16. Bardhyli po, qe; për tjerët nuk e dij ku qenë.

17. Me kë luejti Bardhyli?
18. Nuk e dij. Po ju, si e kaluet të shtunden mbasdreke?

19. Ndejta në shtëpí deri n'orën 4; mandej dola.
20. Ku shkuet?

21. Rrugës takova dy miq dhe së bashku shkuem me luejtë bilardo.
22. Sa lojna luejtët?

23. Luejtëm shtatë lojna; n'orën 7 unë shkova me hangër.
24. Eja të hŷjmë në klasë se erdhën të gjithë.

PJESA E DYTË
DIALOGU

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Did you play tennis the day before yesterday afternoon?
2. No, I did not go because I was busy.

3. What kept you busy?
4. I took my wife to the doctor.

5. Is that so! Is she sick?
6. Yes, the day before yesterday at noon she had a high fever.

7. What did the doctor say was wrong with her?
8. Nothing serious, she has a chest and throat cold.

9. To what doctor did you go?
10. Doctor Trebicka, who is a specialist in internal diseases.

11. Did you wait long in the waiting room? He is usually very busy.
12. I know, but we were lucky and found him free.

13. Where did you go after you went to the doctor?
14. We went to a drugstore, and after we bought the medicines we went straight home.

15. Do you know whether the others went to play tennis?
16. Bardhyl went to play, I do not know about the others.

17. With whom did Bardhyl play?
18. I don't know. How about you, how did you spend Saturday afternoon?

19. I stayed home until 4 o'clock, then I went out.
20. Where did you go?

21. On my way I met two of my friends and we went to shoot pool.
22. How many games did you play?

23. We played seven games. At 7 o'clock I went to eat.
24. Come, let's go into the classroom now that everybody is here.

3 4 5
BUSY
BUSY
MD
3 4 5
DR TREHERNE MD
SPECIAL
BARDHYL
BARDHYL
SAT 3
POOL
7

THE SIMPLE PAST

In Albanian, the simple past, also called past definite or preterit, denotes an action that took place at a definite time in the past and which has no connection whatsoever with the present. For example:

1. Dje shkova në shtëpí n'orën 12.
   (Yesterday I went home at 12 o'clock.)

2. Vjetin që kaloi kaluem nji muej në plazhë.
   (Last year we spent one month at the beach.)

3. Ata e lexuen dialogun shumë herë.
   (They read the dialogue many times.)

In today's dialogue, in addition to the verbs "me qenë" (to be) and "me pasë" (to have) you have another group of verbs in the simple past. The infinitive form of these verbs ends in a consonant plus "ë" (me quejtë, me hapë, me folë).

Rule: This group of verbs is conjugated in the simple past by replacing the final "ë" with: -a, -e, -i, for the singular and -ëm, -ët, -ën for the plural.

-a	quejta	hapa	fola
-e	quejte	hape	fole
-i	quejti	hapi	foli
-ëm	quejtëm	hapëm	folëm
-ët	quejtët	hapët	folët
-ën	quejtën	hapën	folën

Remark I. A great number of irregular verbs such as "me pasë" (to have), "me folë" (to speak), "me hangër" (to eat), "me dalë" (to go out), "me ardhë" (to come) etc. follow the previous mentioned rule with these small changes: The verb "me pasë" changes the -s of the stem into -t in the simple past; the verb "me hangër" loses the -ë; the verb "me dalë" changes the -a of the stem into -o and the verb "me ardhë" changes the -a of the stem into -e. The conjugation of these verbs is the following:

pata	(I had)	hangra	(I ate)
pate	(you had)	hangre	(you ate)
pati	(he had)	hangri	(he ate)
patëm	(we had)	hangrëm	(we ate)
patët	(you had)	hangrët	(you ate)
patën	(they had)	hangrën	(they ate)
dola	(I went out)	erdha	(I came)
dole	(you went out)	erdhe	(you came)
doli	(he went out)	erdhi	(he came)
dolëm	(we went out)	erdhëm	(we came)
dolët	(you went out)	erdhët	(you came)
dolën	(they went out)	erdhën	(they came)

Remark II. The verb "me qenë" (to be) has an irregular simple past; the conjugation of its simple past is as follows:

qesh	(I was)
qé	(you were)
qe	(he was)
qemë	(we were)
qetë	(you were)
qenë	(they were)

Remark III. In today's dialogue such forms as ishte, ishin (from the verb "me qenë") and kishte (from the verb "me pasë") are used to mean he was, they were, he had. These forms are not in the simple past tense and will be explained in the next lesson.

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

1. A dini me luejtë tenis?
Po, unë dij me luejtë tenis.
Sa herë në javë lueni tenis?
Unë luej tenis dý herë në javë.
Ku luejtët tenis javën që kaloi?
Javën që kaloi luejta tenis në qytet.
Kush luejti tenis me jú?
Nji shok luejti tenis me mue.
Sa orë luejtët tenis?
Na luejtëm tenis dý orë.
A luejtën oficerat tenis javën që kaloi?
Po, javën që kaloi oficerat luejtën tenis.
Sa herë në havë lueni bilardo?
Unë luej bilardo nji herë në javë.
A luejtët bilardo javën që kaloi?
Jo, nuk luejta sepse qesh i sëmundë.
A patët ethe të forta?
Po, pata ethe të forta.

2. Çka bâni kur jeni i sëmundë?
Kur jam i sëmundë shkoj ke mjeku.
Po kur âsht zoja e sëmundë, çka bâni?
Kur âsht zoja e sëmundë e shoqnoj ke mjeku.
A âsht mjeku shumë i zânun?
Po, nganjiherë mjeku âsht shumë i zânun.
Ke çfarë mjeku qetë kur qetë i sëmundë?
Qesh ke nji specialist për sëmundje të mbrendëshme.
A ka specialista për sëmundje fyti?
Po, ka nja tre a katër.
Sa barnatore ka në Monterey?
Nuk e dij sa barnatore ka në Monterey.

3. Kê takuet sot në mëngjes?
Sot në mëngjes takova mësuesin.
Kê takoi mësuesi dje mbasdreke?
Dje mbasdreke mësuesi takoi nxânsit.
Kê takuet pardje ju të gjithë?
Pardje, na të gjithë takuem kapitenin.
Kê takuen ushtarët në kazermë?
Ushtarët takuen oficerin në kazermë.

4. Çka ha ti në mëngjes?
Në mëngjes unë hâ âmbëlsinë.
Çka hangre ti dje në mëngjes?
Edhe dje në mëngjes unë hangra âmbëlsinë.
Çka hangri shoku juej dje për drekë?
Dje për drekë shoku im hangri makarona.

99

Çka hangrët ju dhe shoku për darkë?
Unë dhe shoku hangrëm bukë e djathë për darkë.
Çka hangrën ushtarët mbrâmë për darkë?
Ushtarët hangrën makarona dhe bukë e djathë mbrâmë për darkë.

5. Kê gjete në klasë sot në mëngjes?
Sot në mëngjes unë gjeta mësuesin në klasë.
Po kapiteni, kê gjeti në klasë?
Edhe kapiteni gjeti mësuesin në klasë.
Kê gjetët në klasë ju të gjithë?
Na të gjithë gjetëm mësuesin në klasë.
Kê gjetën ushtarët në kazermë?
Ushtarët gjetën oficerin në kazermë.

6. A e gjên ti mësuesin në klasë në mëngjes?
Po, në mëngjes unë e gjêj mësuesin në klasë.
A e gjete dje mësuesin në klasë?
Po, dje e gjeta mësuesin në klasë.
A e gjên oficeri vajzën në shtëpí?
Po, oficeri e gjên vajzën në shtëpí.
A e gjeti dje mësuesi vajzën në shtëpí?
Po, dje mësuesi e gjeti vajzën në shtëpí.
A e gjêni ju mësuesin në klasë?
Po, na e gjêjmë mësuesin në klasë.
A e gjetët dje mësuesin në klasë?
Po, na e gjetëm dje mësuesin në klasë.
A e gjêjnë ushtarët oficerin në kazermë?
Po, ushtarët e gjêjnë oficerin në kazermë.
A e gjetën dje ushtarët oficerin në kazermë?
Po, dje ushtarët e gjetën oficerin në kazermë.

7. A shkoni drejt në kazermë mbas shkolle?
Po, mbas shkolle unë shkoj drejt në kazermë.
A jeni i lirë mbasdreke?
Po, mbasdreke, unë jam i lirë.
A âsht e lirë vajza juej mbasdreke?
Po, vajza ime âsht e lirë mbasdreke.
A keni fat kur lueni kumár?
Po, unë kam fat kur luej kumár.
Kush ka fat kur luen kumár?
Na të gjithë kemi fat kur luejmë kumár.
A takuet ndonji vajzë dje rrugës?
Jo, nuk takova asnji vajzë dje rrugës.

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Shqipnija âsht ndër shtetet mâ të vjetra në Ballkan; sot âsht nji krahinë e vogël e nji shteti të madh që në kohët e vjetra u-quente Ilirí (Illyria). Shqipnija e sotshme âsht dý herë mâ e vogël se ç'ka qenë dyzet e shtatë vjetë mâ parë. Qytetet mâ të vjetra janë Shkodra dhe Durrsi; të dyja këto qytete kanë qenë kryeqytete të Shqipnís. Tirana âsht bâ kryeqytet dyzet vjetë mâ parë. Qytetet tjera të mëdhaja - të mëdhaja për Shqipnín, natyrisht - janë Korça, Elbasani, Vlona, Gjinokastra dhe Berati.

Bregu i detit të Shqipnís, sidomos bregu i Adriatikut, âsht shumë i bukur; klima këtu âsht e butë. Ndër prodhimet mâ me rândësí të krahinavet të bregut të detit janë portokallat dhe ullîjt; në përgjithësí, tokët këtu janë shumë pjellore, sidomos ato të Shqipnís së mesme, nga Shkumbini deri në Vjosë.

Nji shumicë e madhe shqiptarësh veshen ende sot me veshje kombëtare të shumë vjetëve mâ parë. Kapela karakteristike e burravet âsht "qeleshja".

I was born in a beautiful village and I went to elementary school there. When I was a student I used to spend my holidays and vacations in the country, and even now, when no business retains me in town, I spend some time in my native village. Spring and summer, there, are very

pleasant. In spring, the birds wake you up early in the morning. In summer the trees are covered with all sorts of fruit and you may pick cherries, apples, etc. The food in the village is cheaper and more wholesome (i ushqyeshëm) than in the town. There are neither movies nor theatres in the village. Life in the village is simple and is so different from town life. That is why I like living in the village.

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Zakonisht, çdo të shtunde mba[illegible]e shkoj me luejtë tenis. Të shtunden që kaloi nuk shkova sepse grueja ishte e sëmundë. Në drekë pati ethe të forta, prandej shkuem ke mjeku. Mbasi Dr. Trebicka âsht specialist për sëmundje të mbrendëshme shkuem ke ai. Doktorin e gjetëm të lirë, kështu që nuk pritëm shumë në sallën e pritjes. Mjeku tha se grueja ishte e ftofun në fyt e në gjoks. Mbasi dolëm nga mjeku shkuem në nji barnatore dhe blemë ilaçet; mandej shkuem drejt në shtëpí.

Bardhyli qe me luejtë tenis me disa shokë të klasës. Petriti, rrugës, takoi dy miq e së bashku shkuen me luejtë bilardo deri n'orën shtatë të mbrâmjes.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kush shkon me luejtë tenis, zakonisht, çdo të shtunde mbasdreke?
2. Çka shkoj me luejtë unë, zakonisht, çdo të shtunde mbasdreke?
3. Kur shkoj unë, zakonisht, me luejtë tenis?
4. Pse nuk munda me shkue të shtunden që kaloi?
5. Kur nuk munda me shkue sepse grueja ishte e sëmundë?
6. Kush ishte e sëmundë të shtunden që kaloi?
7. Kur pati grueja ethe të forta?
8. Kush pati ethe të forta të shtunden në drekë?
9. Prandej, ku shkuem?
10. Kush shkoi, prandej, ke mjeku?
11. Kush âsht specialist për sëmundje të mbrendëshme?
12. Çfarë mjeku âsht Dr. Trebicka?
13. Kê gjetëm të lirë?
14. Ku nuk pritëm shumë?
15. Çka nuk bâmë shumë në sallën e pritjes?
16. Kush tha se grueja ishte e ftofun në fyt e në gjoks?
17. Ku ishte e ftofun grueja?
18. Ku shkuem mbasi dolëm nga mjeku?
19. Kur shkuem në nji barnatore?
20. Çka blemë në barnatore?
21. Ku shkuem mandej?
22. Kur shkuem drejt në shtëpí?
23. Kush qe me luejtë tenis me disa shokë të klasës?

24. Me kë qe Bardhyli me luejtë tenis?

25. Kush takoi rrugës dy miq?

26. Sa miq takoi Petriti rrugës?

27. Çka shkuen me luejtë së bashku?

28. Me kë shkoi Petriti me luejtë bilardo?

XXXI

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

The following sentences pertain to the future. Write the same sentences pertaining only to the past. For example:

Nesër do të shkoj në qytet.

Dje shkova në qytet.

1. Mbasnesër mësuesit do të vîjnë në shkollë mâ heret.

_____

2. Na do të hamë sot në shtëpí.

_____

3. Ju do të flitni mâ mirë se unë.

_____

4. Hasani dhe Hyseni do të presin dý orë.

_____

5. Ti do të studjojsh dy dialogë dhe tridhetë fjalë të reja.

_____

6. Ata do të gjêjnë libra të bukur në bibliotekë.

_____

7. Nxânsit do të rrijnë në shtëpí për të studjue.

_____

Translate into English the following sentences:

8. Dje në drekë pata 30 lekë; tash s'kam asnji lek.

_____

9. Dje dreka në mensë qe shumë e mirë.

_____

10. Jo, nuk qemë sepse nuk patëm të holla.

_____

Tape assignment: Read each of the above sentences and then translate into English.

PJESA E TETË
FJALORI

EIGHTH PART
VOCABULARY

asgjâ	(prn.)	nothing, not a thing
barnatore, barnatorja barnatore, -t	(f.)	pharmacy, drugstore
bilardo, -ja bilardo, -t	(f.)	pool, pool-table
me dalë (unë dal)	(v.)	to go out, come out, leave, move, appear, suffice
doktor, -i doktora, -t	(m.)	doctor, physician
drejt	(adv.&prep.)	straight, right, towards
ethe, -t	(f.pl.)	fever
ethe të forta		high fever
fat, -i fate, -t	(m.)	fate, luck
i, e, të fortë të forta	(adj.m.&f.)	strong, hard, firm
i, e, të ftofun të ftofuna	(adj.m.&f.)	cold
fyt, -i fyte, -t	(m.)	throat
me gjetë (unë gjêj)	(v.)	to find
ilaç, -i ilaçe, -t	(m.)	medicine, drug, remedy
lojë, -a lojna, -t	(f.)	game, plaything, toy, joke
i, të mbrendëshëm e, të mbrendëshme	(adj.m.&f.)	internal, interior, inner
mjek, -u mjekë, -t	(adj.m.&f.)	physician, doctor

prandej	(conj.)	therefore
rrugës	(adv.)	on one's way, on the way
sallë pritje	(f.)	waiting room
serioz, -e seriozë	(adj.m.&f.)	serious
sëmundje, sëmundja sëmundje, -t	(m.)	sickness, disease
specialist, -e	(adj.m.&f.)	specialist
me shoqnue (unë shoqnoj)	(v.)	to accompany, escort, joint, associate with
me takue (unë takoj)	(v.)	to meet, contact, happen, occur, concern
tenis, -i	(m.)	tennis
tha (from me thânë)	(v.)	said
i, e, të zânun të zânuna	(adj.m.&f.)	busy, occupied

Notes:

me qenë i ftofun — to have a cold

PJESA E PARË
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE

FIRST PART
GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A kishte mësuesi libra në çantë?
Po, mësuesi kishte libra në çantë.
A kishte oficeri cingare në xhep?
Po, oficeri kishte cingare në xhep.
A kishte ushtari nji çibuk në syzë?
Po, ushtari kishte nji çibuk në syzë.
A kishte kapiteni të holla në xhep?
Po, kapiteni kishte të holla në xhep.
A kishte mësuesja letra e zarfa?
Po, mësuesja kishte letra e zarfa.
A kishte nxânsja gazeta e revista?
Po, nxânsja kishte gazeta e revista.
A kishte mjeku ilaçe në çantë?
Po, mjeku kishte ilaçe në çantë.
A kishte kushrîni juej libra shqip?
Po, kushrîni im kishte libra shqip.
A kishte motra juej automobil?
Po, motra ime kishte automobil.
A kishte djali nji franxhollë në dorë?
Po, djali kishte nji franxhollë në dorë.

2. A ishte mësuesi në klasë sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes mësuesi ishte në klasë.
A ishte kapiteni në kazermë sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes kapiteni ishte në kazermë.
A ishte mësuesja në zyrë sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes mësuesja ishte në zyrë.
A ishte kapteri në shkollë sot paradreke?
Po, sot paradreke kapteri ishte në shkollë.
A ishte majori në tren sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes majori ishte në tren.
A ishte vajza ke mjeku dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke vajza ishte ke mjeku.
A ishte gjyshja e sëmundë dje në mëngjes?
Po, dje në mëngjes gjyshja ishte e sëmundë.
A ishte marshalli në mensë dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke marshalli ishte në mensë.
A ishte nëntogeri në bibliotekë dje paradreke?
Po, dje paradreke nëntogeri ishte në bibliotekë.
A ishte mjeku në barnatore pardje?
Po, pardje mjeku ishte në barnatore.
A ishte tetari në kafe sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes tetari ishte në kafe.

3. A kishte mësuesi shumë libra kur ishte në shkollën e mesme?
Po, kur ishte në shkollën e mesme mësuesi kishte shumë libra.
A kishte kapiteni shumë të holla kur ishte në Tiranë?
Po, kur ishte në Tiranë kapiteni kishte shumë të holla.
A kishte djali dý palë këpucë kur ishte në Gjinokastër?
Po, kur ishte në Gjinokastër djali kishte dý palë këpucë.
A kishte mësuesja libra e gazeta kur ishte në zyrë?
Po, kur ishte në zyrë mësuesja kishte libra e gazeta?
A kishte nxânsja pasqyrë kur ishte në plazhë?
Po, kur ishte në plazhë nxânsja kishte pasqyrë.
A kishte rreshteri mjaft të holla kur ishte tetár?
Jo, kur ishte tetár rreshteri nuk kishte mjaft të holla.
A kishte majori automobil kur ishte kapiten?
Po, kur ishte kapiten majori kishte automobil.

4. A shërbeni në mensë ndonjiherë?
Po, nganjiherë unë shërbej në mensë.
A shërbeve në mensë javën që kaloi?
Po, javën që kaloi unë shërbeva në mensë.
A shërbeu tetari në mensë javën që kaloi?
Po, javën që kaloi tetari shërbeu në mensë.
A shërbeni në mensë ju të gjithë?
Po, na të gjithë shërbejmë në mensë.
A shërbyet ju të gjithë në mensë muejin që kaloi?
Po, muejin që kaloi na të gjithë shërbyem në mensë.
A shërbejnë ushtarët në kazermë?
Po, ushtarët shërbejnë në kazermë.
A shërbyen ushtarët në kazermë javën që kaloi?
Po, ushtarët shërbyen në kazermë javën që kaloi.

5. A tha ai se âsht i sëmundë?
Po, ai tha se âsht i sëmundë.
A thash unë dje se banoj në Monterey.
Po, ju thatë dje se banoni në Monterey.
A thatë ju se flitni gjermanisht?
Po, unë thash se flas gjermanisht.
A thanë ata se janë nxânës?
Po, ata thanë se janë nxânës.
A thé ti se je 20 vjeç?
Po, unë thash se jam 20 vjeç.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. Skënder, ku ishe mbrâmë që nuk erdhe në shtëpín e Petritit?
2. Ishem pak i sëmundë; kishem dhimbë kreje.

3. A e dijshe se Petriti kishte ditëlindjen?
4. Po, e dijshem, por si thash, nuk munda me ardhë.

5. Më vjen shumë keq! Kemi bâ qejf.
6. Sa vetë ishi gjithësejt?

7. Nuk e dij sa; dij vetëm se na nxânsit ishim të gjithë.
8. A kishte ndonji vajzë në festë?

9. Po, ishin trí vajza e natyrisht, edhe zoja e Petritit.
10. A ishte ndonji prej oficeravet?

11. Jo, asnji prej tyne s'ishte në festë.
12. Më kallxo si e kaluet mbrâmjen!

13. Posa shkuem, zoja na qiti rakí e meze.
14. Natyrisht, ti as nuk pive .... dhe as hangre.

15. Jo, piva, hangra pak dhe këceva mjaft; Petriti piu tepër.
16. Çka bâtë mandej?

17. Kënduem, qeshëm, biseduem e si thash, këcyem e pimë.
18. A të dhemb kryet ndopak nga pija?

19. Kur u-zgjova më dhimbte; piva dý hapa dhe tash jam mirë.
20. Sa kohë ndejtët?

21. Unë ndejta deri në mesnatë; tjerët ndejtën pak mâ shumë.
22. Ti thé se ishin trí vajza; a i njifshe ato mâ parë?

23. Jo, nuk i njifshem, por ato më thanë se të njifshin tý.
24. Ashtu? Tash e dij cilat janë.

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Where were you last night Skënder; you did not come to Petrit's house?
2. I was not feeling well; I had a headache.

3. Did you know that it was Petrit's birthday?
4. Yes, I knew it, but as I said, I could not come.

5. I am very sorry! We had fun!
6. How many people were there altogether?

7. I do not know how many; I only know that the students were all there.
8. Were there any girls at the party?

9. Yes, there were three girls and naturally Petrit's wife, too.
10. Were there any officers?

11. No, none of them were at the party.
12. Tell me how you spent the evening.

13. As soon as we went there the lady (of the house) offered us "rakí" and snacks.
14. Naturally you didn't drink .... and didn't eat!

15. No, I drank, I ate a little and I danced a lot; Petrit drank too much.
16. Then what did you do?

17. We sang, we laughed and we talked and, as I said, we danced and drank.
18. Do you have a headache from the drinking?

19. When I woke up I had a headache but I took two pills and now I am fine.
20. How long did you stay at the party?

21. I stayed until midnight; the others stayed a little longer.
22. You said that there were three girls; did you know them previously?

23. No, I did not, but they told me that they knew you.
24. Is that so? Now I know who they were.

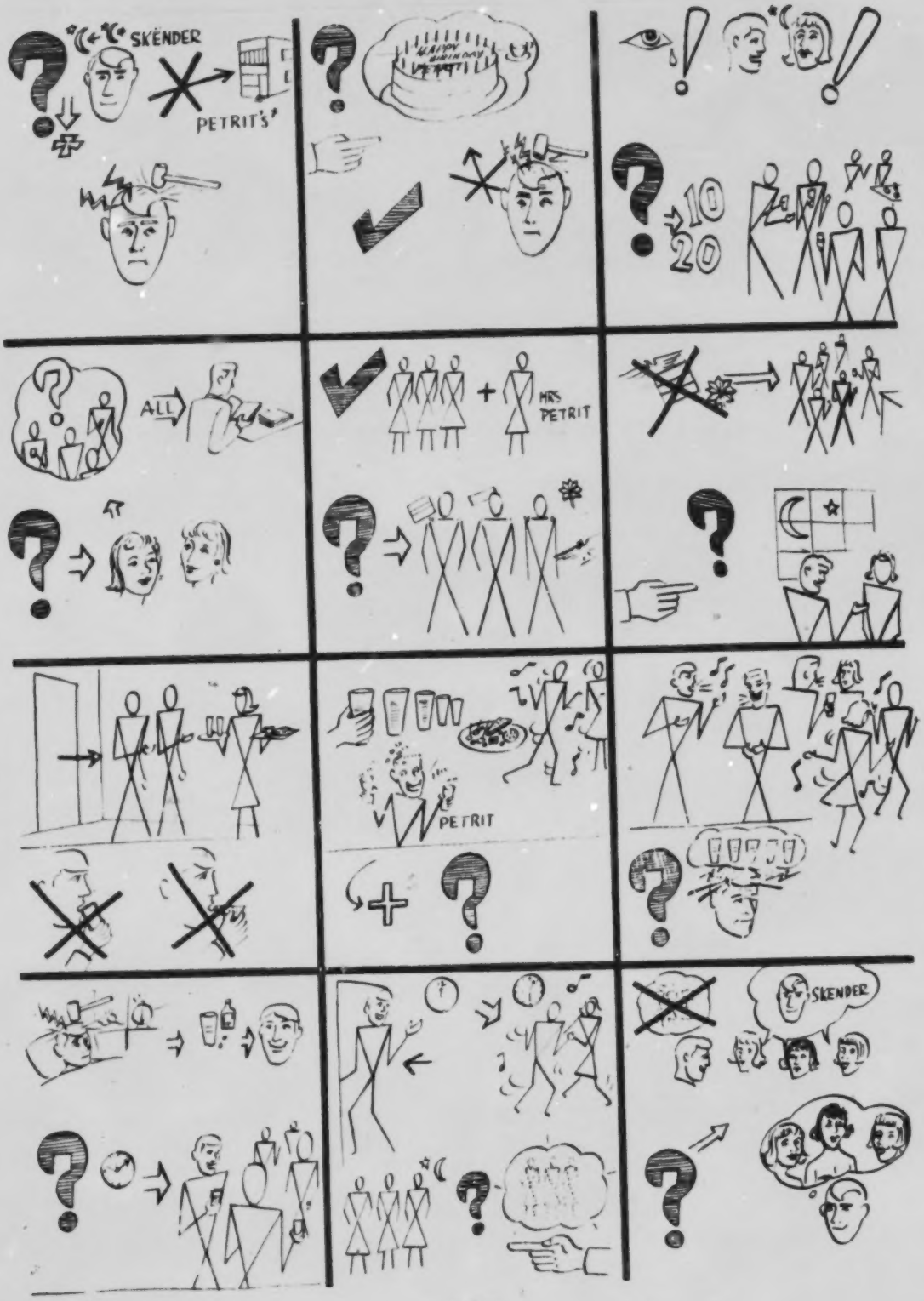
SKENDER
PETRIT'S
10
20
ALL
MRS PETRIT
PETRIT
SKENDER

THE IMPERFECT

In English, as in Albanian, the simple past denotes an action that happened at a definite time in the past. For example:

a. We ate lunch at 12 o'clock yesterday.
(Na hangrëm drekë dje n'orën 12)

b. I spent a month at the beach last summer.
(Unë kalova nji muej në plazhë verën që kaloi.)

Note however, that this simple past in English may also describe an action that happens repeatedly or habitually in the past.

a. We always ate (used to eat) lunch at 12 o'clock.
(Na hajshim drekë gjithëmonë n'orën 12)

b. Before the war I spent (used to spend) a month at the beach each summer.
(Para luftës unë kalojshem nji muej në plazhë gjatë verës).

In dealing with Albanian, the student should sense the difference between the examples above. The first two examples illustrate what is a simple past in Albanian; and the last examples illustrate what would be expressed in Albanian by the so-called "imperfect" tense, a form denoting a habitual or repeated past action, or one which was continuous in the past.

Type A	Type B
-shem	-jshem
-she	-jshe
-te	-nte
-shim	-jshim
-shi	-jshi
-shin	-jshin

The imperfect of a verb in Albanian, regular or irregular, is formed by adding the above endings to the stem of the second person of the present tense, indicative mode. Examples:

The Verb	2nd person plural present	Imperfect
me hapë (to open)	ju hapni	unë hapshem (A type) ti hapshe ai hapte na hapshim ju hapshi ata hapshim
me folë (to speak)	ju flitni	unë flitshem (A type) ti flitshe ai flitte na flitshim ju flitshi ata flitshin
me shkue (to go)	ju shkoni	unë shkojshem (B type) ti shkojshe ai shkonte na shkojshim ju shkojshi ata shkojshin
me lâ (to wash)	ju lani	unë lajshem (B type) ti lajshe ai lante na lajshim ju lajshi ata lajshin

Other examples of the imperfect's usage:

a. Repeated action or habit:

Shumë kohë mâ parë shkojshem shpesh me këcye. (habit)
(Long ago (I often went dancing.) (I often used to go dancing.)

Kur ju më pyetshi unë ju përgjegjshem. (repeated action)
(When you asked me I answered you.)

b. Progressive in the past or an action that lasts for a long time:

Kur ishem i rí lexojshem shumë. (action which lasts plus
(When I was young I read a lot.) habit)
(During the time I was young I used to read a lot.)

Ajo shkruente letra kur unë fillova me folë. (progressive)
(She was writing when I started to speak)

THE SIMPLE PAST OF VERBS THAT IN THE INFINITIVE END IN -UE, -YE, OR IN A LONG VOWEL

Rule 1: Verbs that in the infinitive form end in -ye form the simple past like those ending in -ue with the following differences:

a. The ending -ye is replaced by "e" in the three singular persons.

b. The third person singular ends in "u" and not in "i".

Simple Past

Verbs ending in inf. in -ue	Verbs ending in inf. in -ye	
me shkue	me këcye	me shërbye
shkova	këceva	shërbeva
shkove	këceve	shërbeve
shkoi	këceu	shërbeu
shkuem	këcyem	shërbyem
shkuet	këcyet	shërbyet
shkuen	këcyen	shërbyen

Rule 2: Verbs that in the infinitive form end in a long vowel like me lá (to wash) me blé (to buy) form the simple past by adding to the past participle the endings -ve, -va, -u for the singular, and -më, -të, -në for the plural. Examples:

me pí	me lá	me blé
piva	lava	bleva
pive	lave	bleve
piu	lau	bleu
pimë	lamë	blemë
pitë	latë	bletë
pinë	lanë	blenë

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. A ishe mbrâmë në shtëpîn e shokut?
Po, mbrâmë ishem në shtëpîn e shokut.
A ishte shoku në shtëpí?
Po, shoku ishte në shtëpí.
A ishi ju tjerët mbrâmë në kinema?
Po, mbrâmë na ishim në kinema.
A ishin të gjithë nxânsit në shkollë sot në mëngjes?
Po, sot në mëngjes të gjithë nxânsit ishin në shkollë.

2. A kishe dhimbë kreje kur shkove me fjetë?
Po, kur shkova me fjetë kishem dhimbë kreje.
A kishte Zotní Majori në xhep nji gazetë kur erdhi në mensë?
Po, Zotní Majori kishte në xhep nji gazetë kur erdhi në mensë.
A kishi ju shumë punë javën që kaloi.
Po, na kishim shumë punë javën që kaloi.
A kishin nxânsit kapela kur erdhën në klasë?
Po, nxânsit kishin kapela kur erdhën në klasë.

3. A dijshem unë anglisht kur erdha n'Amerikë?
Po, ti dijshe anglisht kur erdhe n'Amerikë.
A dijshe ti shqip kur erdhe këtu?
Jo, unë nuk dijshem shqip kur erdha këtu.
A dinte nëntogeri gjermanisht kur erdhi këtu?
Po, nëntogeri dinte gjermanisht kur erdhi këtu.
A dijshi shqip kur erdhët këtu?
Jo, na nuk dijshim shqip kur erdhëm këtu.
A dijshin mësuesit anglisht kur erdhën n'Amerikë?
Jo, mësuesit nuk dijshin anglisht kur erdhën n'Amerikë.

4. For further practice ask the following questions in all persons, singular and plural imperfect.

A vîjshem unë shpesh në Monterey kur banojshem në S. Francisco?
A pijshem unë qumësht kur ishem i vogël?

5. A shkojshem unë në shkollë përditë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi ti shkojshe në shkollë përditë.
A shkojshe ti në shkollë përditë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi unë shkojshem në shkollë përditë.
A shkonte kapiteni në bibliotekë përditë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi kapiteni shkonte në bibliotekë përditë.

A shkonte mësuesi në kinema përditë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi mësuesi shkonte në kinema përditë.
A shkojshi ju në plazhë përditë verën që kaloi?
Po, verën që kaloi na shkojshim në plazhë përditë.
A shkojshin nxânsit në shkollë përditë vjetin që kaloi?
Po, vjetin që kaloi nxânsit shkojshin në shkollë përditë.

6. A i shkruejshe nânës kur ishe ushtâr?
Po, kur ishem ushtâr unë i shkruejshem nânës.
A i shkruente shoku vajzës shpesh kur ishte i fejuem?
Po, kur ishte i fejuem shoku i shkruente shpesh vajzës.
A i shkruejshi vllait kur ishte në Washington?
Po, kur ishte në Washington na i shkruejshim vllait.
A i shkruejshin nxânsit mësuesit kur ishte në Meksik?
Po, kur ishte në Meksik nxânsit i shkruejshin mësuesit.

7. A munde me lexue shqip?
Po, unë mundem me lexue shqip.
A mundet nji ushtâr me fjetë deri n'orën 9?
Jo, nji ushtâr nuk mundet me fjetë deri n'orën 9.
A mundeni ju me luejtë tenis përditë?
Po, na mundemi me luejtë tenis përditë.
A munden nxânsit me shkrue nji letër shqip?
Po, nxânsit munden me shkrue nji letër shqip.

8. A munde me e nxânë dialogun?
Po, unë munda me e nxânë dialogun.
Po kapiteni, a mundi me e nxânë dialogun?
Po, edhe kapiteni mundi me e nxânë dialogun.
A mundët me shkue në shtëpí dje në drekë?
Po, dje në drekë na mundëm me shkue në shtëpí.
A mundën ushtarët me shkue në qytet dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke ushtarët mundën me shkue në qytet.

9. A dini me këndue?
Jo, unë nuk dij me këndue.
A dini me këcye?
Po, unë dij me këcye.
A dini me kallxue përralla?
Po, unë dij me kallxue përralla.

10. Qysh jeni?
Nuk jam mirë; jam i sëmundë.
Më vjen shumë keq! Çka keni?
Kam dhimbë kreje.
Çka bâni kur jeni i sëmundë?
Kur jam i sëmundë shkoj ke mjeku.
A pini hapa kur keni dhimbë kreje?
Po, kur kam dhimbë kreje pij hapa.

A pini qumësht në mëngjes?
Po, unë pij qumësht në mëngjes.
A pitë kafe dje në mëngjes?
Po, dje në mëngjes unë piva kafe.
A pinë ushtarët çaj dje mbasdreke?
Po, dje mbasdreke ushtarët pinë çaj.

11. A të qiti shoku rakí?
Po, shoku më qiti rakí.
A të qiti shoku kafe?
Po, shoku më qiti kafe.

For further practice use: me hangër, me pí, in singular and plural.

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Shkolla jonë e Gjuhëvet gjindet në Presidioja. Presidioja e Monterey-t âsht kampi mâ i vjetër në Gjiun e Monterey-t. Nxânsit e kësaj shkolle janë ushtarë, nënoficera dhe oficera; mësuesit janë civila dhe të gjithë kanë lé ase kanë shkue në shkollë n'ato vende gjuhën e të cilave mësojnë. Në këtë shkollë mësojnë 27 gjuhë. Gjuhët e Europës dhe t'Azís janë këto: arabishtja, bullgarishtja, çekosllovakishtja, frangjishtja, greqishtja, gjermanishtja, hungarishtja, italishtja, lituanishtja, persishtja, polonishtja, portogalishtja, rumanishtja, rusishtja, serbishtja, slovenishtja, spanishtja, shqipja dhe turqishtja. Dipartimenti mâ i madh âsht ai i rusishtes. Disa nga këto gjuhë janë të lehta, prandej kurset (courses) janë mâ të shkurta se ato të disa gjuhëve tjera. Përveç arabishtes, hungarishtes dhe turqishtes, të gjitha gjuhët tjera që thamë mâ nalt janë të nji grupi (group) gjuhësh që quhen "gjuhë indoeuropiane". Gjuhët indo-europiane ndahen në degë, si p. sh. dega e gjuhëvet romane (italishtja, frangjishtja, etj), dega e gjuhëvet sllave (rusishtja, polonishtja, etj). Gjuha shqipe âsht nji degë më vete, d.m.th. s'ka asnji gjuhë që shkon me të.

You asked me how I spend my time. You know that I go to work every day for 5 days a week, from 8 o'clock

until noon, and from one o'clock until five. Now that the days are longer and the weather is beautiful, I go to play tennis almost every afternoon. Afterwards, I go for a drink or to visit my friends, Mr. and Mrs. Dukagjini. I always have dinner at home. After dinner, I usually go to the movies; other times, but very seldom, I play cards at Dukagjini's. Before going to bed, I read a book my sister sent me; it is a very good book but a little too long. I began reading it two weeks ago and I hope to finish it next week.

During the week I go to see my parents. Is that all you wanted to know?

Petriti kishte dje ditëlindjen. Të gjithë nxânsit e klasës shkuen në shtëpín e tij me i urue ditëlindjen, përveç Skënderit, i cili ishte pak i sëmundë; kishte dhimbë kreje të fortë.

Në festë ishin edhe trí vajza, shoqe të zojës së Petritit. Posa shkuen atje zoja e Petritit u qiti rakí e meze. Të gjithë bânë qejf: hangrën, pinë, kënduen, biseduen, qeshën e këcyen deri vonë. Zoja e Petritit dhe nji prej vajzavet këcejshin shumë mirë.

Abazi në mesnatë shkoi me fjetë; tjerët ndejtën edhe dý orë tjera. Abazit i dhimte kryet sot në mëngjes, kur u-zgjue; para se me ardhë në klasë piu dy hapa dhe dhimba i kaloi.

Kur ishem nxânës lexojshem shumë. Shpesh shkojshem në bibliotekën e qytetit; kjo ishte nji bibliotekë e madhe dhe e bukur. Aty takojshem edhe shokë tjerë që vîjshin me lexue. Edhe motra ime lexonte shumë, por ajo shkonte zakonisht në bibliotekën e shkollës. Biblioteka e shkollës ishte pak mâ e vogël, por edhe aty kishte mjaft libra ....

123

QUESTIONS - PYETJE

1. Kush kishte ditëlindjen dje?
2. Kush shkoi në shtëpín e Petritit?
3. Ku shkuen të gjithë nxânsit e klasës?
4. Pse shkuen të gjithë nxânsit e klasës në shtëpín e Petritit?
5. Kush nuk shkoi me i urue ditëlindjen Petritit?
6. Pse nuk shkoi Skënderi me i urue ditëlindjen Petritit?
7. Çka kishte Skënderi që ishte i sëmundë?
8. Sa vajza ishin në festë?
9. Shoqet e kujt ishin ato?
10. Kur u qiti zoja e Petritit rakí e meze?
11. Kujt i qiti zoja e Petritit rakí e meze?
12. A bânë qejf të gjithë?
13. Kush hangri, piu, këndoi, bisedoi, qeshi dhe këceu deri vonë?
14. Kush këcente shumë mirë?
15. Çka bâjshin zoja e Petritit dhe nji prej vajzavet?
16. Kush shkoi me fjetë në mesnatë?
17. Kur shkoi me fjetë Abazi?
18. Sa orë tjera ndejtën tjerët?
19. Ku ndejtën edhe dý orë tjera shokët tjerë?
20. Kujt i dhimte kryet sot në mëngjes?
21. Ç'kishte Abazi sot në mëngjes, kur u-zgjue?

22. Çka bâni Abazi para se me ardhë në klasë?

23. Sa hapa piu Abazi para se me i kalue dhimba?

---

24. Kush lexonte shumë kur ishte nxânës?

25. Kur lexojshem shumë?

26. Kush shkonte shpesh në bibliotekën e qytetit?

27. Ku shkojshem shpesh?

28. Qysh ishte kjo bibliotekë?

29. Cila bibliotekë ishte e madhe dhe e bukur?

30. Kush takonte aty edhe shokë tjerë?

31. Edhe kush tjetër lexonte shumë?

32. Edhe motra e kujt lexonte shumë?

33. Në cilën bibliotekë shkonte ajo, zakonisht?

34. Kush shkonte në bibliotekën e shkollës?

35. Cila bibliotekë ishte pak mâ e vogël?

36. Qysh ishte biblioteka e shkollës?

37. Por, çka kishte edhe aty?

38. Por, edhe ku kishte mjaft libra?

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

a. Answer the following questions:

1. A ju vjen keq kur fëmijët janë të sëmundë?
2. A ju dhemb kryet ndonjiherë?
3. Kur ju dhemb kryet ase dhâmbi, çka merrni?
4. Cilve u pëlqen me kallxue përralla?
5. Në ç'orë shkuet me fjetë mbrâmë?

b. Translate into Albanian the following sentences:

6. When you were in high school you studied very much.
7. Every time he would go to the library he would read a book.
8. When we were children we all had toys.
9. Yes, I knew he was rich.
10. Mr. Berati had an Albanian dictionary; he says that it was very old.

me bisedue (unë bisedoj)	(v.)	to talk, converse, discuss
ditëlindje, -a ditëlindje, -t	(f.)	birthday
dhimbë, -a dhimba, -t	(f.)	pain, ache, pity, mercy
dhimbë kreje		headache
me dhimtë (më, të, i, na, ju, u dhemb)	(v.)	to hurt, ache, pain
hap, -i hapa, -t	(m.)	step, pace, pill
me kallxue (unë kallxoj)	(v.)	to tell, narrate, show, denounce
me kërcye (unë kërcej)	(v.)	to dance, jump, bounce
me këndue (unë këndoj)	(v.)	to sing, read
mesnatë, -a	(f.)	midnight
meze, mezja meze, -t	(f.)	snack (with drinks)
me mundë (unë mundem)	(v.)	to be able, can, defeat
ndopak	(adv.)	a little, somewhat
me pí hapa		to take pills
posa	(adv. & conj.)	just, as soon as
qejf, -i qejfe, -t	(m.)	fun, pleasure, delight
me qeshë (unë qesh)	(v.)	to laugh

me qitë (unë qes)	(v.)	to put out, take out, throw out, put forth, offer, produce
rakí, -ja	(f.)	alcoholic beverage (from distilled fruit), brandy
me urue (unë uroj)	(v.)	to wish, congratulate
u-zgjue		he woke up

Notes:

me ardhë keq (më, të, i, na, ju, u vjen keq)	to be sorry
me bâ qejf (unë bâj qejf)	to have fun

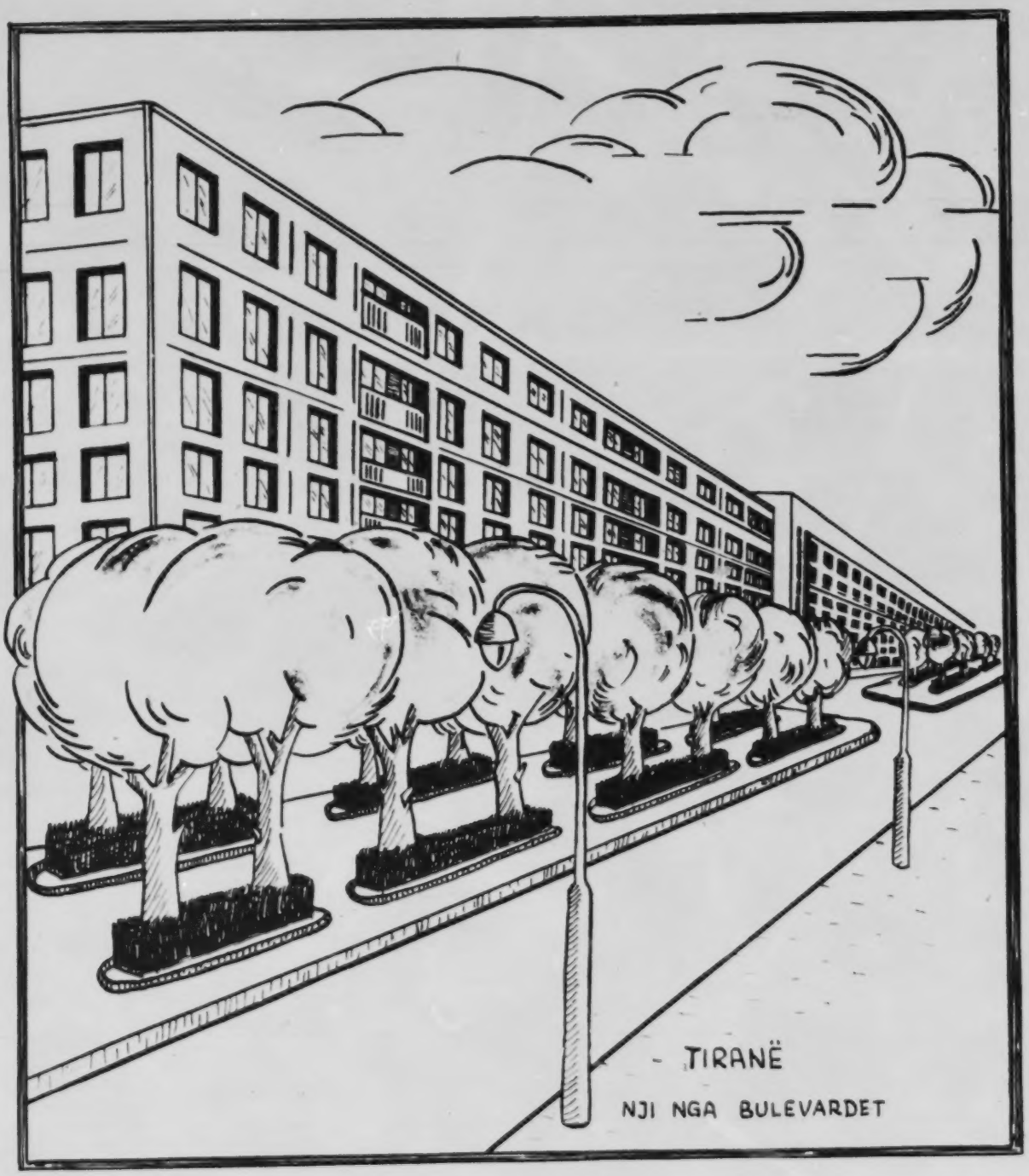
- TIRANË
NJI NGA BULEVARDET

PJESA E PARË
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE

FIRST PART
GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. Sa herë ke shkue në Nevada?
   Unë kam shkue dý herë në Nevada.
   Sa herë ka shkue mësuesi në Nevada?
   Mësuesi ka shkue nji herë në Nevada.
   Sa herë keni shkue në Carmel?
   Na kemi shkue pesë herë në Carmel.
   Sa herë kanë shkue nxânsit në San Francisco?
   Nxânsit kanë shkue katër herë në San Francisco.

2. Sa letra ke shkrue qysh se ke ardhë këtu?

   For further practice, drill the above pattern in all persons singular and plural.

3. A ke qenë ndonjiherë në Boston?
   Po, unë kam qenë dý herë në Boston.
   A ka qenë mësuesi në New York?
   Po, mësuesi ka qenë në New York.
   Sa herë keni qenë në Carmel?
   Na kemi qenë shumë herë në Carmel.
   Sa herë kanë qenë nxânsit në plazhë?
   Nxânsit kanë qenë shumë herë në plazhë.

4. A ke luejtë kumár ndonjiherë?
   Jo, unë nuk kam luejtë kurr kumár.
   Po mësuesi, a ka luejtë kumár ndonjiherë?
   Jo, as mësuesi nuk ka luejtë kurr kumár.
   A keni luejtë bilardo ndonjiherë?
   Po, na kemi luejtë bilardo shumë herë.
   Ku kanë luejtë nxânsit tenis?
   Nxânsit kanë luejtë tenis në qytet.

5. Ku i ke blé librat?
   Unë i kam blé librat në qytet.
   Ku i ka blé këpucët mësuesi.
   Mësuesi i ka blé këpucët në dyqan.
   Ku i keni blé teshat ju të gjithë?
   Na të gjithë i kemi blé teshat në dyqan.
   Ku i kanë blé nxânsit pêndat e lapsat?
   Nxânsit i kanë blé pêndat e lapsat në dyqan.

6. Ku ke lé?
   Unë kam lé në Tiranë.

   For further practice drill the above pattern in all persons, singular and plural.

7. A e ke bâ detyrën e shtëpís?
Po, unë e kam bâ detyrën e shtëpís.

For further practice drill the above pattern in all persons singular and plural.

8. A i ke lá duert?
Po, unë i kam lá duert.

For further practice drill the above patterns in all persons, singular and plural.

9. A e ke lá fytyrën?
Po, unë e kam lá fytyrën.

For further practice drill the above pattern in all persons singular and plural.

10. Kur ke ardhë në këtë shkollë?
Unë kam ardhë në këtë shkollë nji muej mâ parë.

For further practice drill the above pattern in all persons singular and plural.

11. Çka je tue bâ?
Jam tue shkrue nji letër.
Çka je tue nxânë?
Jam tue nxânë dialogun.
Çka je tue lá?
Jam tue lá duert.
Çka je tue hangër
Jam tue hangër bukë.
Çka je tue pí?
Jam tue pí kafe.
Çka je tue mbyllë?
Jam tue mbyllë zarfin.
Çka je tue hapë?
Jam tue hapë dritoren.
Çka je tue lexue?
Jam tue lexue nji letër.

12. Çka jeni tue blé?
Jemi tue blé libra e gazeta.
Çka jeni tue hangër?
Jemi tue hangër bukë e djathë.
Çka jeni tue nxânë?
Jemi tue nxânë mësimet.
Çka jeni tue lexue?
Jemi tue lexue gazeta e revista.
Ku jeni tue shkue?
Jemi tue shkue në plazhë.
Ku jeni tue hŷ?
Jemi tue hŷ në klasë.

13. A âsnt supë peshku kjo?
Po, ajo âsht supë peshku.
Çfarë supe âsht kjo?
Ajo âsht supë peshku.

14. A âsht motor automobili ky?
Po, ai âsht motor automobili.
Çfarë motori âsht ky?
Ai âsht motor automobili.
A âsht orár treni ky?
Po, ai âsht orár treni.
Çfarë orari âsht ky?
Ai âsht orár treni.
A âsht orár autobusi ky?
Po, ai âsht orar autobusi.
Çfarë orari âsht ky?
Ai âsht orár autobusi.
A âsht orár mësimi ky?
Po, ai âsht orár mësimi.
Çfarë orári âsht ky?
Ai âsht orár mësimi.

15. A âsht sot ditë pushimi?
Jo, sot nuk âsht ditë pushimi.
Çfarë dite âsht sot?
Sot âsht ditë pushimi.
A âsht sot ditë dimni?
Po, sot âsht ditë dimni.
Çfarë dite âsht sot?
Sot âsht ditë dimni.
A âsht shishe uji kjo?
Po, ajo âsht shishe uji.
Çfarë shishje âsht kjo?
Ajo âsht shishe uji.
A âsht gotë uji kjo?
Po, ajo âsht gotë uji.
Çfarë gote âsht kjo?
Ajo âsht gotë uji.

16. A âsht lugë kafje kjo?
Po, ajo âsht lugë kafje.
Çfarë luge âsht kjo?
Ajo âsht lugë kafje.
A âsht sallë pritje kjo?
Po, ajo âsht sallë pritje.
Çfarë salle âsht kjo?
Ajo âsht sallë pritje.
A âsht ditë pune sot?
Po, sot âsht ditë pune.
Çfarë dite âsht sot?
Sot âsht ditë pune.
A âsht kambë karrige kjo?
Po, ajo âsht kambë karrige.

Çfarë kambe âsht kjo?
Ajo âsht kambë karrige.
A âsht kambë tryeze kjo?
Po, ajo âsht kambë tryeze.
Çfarë kambe âsht kjo?
Ajo âsht kambë tryeze.

17. A âsht mjek gráshë ky?
Po, ai âsht mjek gráshë.
Çfarë mjeku âsht ky?
Ai âsht mjek gráshë.
A âsht çels dyersh ky?
Po, ai âsht çels dyersh.
Çfarë çelsi âsht ky?
Ai âsht çels dyersh.
A âsht sapun duersh ky?
Po, ai âsht sapun duersh.
Çfarë sapuni âsht ky?
Ai âsht sapun duersh.

18. A janë këpucë ushtarësh këto?
Po, ato janë këpucë ushtarësh.
Çfarë këpucësh janë këto?
Ato janë këpucë ushtarësh.
A janë çorapë gráshë këta?
Po, ata janë çorapë gráshë.
Çfarë çorapësh janë këta?
Ata janë çorapë gráshë.
A janë kapela burrash këto?
Po, ato janë kapela burrash.
Çfarë kapelash janë këto?
Ato janë kapela burrash.
A janë libra fëmijësh këta?
Po, ata janë libra fëmijësh.
Çfarë librash janë këta?
Ata janë libra fëmijësh.
A janë varëse teshash këto?
Po ato janë varëse teshash.
Çfarë varësesh janë këto?
Ato janë varëse teshash.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. Çka jeni tue bâ?
2. Jam tue bâ listën e harxhit që do të blêj sot.

3. Çfarë gjânash keni shkrue në listë?
4. Barishte të ndryshme, mish lope, mish viçi, etj.

5. Ku do t'i bleni këto gjâna ushqimi?
6. Në pazâr; sot âsht ditë pazari.

7. Çka do me thânë ditë pazari?
8. Ditë pazari quhet dita kur katundarët vîjnë në qytet për të shitë prodhimet e veta.

9. Sa herë në javë vîjnë në qytet?
10. Nji herë në javë.

11. Çfarë prodhimesh sjellin?
12. Gjithëçka: pula, pata, gjela deti, kafshë, drithna, bylmet, veshje kombëtare ...

13. Veshje kombëtare? Qysh i punojnë katundarët veshjet kombëtare?
14. Janë punë dore.

15. Me çka i sjellin këto prodhime?
16. Zakonisht me kalë ase me gomár.

17. Më thoni, a janë mâ t'ulta çmimet në pazár?
18. Po, çmimet janë mâ t'ulta dhe prodhimet mâ të freskëta.

19. Çka bân katundari me prodhimet në qoftë se nuk i ka shitë?
20. I merr me vete në katund ase i shet me çmim t'ulët.

21. S'kam qenë kurr në pazár; a mund të vîj me jú?
22. Pse jo! Ejani të shkojmë!

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. What are you doing?
2. I am making a list of the groceries I have to buy today.

3. What did you write on the list?
4. Assorted vegetables, butter, some beef, veal, etc.

5. Where will you buy these groceries?
6. At the market place; today is market day.

7. What does market day mean?
8. Market day is the day when the villagers (farmers) come to town to sell their produce.

9. How many times a week do they come to town?
10. Once a week.

11. What kind of produce do they bring to town?
12. Everything - chickens, geese, turkeys, animals, grains, dairy products, national costumes ...

13. National costumes? How do they make them?
14. They are hand made.

15. How do they bring these products to town?
16. Usually by horse or donkey.

17. Tell me, are the prices lower at the market places?
18. Yes, the prices are lower and the produce is fresher.

19. What does a farmer do with his products if he hasn't been able to sell them?
20. He takes them back to the village or he sells them at a lower price.

21. I have never been to a market place; may I go with you?
22. Why not! Come on, let's go!

FLOUR
7 8 9 10 11 12 13
14

QUASI-COMPOUNDS

1. An indefinite noun accompanied by the ablative of relation, composition or quality is called a "quasi-compound".

Formation. In Albanian a quasi-compound is formed by two distinct words; the first word represents the object, the second word expresses the relation, the composition or the quality of the first noun; the second one must have one of the following endings:

(Masculine) Singular	(Feminine) Singular	(Both Genders) Plural
-i (or -u)	-e (or -je)	-sh

a. When the second noun is a masculine singular noun and is used in the singular, it ends in -i (if its definite singular ends also in -i) or -u (if its definite singular ends in -u). For example:

(1) - ky âsht âsht mish viçi (viç, -i)
(this is veal)
(lit. trans. this is calf meat)

(2) - sot âsht ditë pazari (pazár, -i)
(today is market day, farmer's day)

(3) - ky âsht nji shkop bariu (barí, -u)
(this is a shepherd's stick)

(4) - ky âsht gúr çakmaku (çakmak, -u)
(this is a flint)
(lit. trans. this is a lighter's stone)

b. If the second is a feminine singular noun, it ends in -e or -je (if its definite singular ends in -ja):

(1) - ky âsht mish pule (pulë, -a)
(this is chicken)
(lit. trans. this is chicken meat.)

(2) - kjo âsht nji llampë dore (dorë, -a)
(this is a flashlight)
(lit. trans. this is a hand lamp.)

(3) - kjo âsht bukë shtëpije (shtëpí, -ja)
(this is homemade bread)
(lit. trans. this is home bread)

c. If the second noun is used in the plural (masculine or feminine), it ends in -sh. The -sh is added to the indefinite plural of that noun.

For example:

(1) - kjo âsht nji kapelë ushtarësh (ushtarë)
(this is a soldiers hat)

(2) - këta janë xhama dritoresh (dritore)
(these are window panes)

(3) - kjo âsht nji biçikletë gráshë (grá)
(this is a girls bicycle)

(4) - a keni nji brushë petkash? (petka)
(do you have a clothesbrush?)

2. Usage.

a. Relation: For example, "petka" (clothes); there are different kinds of clothes: for men, for children, for women, for evening, etc. We cannot use "petka" only when we are talking about men's clothes; therefore a second noun which expresses relation is used. For example:

-petka burrash (petka për burra)(men's clothes, clothes for men)

-këpucë ushtarësh (këpucë për ushtarë)(soldier's shoes, shoes for soldiers)

-libër shkolle (libër për shkollë)(school book)

-pulla poste (pulla për postë)(mailing stamps)

-pllakë gramofoni (pllakë për gramofon)(record; lit. trans. phonograph plate)

b. Composition: Let us take the same object "petka" (clothes); there are different kinds in texture; woolen, cotton, etc.

-petka leshi (petka të bâme prej leshi)(woolen clothes, clothes made out of wool)

-bukë misri (bukë e bâme me miell misri)(cornbread, bread made of corn meal)

-nji tufë lulesh (nji tufë e përbâme prej lulesh)(a bouquet, a bunch of flowers)

-nji grumbull librash (nji grumbull e libra)(a stack of books)

c. Quality or Origin:

-qumësht lope (qumësht që vjen nga lopa)(cow milk, milk which comes from a cow)

-çaj mali (çaj që vjen nga mali)(mountain tea, tea that grows on the mountain)

-bukë shtëpije (bukë e bâme në shtëpí)(homemade bread)

-erë djathi (erë që ka djathi)(smell of cheese, smell that is characteristic of the cheese)

Remark. These three forms of quasi-compounds use the ablative only when they are in the indefinite form. If they are definite, as we will see later they must take the genitive.

VERBS. - The perfect:

The perfect tense denotes an action that has happened in the past but which has some connection with the present. It is formed by adding the past participle of the verb to be conjugated to the indicative present of the auxiliary verb "me pasë" (to have).

me shkue (to go)	me bâ (to do)
kam shkue (I have gone)	kam bâ (I have done)
ke shkeu (you have gone)	ke bâ (you have done)
ka shkue (he has gone)	ka bâ (he has done)
kemi shkue (we have gone)	kemi bâ (we have done)
keni shkue (you have gone)	keni bâ (you have done)
kanë shkue (they have gone)	kanë bâ (they have done)

me fjetë (to sleep)		me thânë (to say)	
kam fjetë	(I have slept)	kam thânë	(I have said)
ke fjetë	(you have slept)	ke thânë	(you have said)
ka fjetë	(he has slept)	ka thânë	(he has said)
kemi fjetë	(we have slept)	kemi thânë	(we have said)
keni fjetë	(you have slept)	keni thânë	(you have said)
kanë fjetë	(they have slept)	kanë thânë	(they have said)

The progressive form of the present:

The present progressive expresses an independent action happening in the present and which continues to happen. It is formed by using the present tense of the verb "me qenë" (to be) and the present participle of the verb to be conjugated and by substituting the "me" of the infinitive with "tue".

me shkue (to go)		me bâ (to do)	
jam tue shkue	(I am going)	jam tue bâ	(I am doing)
je tue shkue	(you are going)	je tue bâ	(you are doing)
âsht tue shkue	(he is going)	âsht tue bâ	(he is doing
jemi tue shkue	(we are going)	jemi tue bâ	(we are doing)
jeni tue shkue	(you are going)	jeni tue bâ	(you are doing)
janë tue shkue	(they are going)	janë tue bâ	(they are doing)

me fjetë (to sleep)		me thânë (to say)	
jam tue fjetë	(I am sleeping)	jam tue thânë	(I am saying)
je tue fjetë	(you are sleeping)	je tue thânë	(you are saying)
âsht tue fjetë	(he is sleeping)	âsht tue thânë	(he is saying)
jemi tue fjetë	(we are sleeping)	jemi tue thânë	(we are saying)
jeni tue fjetë	(you are sleeping)	jeni tue thânë	(you are saying)
janë tue fjetë	(they are sleeping)	janë tue thânë	(they are saying)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. A ke pasë letra nga shtëpija?
Po, unë kam pasë letra nga shtëpija.
A ka pasë mësuesi letra nga nxânsit?
Po, mësuesi ka pasë letra nga nxânsit.
A keni pasë letra nga shokët?
Po, na kemi pasë letra nga shokët.
A kanë pasë ushtarët letra nga prindët?
Po, ushtarët kanë pasë letra nga prindët.

2. A ke hangër mish lope ndonjiherë?
Po, unë kam hangër mish lope shpesh herë.
A ka hangër majori mish pate ndonjiherë?
Po, majori ka hangër mish pate shpesh herë.
A keni hangër mish viçi ndonjiherë?
Po, na kemi hangër mish viçi shpeshherë.
A kanë hangër nxânsit mish pule ndonjiherë?
Po, nxânsit kanë hangër mish pule shpeshherë.

3. A ke pí rakí qershijash ndonjiherë?
Jo, unë nuk kam pí kurr rakí qershijash.

For further practice drill the above pattern in all persons singular and plural.

4. A shet ti libra e gazeta?
Jo, unë nuk shes libra e gazeta.
Kush shet drithna, barishte e gjalp?
Katundari shet drithna, barishte e gjalp.
A shitni ju automobila?
Jo, na nuk shesim automobila.
Çka shesin peshkshitsit?
Peshkshitsit shesin peshk.

A ke shitë automobila ndonjiherë?
Jo, unë nuk kam shitë kurr automobila.

For further practice drill the above pattern in all persons singular and plural.

5. Kur âsht ditë pazari?
Të premten âsht ditë pazari.
Kur âsht ditë pushimi?
Të dielen âsht ditë pushimi.
Sa ditë pune ka java?
Java ka pesë ditë pune.
Sa ditë pushimi ka java?
Java ka dý ditë pushimi.

A âsht sot ditë pune apo ditë pushimi?
Sot âsht ditë pune.

6. Sa dhoma fjetje ka shtëpija juej?
Shtëpija ime ka dý dhoma fjetje.
Sa dhoma buke ka shtëpija juej?
Shtëpija ime ka nji dhomë buke.
Sa dhoma pritje ka shtëpija juej?
Shtëpija ime ka nji dhomë pritje.

7. Ku bleni gjâna ushqimi?
Unë blêj gjâna ushqimi në pazár.
Si janë çmimet në pazár?
Në pazár çmimet janë mâ t'ulta se në dyqan.
Me çka i sjellin katundarët prodhimet në pazár?
Katundarët i sjellin prodhimet në pazár me kuaj ase me gomarë.
Çka bâjnë me prodhimet në qoftë se nuk i shesin?
Në qoftë se nuk i shesin i marrin me vete në katund.
A keni qenë ndonjiherë në pazár?
Jo, unë nuk kam qenë kurr në pazár.
Çka shesin katundarët në pazár?
Në pazár katundarët shesin kafshë, drithna e bylmet.
Çfarë kafshësh shesin katundarët?
Katundarët shesin pula, gjela, lopë e viça.
A shesin katundarët barishte?
Po, katundarët shesin barishte.

8. Sa kushton nji franxhollë?
Nji franxhollë kushton nji çerek leku.
Sa kushton nji gazetë?
Nji gazetë kushton nji çerek leku.
Sa kushton nji gotë uji?
Nji gotë uji kushton nji çerek leku.
Sa kushton nji gotë qumështi?
Nji gotë qumështi kushton nji çerek leku.
Sa kushton nji filxhan kafje?
Nji filxhan kafje kushton nji gjymës leku.
Sa kushton nji gotë rakije?
Nji gotë rakije kushton nji lek.

9. Sa kushton nji kapelë grâsh?
Nji kapelë grâsh kushton dhetë lekë.
Sa kushton nji kapelë ushtarësh?
Nji kapelë ushtarësh kushton pesëmëdhetë lekë.
Sa kushton nji kapelë oficerash?
Nji kapelë oficerash kushton njizet lekë.
Sa kushtojnë nji palë çorapë burrash?
Nji palë çorapë burrash kushtojnë pesë lekë.
Sa kushtojnë nji palë këpucë ushtarësh?
Nji palë këpucë ushtarësh kushtojnë tridhetë lekë.

10. Çka je tue bâ?
Jam tue lexue nji libër.
Çka je tue blé?
Jam tue blé nji gazetë.
Ku je tue shkue?
Jam tue shkue në pazár.
Çka je tue shkrue?
Jam tue shkrue nji letër.
Çka je tue hangër?
Jam tue hangër mish pule.
Çka je tue pí?
Jam tue pí nji gotë ujë.
Çka âsht tue pí vajza?
Vajza âsht tue pí nji gotë qumësht.
Çka âsht tue bâ djali?
Djali âsht tue luejtë.

XXXIII

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Dy vetë kishin nji mosmarrëveshje (disagreement) dhe për këtë arësye shkuen në gjyq, ke Nasradin Hoxha*, që n'at kohë ishte gjykatës.

Nasradini ftoi të parin me tregue çka kishte me thânë dhe mbasi e ndigjoi mirë tha:

"Po, ke të drejtë".

Mandej ftoi të dytin me folë, i bâni ca pyetje dhe mâ në fund i tha:

"Po, ke të drejtë".

Dolën jashtë të dy.

Grueja e Nasradimit, e cila po punonte në kuzhinë, hŷni mbrendë dhe tha:

"Ju ndigjova të gjithë çka thatë. Si âsht e mundun qe u thê të dyve se kanë të drejtë? Njâni prej tyne me sigurí nuk duhet të ketë të drejtë?"

"Po, grue, edhe ti ke të drejtë".

---

*-Nasradin Hoxha is a fictitious character in Albanian folklore. He finds himself involved in all kinds of situations and always comes out victorious. The stories in which he is involved are humorous most of the time and have a moral ending.

Nasradin Hoxha is not Albanian; his exploits are also told in Greek, Serbo-Croatian, Bulgarian, Turkish, Persian, and Arabic. His fatherland is Turkey, and he was brought to the Balkan Peninsula when the Turks became the rulers of the Balkans in the Fourteenth Century, A.D.

Nji i vorfën takon rrugës Nasradin Hoxhën dhe i thotë:

"O Nasradin, nji njerí kaloi tash me nji pjatë të madhe me gjel deti".

"Nuk âsht puna ime" i u-përgjegj Nasradin Hoxha."

"Ndoshta at gjel âsht tue e çue në shtëpín tânde" i tha i vorfni."

"Atëherë nuk âsht puna jote" i u-përgjegj mâ në fund Nasradini."

I live in Monterey. The house in which I live has four rooms. From the window of my bedroom I see the sea. When I go home from school I study two or three hours. In the morning I wake up at six o'clock and immediately go into the bathroom to wash and shave. I brush my teeth with a toothbrush, shave and wash myself with soap and cold water. When I am through, I go into the dining room to have breakfast, and then I repeat two or three times the lesson that I have prepared the night before. At seven forty-five I take my car and go to school. School starts at eight o'clock and finishes at eleven a.m. After a break of two hours, school starts and finishes at four o'clock.

During the break at noon, everyone goes for lunch. Some people go home and some have lunch at the mess.

Në shumë vende të Shqipnís katundarët shkojnë nji herë në javë në qytet për të shitë prodhimet e veta. Kjo ditë quhet ditë pazari dhe vendi ku i sjellin këto prodhime quhet pazár.

Katundarët shkojnë në pazár në mëngjes heret dhe rrijnë atje gati gjithë ditën. Mbasdreke, në qoftë se nuk i kanë shitë të gjitha prodhimet, i apin me çmime mâ t'ulta ase, në mbrâmje, i marrin me vete në katund.

Ata sjellin në pazár, zakonisht me kalë, me gomár ase me karrocë, gjithëçka prodhojnë në katund: barishte, pemë, drithna, djathna, gjalp, vé, pula, gjela deti, pata, etj. Prodhimet në pazár janë të freskëta dhe, natyrisht, mâ të lira se ndër dyqane.

Katundarët nuk shkojnë në qytet vetëm me shitë prodhimet e veta, por edhe me blé sende që ata nuk kanë në katund, si p.sh. veshmbathje, sheqer, kafe, ilaçe e shumë sende tjera për të cilat kanë nevojë.

Në pazár nuk ka vetëm prodhime që sjellin katundarët. Atje shkojnë shpeshherë edhe grá nga qyteti; këto sjellin për të shitë punë dore shumë të bukura, veshje kombëtare e sende tjera karakteristike që punojnë burrat, si p.sh. çibukë.

146

QUESTIONS

1. Çka bâjnë katundarët nji herë në javë?
2. Sa herë në javë shkojnë katundarët në qytet në Shqipní?
3. Pse shkojnë katundarët në qytet nji herë në javë?
4. Si quhet kjo ditë?
5. Cila ditë e javës quhet ditë pazari?
6. Si quhet vendi ku katundarët sjellin prodhimet e veta për t'i shitë?
7. Kur shkojnë katundarët në pazár?
8. Çka bâjnë katundarët në mëngjes heret?
9. Sa kohë rrijnë katundarët në pazár?
10. Ku rrijnë ata gati gjithë ditën?
11. Mbasdreke, kush i ep prodhimet me çmime mâ t'ulta?
12. Çka bâjnë katundarët mbasdreke?
13. Kur i apin katundarët prodhimet me çmime mâ t'ulta?
14. Po në qoftë se nuk i shesin as me çmime mâ t'ulta, çka bâjnë ata në mbrâmje?
15. Kur i marrin ata prodhimet me vete në katund?
16. Çka sjellin katundarët në pazár?
17. Ku sjellin ata gjithëçka prodhojnë?
18. Më thoni, çfarë prodhimesh sjellin ata në pazár?
19. Kush sjell në pazár barishte, pemë, drithna, djathna, gjalp, vé, pula, gjela deti, pata, etj?
20. Me çka i sjellin ata këto prodhime?
21. Qysh janë prodhimet në pazár?

22. A kushtojnë mâ shumë se ndër dyqane?
23. Ku janë prodhimet mâ të lira se ndër dyqane?
24. A shkojnë katundarët në qytet vetëm për të shitë prodhimet e veta?
25. Për çka tjetër shkojnë ata në qytet?
26. Çfarë sendesh blejnë ata në qytet?
27. P.sh. çfarë sendesh nuk kanë ata në katund?
28. A ka në pazár vetëm prodhime që sjellin katundarët?
29. Ku shkojnë grá nga qyteti?
30. Çka sjellin në pazár këto grá?
31. Pse sjellin grát në pazár punë dore shumë të bukura, veshje kombëtare e sende tjera karakteristike?
32. Kush i punon sendet karakteristike që sjellin ato në pazár?

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

XXXIII
SEVENTH PART
HOMEWORK

A. Translate the following into Albanian:

1. I have written many letters today.
2. They have worked in the kitchen.
3. We have never been to Albania.
4. Has he ever been here?
5. I have had fever many times this week.

B. Translate the following into English:

6. Këto janë lojna fëmijësh.
7. Burrat veshin këmisha burrash dhe grât këmisha grâsh.
8. Kjo âsht nji gotë uji dhe kjo tjetra nji gotë vene.
9. Në Shqipní ka shumë fabrika makaronash.
10. Mbi tryezë ka nji letër cingarje.

Note: For tape recording work, ask in Albanian one question beginning with the pronoun "çfarë" for each of the above statements from 6 through 10. For example: from the statement "unë ha mish viçi" the question beginning with "çfarë" would be: çfarë mishi ha unë?

barishte, barishtja barishte, -t	(f.)	vegetable
bylmet, -i bylmete, -t	(m.)	dairy product
çmim, -i çmime, -t	(m.)	price, prize, award
ditë pazari	(f.)	one day of the week in which villagers come to market place to sell their goods
drith, -i drithna, -t	(m.)	wheat, corn, cereals
gomár, -i gomarë, -t	(m.)	donkey
gjâna ushqimi	(f.pl.)	foodstuff, groceries
gjel, -i gjela, -t	(m.)	rooster, cock
gjel deti	(m.)	tom turkey
kafshë, -a kafshë, -t	(f.)	animal
kalë, -i kuaj, -t	(m.)	horse
katundár, -i katundarë, -t	(m.)	villager, farmer
kombëtár, kombëtare kombëtarë	(adj.m.&f.)	national
listë, -a lista, -t	(f.)	list
lopë, -a lopë, -t	(f.)	cow
mish, -i mishna, -t	(m.)	meat, flesh

mish lope	(m.)	beef
mish viçi	(m.)	veal
patë, -a pata, -t	(f.)	goose
pazár, -i pazare, -t	(m.)	market place, farmers market, bargain
pulë, -a pula	(f.)	chicken
punë dore	(f.)	handwork, handicraft, handmade
me shitë (unë shes)	(v.)	to sell
i, e, t'ulët t'ulta	(adj.m.&f.)	low
ushqim, -i ushqime, -t	(m.)	food, nourishment, feeding, foodstuff
veshje, veshja veshje, -t	(f.)	dressing, clothing, costume, gear
i, e, të vet të veta	(adj.m.&f.)	his own, her own, their own
viç, -i viça, -t	(m.)	calf

Notes:

në qoftë se	(conj.)	if .....

PJESA E PARË — FIRST PART
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A do të shkoni nesër në bibliotekë?
Po, unë do të shkoj nesër në bibliotekë.
Mbasi të shkoni në bibliotekë, a do të shkoni në kazermë?
Po, mbasi të shkoj në bibliotekë, do të shkoj në kazermë.

Po unë, a do të shkoj nesër në bibliotekë?
Po, ju do të shkoni nesër në bibliotekë.
Mbasi të shkoj në bibliotekë, a do të shkoj në shtëpí?
Po, mbasi të shkoni në bibliotekë, ju do të shkoni në shtëpí.

A do të shkojmë na në plazhë të dielen?
Po, na do të shkojmë në plazhë të dielen.
Ku do të shkojmë na, mbasi të shkojmë në plazhë?
Mbasi të shkojmë në plazhë, na do të shkojmë në kinema.

A do të shkojnë nxânsit në kinema?
Po, nxânsit do të shkojnë në kinema.
Ku do të shkojnë nxânsit, mbasi të shkojnë në kinema?
Mbasi të shkojnë në kinema, nxânsit do të shkojnë me fjetë.

A do të shkojsh ti në mensë n'orën 6?
Po, unë do të shkoj në mensë n'orën 6.
Ku do të shkojsh ti, mbasi të shkojsh në mensë?
Mbasi të shkoj në mensë, unë do të shkoj me studjue.

A do të shkoj tash unë në qytet?
Po, ti do të shkojsh tash në qytet.
A do të shkoj me hangër, mbasi të shkoj në qytet?
Po, mbasi të shkojsh në qytet, ti do të shkojsh me hangër.

A do të shkojë ai tash në kazermë?
Po, ai do të shkojë tash në kazermë.
A do të shkojë ai në qytet, mbasi të shkojë në kazermë?
Po, mbasi të shkojë në kazermë, ai do të shkojë në qytet.

2. Drill the following in all persons:

A duhet të punoj unë pesë ditë në javë?
Po, ti duhet të punojsh pesë ditë në javë.

A duhet të studjoj unë çdo mbrâmje?
Po, ti duhet të studjojsh çdo mbrâmje.

Para se të vîj në klasë, a duhet të shkoj në zyrë?
Po, para se të vîjsh në klasë, ti duhet të shkojsh në zyrë.

A dishroj unë të pij nji kafe tash?
Po, ti dishron të pijsh nji kafe tash.

3. A duhet të dal nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, ti duhet të dalish nga klasa kur të mbarojë mësimi.

A duhet të dalish ti nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, unë duhet të dal nga klasa kur të mbarojë mësimi.

A duhet të dali ai nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, ai duhet të dali nga klasa kur të mbarojë mësimi.

A duhet të dalim na nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, na duhet të dalim nga klasa kur të mbarojë mësimi.

A duhet të dilni ju nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, na duhet të dalim nga klasa kur të mbarojë mësimi.

A duhet të dalin nxânsit nga klasa kur të mbarojë mësimi?
Po, nxânsit duhet të dalin nga klasa kur të mbarojë mësimi.

4. Drill the following in all persons:

A duhet t'a mbyll unë derën me çels?
Po, ti duhet t'a mbyllish derën me çels.

A duhet t'a hap dritoren kur âsht të nxehët?
Po, ti duhet t'a hapish dritoren kur âsht të nxehët.

PJESA E DYTË
DIALOGU

1. A do të jesh nesër në shtëpí?
2. Pse po më pyet?

3. Dishroj të vîj me të bâ nji vizitë me gruen.
4. Më vjen keq, por duhet të shkoj në Tiranë.

5. Pse duhet të shkojsh në Tiranë?
6. Duhet të dal me pritë kunatin n'aeroport.

7. Prej nga vjen kunati?
8. Vjen nga Amerika, por âsht ndalë ca ditë në Paris.

9. Në ç'orë mrrîn aeroplani?
10. Simbas orarit duhet të mrrîjë tamam në drekë.

11. Aeroplanat që vîjnë nga larg mrrîjnë shpeshherë me vonesë.
12. E dij; para se të shkoj n'aeroport do të bâj nji telefon nga Tirana.

13. S'ke nevojë të shkojsh në Tiranë.
14. Pse s'kam nevojë të shkoj në Tiranë?

15. Sepse aeroporti âsht para se të mrrîjsh atje.
16. Harrova të të thom se kam ndërmend të nisem sonte.

17. Me kê do të shkojsh?
18. Me gruen e fëmijët.

19. A do të rrini edhe nesër mbrâma atje?
20. Po, besoj të rrijmë edhe nesër mbrâma; fëmijët duen të blejnë ca plaçka.

21. Çë punë do të bâjë kunati në Tiranë?
22. Asht rrobaqepës.

23. Paska mjeshtrí të mirë!
24. Po; me kohë shpreson të hapi nji rrobaqepsí.

PJESA E DYTË
DIALOGU

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Will you be home tomorrow?
2. Why are you asking?

3. My wife and I would like to come and pay you a visit.
4. I'm sorry but I have to go to Tiranë!

5. Why do you have to go to Tiranë?
6. I have to go to meet my brother-in-law at the airport.

7. Where is your brother-in-law coming from?
8. He is coming from America but he stopped in Paris for a few days.

9. At what time does the airplane arrive?
10. According to the schedule it should arrive exactly at noon.

11. The airplanes that come from afar are often late.
12. I know. Before I go to the airport I'll phone them from Tiranë.

13. You don't need to go to Tiranë.
14. Why not?

15. Because the airport is on the road this side of Tiranë.
16. I forgot to tell you that I intend to leave tonight.

17. Whom are you going with?
18. With my wife and children.

19. Are you going to stay there tomorrow night also?
20. Yes, I think we'll stay tomorrow night too; because the children want to buy some things.

21. What kind of work is your brother-in-law going to do in Tiranë?
22. He is a tailor.

23. That is a very good trade!
24. Yes; in time he hopes to open a tailor shop.

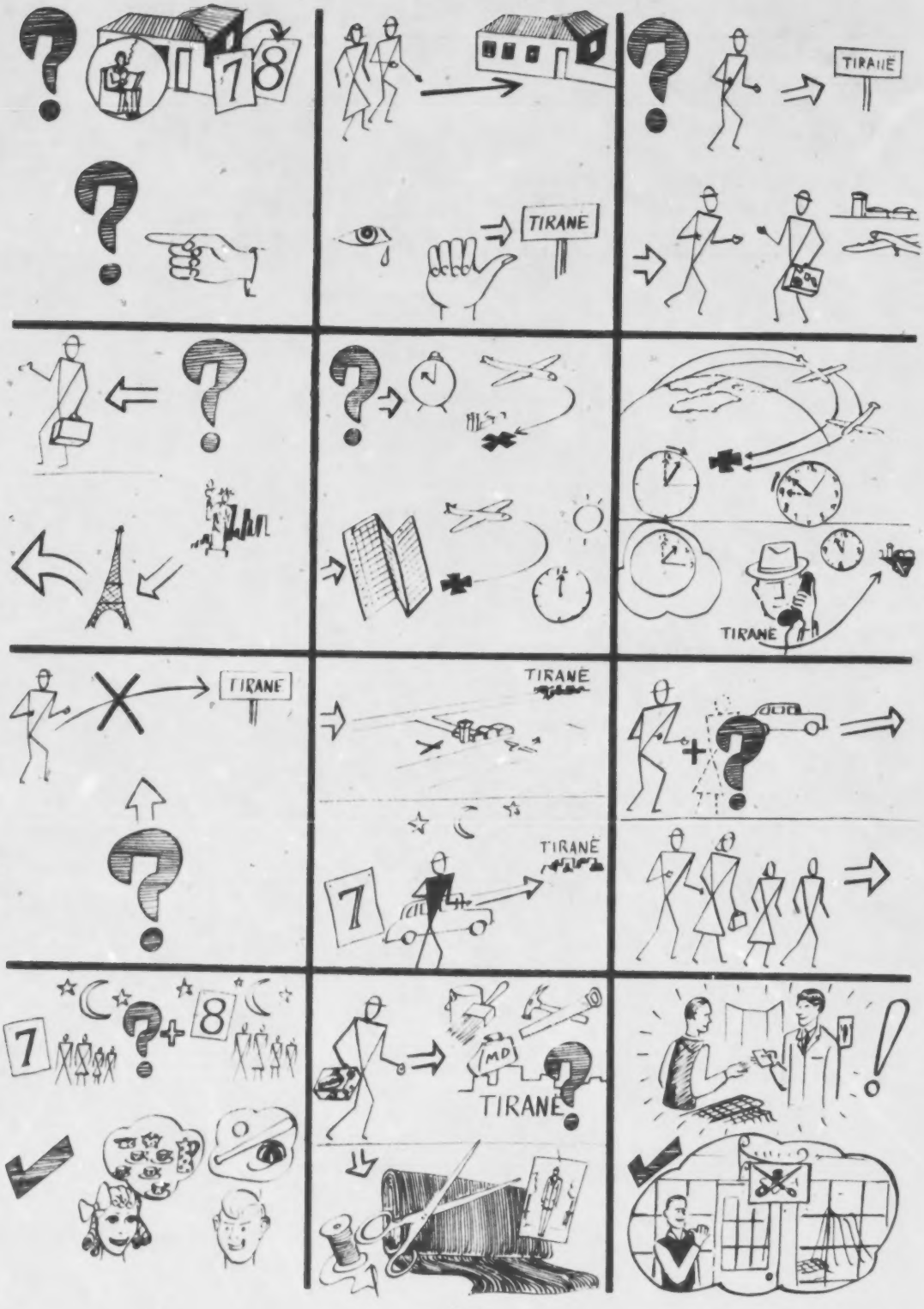

145

156

PJESA E TRETË
ANALIZË GRAMATIKORE

THE SUBJUNCTIVE MOOD

The subjunctive is the mood of the expressions of doubt, insecurity and indefinity. We spoke about the form of the subjunctive in Lesson 29 in connection with the formation of the future. The subjunctive in Albanian is used as follows:

1. A substitute for the infinitive: Ex.:

With Infinitive	With Subjunctive
Nesër do të shkoj me blé nji libër. (I will go to buy a book tomorrow.)	Nesër do të shkoj të blêj nji libër.
Para se me fjetë lexoj. (Before I go to sleep I read.)	Para se të flêj lexoj.
Dishroj me folë me jú. (I would like to speak to you.)	Dishroj të flas me jú.

2. After "që" meaning "that, so that, in order to". For example:

Unë studjoj që të nxâ.
(I study so that I learn, in order to learn.)

Nuk jetoj që të ha, por ha që të jetoj.
(I don't live to eat, but I eat to live.)

3. After "kur" (when) conjunction (not adverb) meaning "at that time that, the moment that (implying the future)". For example:

Merrni nji libër për mue kur të shkoni në bibliotekë.
(Check out a book for me when you go to the library.)

Kur të vîjë baba në shtëpí do të më sjelli diçka.
(When Father comes home, he will bring me something.)

Mendoni kur të flitni!
(Think when you speak!)

4. After verbs that show possibility, necessity, suggestion or after a main verb expressing a wish, command, request, purpose and fear. (If the infinitive form is used the phrase becomes impersonal).

- duhet të shkoj (necessity)
  (I must go)

- mund të lexoj (possibility)
  (I can or may read)

- âsht mirë të rrijmë (suggestion)
  (it is better to stay)

- rrini të hamë bashkë (command)
  (Lit. stay that we eat together)

- dishroj të jeni i lumtun (wish)
  (Lit. I wish that you be happy.)

5. After the conjunction "po". For example:

- Po të shkoni në pazâr më bleni nji pêndë.
  (If you go to the market buy me a pen.)

- Po të lexojmë nxâmë.
  (If we read we learn.) (1)

(1) Remark: The same idea is expressed by using the conjunction "në qoftë se" but the verb is in the present tense of the indicative mood instead of being in the subjunctive present. (The examples given above would be:)

Në qoftë se shkoni në pazâr më bleni nji pêndë.
Në qoftë se lexojmë nxâmë.

Another important function of the subjunctive is to express the imperative, which will be explained later.

Verb	Present Indicative	Present Subjunctive
me fjetë	unë flêj	unë të flêj
	ti flên	ti të flêjsh
	ai flên	ai të flêjë
	na flêjmë	na të flêjmë
	ju flêni	ju të flêni
	ata flêjnë	ata të flêjnë

me ndejtë	unë rrij	unë të rrij
	ti rrin	ti të rrijsh
	ai rrin	ai të rrijë
	na rrijmë	na të rrijmë
	ju rrini	ju të rrini
	ata rrijnë	ata të rrijnë
me hangër	unë hâ	unë të hâ
	ti ha	ti të hajsh
	ai ha	ai të hajë
	na hamë	na të hamë
	ju hani	ju të hani
	ata hanë	ata të hanë

BUT

me folë	unë flas	unë të flas
	ti flet	ti të flasish
	ai flet	ai të flasi
	na flasim	na të flasim
	ju flitni	ju të flitni
	ate flasin	ata të flasin
me pâ	unë shof	unë të shof
	ti shef	ti të shofish
	ai shef	ai të shofi
	na shofim	na të shofim
	ju shifni	ju të shifni
	ata shofin	ata të shofin

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. Në ç'orë nisem unë nga shtëpija në mëngjes?
Ti nise nga shtëpija në mëngjes n'orën shtatë e gjymës.
Në ç'orë nise ti?
Unë nisem n'orën shtatë e tridhetë e pesë.
Në ç'orë niset Zotní Berati?
Zotní Berati niset n'orën tetë pa njizet.
Në ç'orë nisemi na të dy?
Ju niseni n'orën tetë pa nji çerek.
Në ç'orë nisen nxânsit tjerë?
Nxânsit tjerë nisen n'orën tetë pa dhetë.

2. A ndalem në qytet me blé nji gazetë?
Po, ti ndale në qytet me blé nji gazetë.
A ndale ti kur vjen në shkollë?
Po, unë ndalem me blé cingare.
A ndalet Zotní Berati?
Po, Zotní Berati ndalet me pí nji kafe.
A ndalemi na në qytet me blé gjâna?
Po, na ndalemi me blé gjâna.
A ndalen nxânsit në qytet kur vîjnë në shkollë?
Po, të gjithë ndalen në qytet kur vîjnë në shkollë.

3. Në ç'orë mrrîj unë në shkollë në mëngjes?
Ti mrrîn në shkollë në mëngjes n'orën tetë pa njizet.
Në ç'orë duhet të mrrîj në shkollë në mëngjes?
Ti duhet të mrrîjsh në shkollë n'orën tetë pa nji çerek.
Në ç'orë do të mrrîj nesër në shkollë?
Ti do të mrrîjsh nesër në shkollë n'orën tetë pa njizet.
Në ç'orë mrrîjta dje në shkollë.
Edhe dje mrrîjte në shkollë n'orën tetë pa njizet.

a. Drill in all persons following the above pattern.

b. Substitute the verb "me mrrîjtë" with the verb "me shkue" and "me ardhë" and drill as in 3. and 3a.

4. Drill the following pattern in all persons:

Kush shpreson të blejë nji shtëpí vjetin që vjen?
Unë shpresoj të bléj nji shtëpí vjetin që vjen.

5. Drill the following in all persons:

Kush ka ndërmend të hajë sonte darkë në qytet?
Unë kam ndërmend të ha sonte darkë në qytet.

6. A i bâj unë telefon grues kur nuk shkoj për drekë?
Po, ti i bân telefon grues kur nuk shkon për drekë.
A i bân ti telefon mjekut kur je i sëmundë?
Po, unë i bâj telefon mjekut kur jam i sëmundë.
A u bân Zotní Berati telefon miqvet shpesh?
Po, Zotní Berati u bân telefon miqvet shpesh.
A u bâjmë na telefon shokëvet shpesh?
Po, na u bâjmë telefon shokëvet shpesh.
A i bâni ju telefon nânës ndonjiherë?
Po, unë i bâj telefon nânës shpeshherë.
A u bâjnë nxânsit telefon prindëvet të tyne?
Po, nxânsit u bâjnë telefon prindëvet të tyne.

7. A do të nxêni me folë shqip mirë me kohë?
Po, me kohë unë do të nxâ me folë shqip mirë.

A keni ndërmend të bleni shtëpí?
Po, me kohë kam ndërmend të blêj shtëpí?

A do t'i mësoni vajzës suej ndonji gjuhë të huej?
Po, me kohë do t'i mësoj frangjisht, por tash ajo âsht e vogël.

8. A i harroni ndonjiherë librat në shtëpí?
Jo, unë i harroj kurr librat në shtëpí.

Drill the above pattern in all persons.

9. Çë punë bâj unë?
Ju jeni mësues?
Çë punë bâni ju?
Unë jam oficer.
Çë punë bân baba juej?
Baba im âsht rrobaqepës.

Po ju, çë punë bâni?
Tash për tash jam ushtár.
Çë punë do të bâni kur të dilni nga ushtrija?
Kur të dal nga ushtrija do të shkoj në shkollë.
Për çka do të studjoni?
Do të studjoj për mjek.

10. Simbas orarit, kur fillon mësimi në mëngjes.
Simbas orarit mësimi fillon n'orën 8.
A e fillojmë na mësimin tamam n'orën 8.
Po, zakonisht na e fillojmë mësimin n'orën 8.

Simbas mësuesvet, a âsht e lehtë gjuha shqipe?
Po, simbas mësuesvet, gjuha shqipe âsht e lehtë.
Po simbas nxânsësvet, si âsht gjuha shqipe?
Simbas nxânësvet, gjuha shqipe âsht e vështirë.

11. Kur keni qenë në kinema?
Unë kam qenë në kinema mbrâmë.
A do të shkoni sonte?
Jo, sonte nuk do të shkoj.
Kur do të shkoni?
Do të shkoj nesër mbrâma.

12. Ku banoni ju?
Unë banoj në Tiranë.
Në çë rrugë banoni?
Unë banoj në rrugën Bardhyl.
A âsht larg prej këtu rruga Bardhyl?
Jo, rruga Bardhyl âsht afër prej këtu.

A shkojnë fëmijët në shkollë?
Po, fëmijët shkojnë në shkollë.
A âsht shkolla e tyne afër shtëpís?
Jo, shkolla e tyne âsht pak larg shtëpís.

Sa karriga ka afër tryezës?
Afër tryezës ka dý karriga.

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

1. Dje i harxhova të gjitha të hollat që pata; bleva çorapë, fanela, këmisha, kravata dhe dý palë këpucë. Të gjitha këto veshmbathje, i bleva me çmim të lirë.
2. Nuk jam mirë sot; më dhemb kryet dhe barku. Ndoshta jam i ftofun.
3. Hunda, veshët dhe sŷt gjinden në krye. Hunda na shërben kryesisht me marrë frymë, veshët me ndigjue dhe sŷt me pá.
4. Rrugës takuem nji të vorfën; ky na kërkoi të holla. Na i dhamë të dy, nuk e dij sa. Kur na falënderoi pamë se kishte pí. Me thânë të vërtetën na erdhi keq që i dhamë. Dý orë mâ vonë e takuem përsërí, por këtherë gati nuk mund të rrinte më kambë.
5. Amerikanët hanë gjela deti mâ shumë se çdo popull tjetër; pothuej gjymsën i hanë vetëm në nji ditë: t'êjten e fundit të Nândorit, që âsht nji festë e madhe: Dita e të falunit nderës (Thanksgiving Day).
6. Kur shqiptarët qesin rakí, ata qesin edhe meze: djathë, vé të zieme (boiled), ullîj, etj.
7. Biblioteka kombëtare âsht nji ndërtesë e madhe afër Shkollës së Mesme dhe Zyrës së Postës. Nuk âsht nji bibliotekë e pasun, por âsht e mjaftueshme për nevojat e nxânësvet të qytetit.

8. Sa herë që flas me at njerí më pyet çë punë bâj, sa kohë ka që punoj atje, etj. A janë pyetje që bâhen këto?

When the lessons are over, at 1600 hours, everyone is free to do whatever he wants. We take the books and other things we have used in class and go to the barracks. Sometimes there is some work to be done there: to wash the windows, clean the room, etc. After that, at 1730 hours we go to dinner. Dinner is always good and sufficient. We have soup as the first dish, vegetable or chicken soup, but I don't care for any kind of soup. Then we have the second dish, beef, veal or lamb and quite often turkey. For dessert we have either a piece of cake or fruit.

Once a week we go to the movies but usually we study from eight to ten o'clock. Some of us prefer to study early in the morning.

XXXIV

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Agimi, zoja dhe fëmijët do të shkojnë sonte në Tiranë, mbasi nesër duhet të shkojnë n'aeroport për të pritë vllán e grues që vjen nga Amerika. Kunati i Agimit ka mrrîjtë n'Europë pesë ditë mâ parë, por âsht ndalë në Paris për të pá ca shokë dhe për të vizitue qytetin.

Aeroplani duhet të mrrîjë nesër në drekë, n'orën dymëdhetë pa dy minuta, por aeroplanat që vîjnë nga larg shpeshherë kanë vonesë. Aeroporti i Tiranës gjindet në prendim të qytetit. Tue shkue nga Shkodra në Tiranë mâ parë vjen aeroporti dhe mandej qyteti. Mbasi të vîjë kunati, ata do të rrijnë në Tiranë edhe nji ditë, mbasi fëmijët e Agimit duen të blejnë disa plaçka.

Kunati i Agimit âsht rrobaqepës dhe me kohë ka shpresë të hapi nji rrobaqepsí.

QUESTIONS - Pyetje

1. Kush do të shkojë sonte në Tiranë?
2. Kur do të shkojë në Tiranë Agimi, zoja dhe fëmijët?
3. Pse duhet të shkojnë ata në Tiranë?
4. Kur duhet të shkojnë ata n'aeroport për të pritë vllân e grues?
5. Kê duhet të presin n'aeroportin e Tiranës?
6. Nga vjen vllai i grues s'Agimit?
7. Kush ka mrrîjtë n'Europë pesë ditë mâ parë?
8. Kur ka mrrîjtë n'Europë kunati i Agimit?
9. Ku âsht ndalë ai?
10. Pse âsht ndalë në Paris?
11. Kur duhet të mrrîjë aeroplani në Tiranë?
12. Cilët aeroplana kanë shpeshherë vonesë?
13. Ku gjindet aeroporti i Tiranës?
14. Tue shkue nga Shkodra në Tiranë, çka vjen mâ parë?
15. Tue shkue në Tiranë, nga cili qytet vjen mâ parë aeroporti?
16. Cili qytet vjen mbas aeroportit?
17. Edhe sa ditë tjera do të rrijnë ata në Tiranë, mbasi të vîjë kunati?
18. Kush do të rrijë në Tiranë edhe nji ditë, mbasi të vîjë kunati?
19. Pse do të rrijnë ata në Tiranë edhe nji ditë?
20. Kush do të blejë ca plaçka?

21. Kush âsht rrobaqepës?

22. Çfarë mjeshtrije ka kunati i Agimit?

23. Çka ka shpresë të bâjë kunati i Agimit?

24. Kur ka shpresë të hapi nji rrobaqepsí kunati i Agimit?

25. Si quhet mjeshtrija që ka nji rrobaqepës?

26. Po dyqani ku punon nji rrobaqepës, si quhet?

PJESA E SHTATË
DËTYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

A. Translate the following statements:

1. We do not need to work today.
2. My son will learn to read and write when he will go to school.
3. I should have a dictionary in order to translate.
4. He will come here after he studies.
5. I want you to read me a letter (I want that you read.)

B. Use the infinitive instead of the underlined form of the verb just as it is shown in the samples:

Samples: Due të <u>shkoj</u> në qytet.

Due me shkue në qytet.

6. Erdha në qytet <u>të blêj</u> nji kravatë.
7. Na shkojmë në PX <u>që të pijmë</u> kafe.
8. Ai do të studjojë trî orë para se <u>të flêjë</u>.
9. A dishron <u>të hajsh</u> bukë tash?
10. Nuk âsht mirë për né <u>të vîjmë</u> vonë.

PJESA E TETË
FJALORI

XXXIV
EIGHTH PART
VOCABULARY

aeroplan, -i aeroplana, -t	(m.)	airplane
aeroport, -i aeroporte, -t	(m.)	airport
me harrue (unë harroj)	(v.)	to forget
kunat, -i kunetën, kunetnit	(m.)	brother-in-law
larg	(adv.&prep.)	far, far away, distant, away
mbrâma	(adv.)	in the evening
mjeshtrí, -ja mjeshtrí, -t	(f.)	profession, craft, occupation, trade
me mrrîjtë (unë mrrîj)	(v.)	to arrive, reach, catch up with someone (walking or working)
me u-ndalë (unë ndalem)	(v.)	to stop
me u-nisë (unë nisem)	(v.)	to leave, depart, set out, start
plaçkë, -a plaçka, -t	(f.)	thing, clothing, object, goods, furniture, effects, indoor dress
prendim, -i	(m.)	west, sunset
rrobaqepës, rrobaqepsi rrobaqepës, rrobaqepsit	(m.)	tailor
rrobaqepsí, -ja rrobaqepsí, -t	(v.)	tailor shop
simbas	(prep.)	according to
sonte	(adv.)	tonight
me shpresue (unë shpresoj)	(v.)	to hope

tamam	(adv.)	exactly
telefon, -i telefona, -t	(m.)	telephone
vizitë, -a vizita, -t	(f.)	visit
vonesë, -a vonesa, -t	(f.)	delay, tardiness

Notes:

a do të jesh? (from me qenë)	will you be?
pse po më pyet?	why are you asking me?
me bâ vizitë (unë bâj vizitë)	to visit, pay a visit
me bâ telefon (unë bâj telefon)	to make a phone call
me pasë ndërmend (unë kam ndërmend)	to intend to
paska (from me pasë)	he has!
me kohë	timely, in good time, opportunely, in due time
me dalë me pritë (unë dal me pritë)	to go to meet (receive) someone, to await somebody's arrival
çë punë bâni?	what's your occupation? What kind of job do you have?

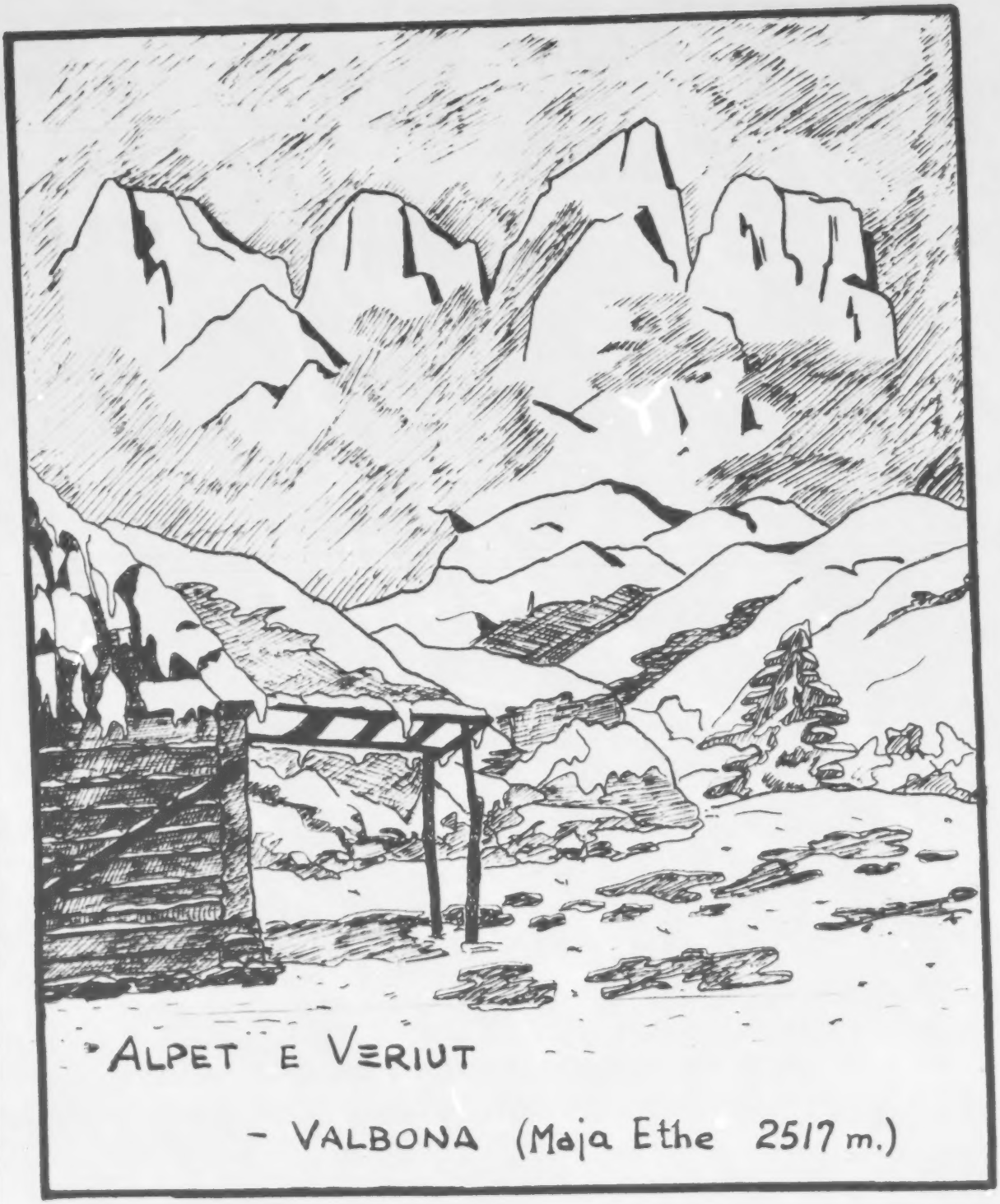

ALPET E VERIUT

- VALBONA (Maja Ethe 2517 m.)

PJESA E PARË — FIRST PART
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A âsht ky libër i nji oficeri?
Po, ai libër âsht i nji oficeri.

A âsht ky çakmak i nji ushtari?
Po, ai çakmak âsht i nji ushtari.

A âsht ky automobil i nji shoku?
Po, ai automobil âsht i nji shoku.

1a. A janë këta libra të nji oficeri?
Po, ata libra janë të nji oficeri.

A janë këta çakmakë të nji ushtari?
Po, ata çakmakë janë të nji ushtari.

A janë këta automobila të nji shoku?
Po, ata automobila janë të nji shoku.

2. A âsht i kuq fjalori i nji nxânsi të klasës sonë?
Po, fjalori i nji nxânsi të klasës sonë âsht i kuq.

A shkon në shkollë djali i nji mësuesi të dipartimentit tonë?
Po, djali i nji mësuesi të dipartimentit tonë shkon në shkollë.

A jeni ju djali i nji oficeri të Kompanís së Dytë?
Po, unë jam djali i nji oficeri të Kompanís së Dytë.

2a. A janë të kuq fjalorët e dy nxânësve të klasës sonë?
Po, fjalorët e dy nxânësve të klasës sonë janë të kuq.

A shkojnë në shkollë djelmt e disa mësuesve të dipartimentit tonë?
Po, djelmt e disa mësuesve të dipartimentit tonë shkojnë në shkollë.

A jeni ju dy djelmt e dy oficerave të Kompanís së Dytë?
Po, na jemi dy djelmt e dy oficerave të Kompanís së Dytë.

3. A i shkrueni ju nji oficeri të Kompanís së Dytë?
Po, unë i shkruej nji oficeri të Kompanís së Dytë.

A i falni ju libra nji nxânsi të Zotnî Beratit?
Po, unë i fal libra nji nxânsi të Zotnî Beratit.

A i dërguet ju nji pesheqesh nji mësuesi të klasës sonë?
Po, unë i dërgova nji pesheqesh nji mësuesi të klasës sonë.

3a. A u shkrueni ju disa oficerave të Kompanís së Dytë?
Po, unë u shkruej disa oficerave të Kompanís së Dytë?

A u falni ju libra disa nxânësve të Zotní Beratit?
Po, unë u fal libra disa nxânësve të Zotní Beratit.

A u dërguet ju peshqeshe disa mësuesve të klasës sonë?
Po, unë u dërgova peshqeshe disa mësuesve të klasës sonë.

4. A do të shkoni ju në kinema me nji shok të klasës?
Po, unë do të shkoj në kinema me nji shok të klasës.

A keni ju në shtëpí nji libër të Zotní Beratit?
Po, unë kam në shtëpí nji libër të Zotní Beratit.

A njifni ndonji oficer të Kompanís së Dytë?
Po, unë njof nji oficer të Kompanís së Dytë.

4a. A do të shkoni në kinema me disa shokë të klasës?
Po, unë do të shkoj në kinema me disa shokë të klasës.

A keni ju në shtëpí dy libra të Zotní Beratit?
Po, unë kam në shtëpí dy libra të Zotní Beratit.

A njifni ju dy oficera të Kompanís së Dytë?
Po, unë njof dy oficera të Kompanís së Dytë.

5. A merrni letra shpesh prej nji oficeri të Kompanís së Dytë?
Po, unë marr letra shpesh prej nji oficeri të Kompanís së Dytë.

A merrni ju libra prej nji nxânsi të Zotní Beratit?
Po, unë marr libra prej nji nxânsi të Zotní Beratit.

A merrni ju peshqeshe prej nji mësuesi të klasës sonë?
Po, unë marr peshqeshe prej nji mësuesi të klasës sonë.

5a. A merrni letra shpesh prej disa oficerave të Kompanís së Dytë?
Po, unë marr letra shpesh prej disa oficerave të Kompanís së Dytë.

A merrni ju libra prej disa nxânësve të Zotní Beratit?
Po, unë marr libra prej disa nxânësve të Zotní Beratit.

A merrni ju peshqeshe prej disa mësuesve të klasës sonë?
Po, unë marr peshqeshe prej disa mësuesve të klasës sonë.

6. A âsht i kuq fjalori i oficerit?
Po, fjalori i oficerit âsht i kuq.

A âsht i mirë çakmaku i Zotní Beratit?
Po, çakmaku i Zotní Beratit âsht i mirë.

A kushton shumë automobili i djalit tuej?
Po, automobili i djalit tim kushton shumë.

6a. A janë të kuq fjalorët e oficerit?
Po, fjalorët e oficerit janë të kuq.

A janë të mirë çakmakët e Zotní Beratit?
Po, çakmakët e Zotní Beratit janë të mirë.

A janë mbi tryezë librat e mësuesit?
Po, librat e mësuesit janë mbi tryezë.

7. A âsht i kuq fjalori i nxânsit të Zotní Beratit?
Po, fjalori i nxânsit të Zotní Beratit âsht i kuq.

A shkon në shkollë djali i kryetarit të dipartimentit tonë?
Po, djali i kryetarit të dipartimentit tonë shkon në shkollë.

A jeni ju djali i kapitenit të Kompanís së Dytë?
Po, unë jam djali i kapitenit të Kompanís së Dytë.

7a. A janë të kuq fjalorët e nxânsit të Zotní Beratit?
Po, fjalorët e nxânsit të Zotní Beratit janë të kuq.

A shkojnë në shkollë djelmt e kryetarit të dipartimentit tonë?
Po, djelmt e kryetarit të dipartimentit tonë shkojnë në shkollë.

A janë mbi tryezë librat e kapitenit të Kompanís së Dytë?
Po, librat e kapitenit të Kompanís së Dytë janë mbi tryezë.

8. A i shkrueni ju kapitenit të Kompanís së Dytë?
Po, unë i shkruej kapitenit të Kompanís së Dytë.

A i falni ju libra vllait të Zotní Beratit?
Po, unë i fal libra vllait të Zotní Beratit.

A i dërguet ju nji peshqesh mësuesit të klasës sonë?
Po, unë i dërgova nji peshqesh mësuesit të klasës sonë.

8a. A u shkrueni ju oficeravet të Kompanís së Dytë?
Po, unë u shkruej oficeravet të Kompanís së Dytë.

A u falni ju libra nxânësvet të Zotní Beratit?
Po, unë u fal libra nxânësvet të Zotní Beratit.

A u dërguet ju peshqeshe mësuesvet të klasës sonë?
Po, unë u dërgova peshqeshe mësuesvet të klasës sonë.

9. A do të shkoni ju në kinema me mësuesin e klasës sonë?
Po, unë do të shkoj në kinema me mësuesin e klasës sonë.

A e keni ju në shtëpí fjalorin e Zotní Beratit?
Po, unë e kam në shtëpí fjalorin e Zotní Beratit.

A e njifni ju kapitenin e Kompanís së Dytë?
Po, unë e njof kapitenin e Kompanís së Dytë.

9a. A do të shkoni ju në kinema me mësuesit e klasës sonë?
Po, unë do të shkoj në kinema me mësuesit e klasës sonë.

A i keni ju në shtëpí fjalorët e Zotní Beratit?
Po, unë i kam në shtëpí fjalorët e Zotní Beratit.

A i njifni ju oficerat e Kompanís së Dytë?
Po, unë i njof oficerat e Kompanís së Dytë.

10. A merrni letra shpesh prej kapitenit të Kompanís së Dytë?
Po, unë marr letra shpesh prej kapitenit të Kompanís së Dytë.

A merrni ju libra prej nxânsit të Zotní Beratit?
Po, unë marr libra prej nxânsit të Zotní Beratit.

A merrni ju peshqeshe prej vllait të Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej vllait të Zotní Beratit.

10a. A merrni letra shpesh prej oficeravet të Kompanís së Dytë?
Po, unë marr letra shpesh prej oficeravet të Kompanís së Dytë.

A merrni ju libra prej nxânësvet të Zotní Beratit?
Po, unë marr libra prej nxânësvet të Zotní Beratit.

A merrni ju peshqeshe prej vllazënvet të Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej vllazënvet të Zotní Beratit.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

1. Shofer! A jeni i lirë?
2. Si urdhënoni, Zotní! Ku dishroni me ju çue?

3. Më çoni në nji hotel!
4. Në çfarë hoteli dishroni me shkue?

5. Në nji hotel mesatár.
6. Si urdhënoni. Do të ju çoj në hotelin e nji miku.

7. A âsht i mirë hoteli i këtij miku?
8. As i mirë, as i keq, por âsht i pastër dhe ndodhet në qendër të qytetit.

9. Sa kushton dhoma e nji hoteli mesatár këtu në Vlonë?
10. 30-40 lekë. Prej nga jeni ju, Zotní?

11. Jam amerikan. A jeni ju nga Vlona?
12. Po, Zotní. Pse po pyetni?

13. Sepse dishroj me dijtë diçka për Vlonën; do të jetoj këtu për ca kohë.
14. Urdhënoni e më pyetni! Çka doni me dijtë?

15. A bân të nxehët në verë në Vlonë?
16. Jo shumë; as në dimën nuk bân të ftofét.

17. A bje shí a borë gjatë vjetit?
18. Në vjeshtë e në dimën bje shí; borë nuk bje gati kurr.

19. A bje mjegull?
20. Shumë rrallë. Edhe lagështinë ka fare pak.

21. Atëherë klima qenka e mrekullueshme!
22. Në përgjithësí po, por shpeshherë frýn erë.

23. A bje tërmet ndokund në Shqipní?
24. Po, në Durrës; tërmeti e ka shkatrrue Durrsin disa herë.

PJESA E DYTË
DIALOGU

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. Driver, are you free?
2. Yes Sir! Where do you want to go?

3. Take me to a hotel!
4. What kind of a hotel do you want to go to?

5. To an average hotel.
6. Yes Sir! I'll take you to the hotel of a friend of mine.

7. Is the hotel of this friend of yours a good one?
8. It is not good or bad but it is clean and it is located right downtown.

9. How much do they charge for a room in an average hotel here in Vlonë?
10. 150-200 leks. Where are you from, Sir?

11. I'm an American. Are you from Vlonë?
12. Yes Sir! Why do you ask?

13. Because I want to know something about Vlonë; I'm going to live here for a while.
14. Go on and ask me! What do you want to know?

15. Does it get hot in the summer in Vlonë?
16. Not much; nor does it get cold in the winter.

17. Does it rain and snow?
18. In the fall and winter it rains, but almost never snows.

19. Is there any fog?
20. Very seldom. Humidity is also very low.

21. As I see it the climate is marvelous!
22. Generally yes, but it is often windy.

23. Do earthquakes occur anywhere in Albania?
24. Yes, in Durrës. Durrës has been demolished by earthquakes a few times.

HOTEL
hotel HOTEL
FRIEND
VLONE
150-200 leks
VLONE
JULY
VLONE
SEPT
SELDOM
HUMIDITY
LOW
DURRES

PJESA E TRETË
ANALIZË GRAMATIKORE

GENITIVE CASE (Continuation from Lesson 30)

POSSESSIVE PARTICLE. The possessive particle is determined by the object owned and not by the owner.

The object owned may be in different cases and may take different forms according to singular, plural definite, indefinite and gender (masculine and feminine). Consequently the possessive particle is declined. This is a feature peculiar to Albanian which will be learned only by practice. For clarity we divide this declension into two patterns:

1. Following an indefinite noun.

2. Following a definite noun.

The following tables are for reference.

Declension of the possessive particle following a masculine indefinite noun:

	singular		plural	
nominative		i		të
genitive	(i,e,të)*	të	(i,e,të)*	të
dative		të		të
accusative		të		të
ablative		të		të

Examples:

Following a noun in nominative:

singular: Ky libër âsht i nji oficeri.
Zotní Berati âsht oficer i Kompanís së Dytë.

plural: Këta libra janë të nji oficeri.
Zotní Berati dhe Zotní Tepelena janë oficera të Kompanís së Dytë.

Following a noun
in genitive:

singular: Fjalori i* nji nxânsi të klasës sonë âsht grisë.
Uniforma e* nji oficeri t'ushtrís duhet të jetë e pastër.

plural: Fjalorët e* disa nxânësve të klasës sonë janë grisë.
Uniformat e* disa oficerave t'ushtrís janë ende ke rrobaqepsi.

Following a noun
in dative:

singular: Unë i shkruej shpesh nji oficeri të Kompanís së Dytë.
Grueja ime i fali nji libër nji nxânsi të Zotní Beratit.

plural: Unë u shkruej shpesh disa oficerave të Kompanís së Dytë.
Grueja ime u fali libra disa nxânësve të Zotní Beratit.

Following a noun
in accusative:

singular: Unë njof nji oficer të Kompanís së Dytë.
Ai ka në shtëpí nji libër të dipartimentit.

plural: Unë njof shumë oficera të Kompanís së Dytë.
Ai ka në shtëpí dy libra të Dipartimentit.

Following a noun
in ablative:

singular: Unë marr letra shpesh prej nji oficeri të Kompanís së Dytë.
Grueja ime mori nji libër prej nji nxânsi të Zotní Beratit.

plural: Unë marr letra shpesh prej disa oficerave të Kompanís së Dytë.
Grueja ime mori libra prej disa nxânësve të Zotní Beratit.

Declension of the possessive particle following a masculine definite noun.

	singular		plural	
nominative		i		e
genitive	(i,e,të)*	të	(i,e,të)*	të
dative		të		të
accusative		e		e
ablative		të		të

Examples:

Following a noun in nominative:

singular: Libri i oficerit âsht mbi tryezë.
Ky âsht automobili i Zotní Beratit.

plural: Librat e oficerit janë mbi tryezë.
Këta janë automobilat e Zotní Beratit.

Following a noun in genitive:

singular: Libri i* togerit të Kompanís së Dytë âsht mbi tryezë.
Ky âsht automobili i* mësuesit të Zotní Beratit.

plural: Mësuesi i* oficeravet të Kompanís së Dytë âsht shqiptár.
Këta janë automobilat e* mësuesvet të Zotní Beratit.

Following a noun in dative:

singular: Unë i shkruej shpesh togerit të Kompanís së Dytë.
Grueja ime i fali nji libër mësuesit të Zotní Beratit.

plural: Unë u shkruej shpesh oficeravet të Kompanís së Dytë.
Grueja ime u fali nji libër mësuesvet të Zotní Beratit.

Following a noun
in accusative:

singular: Unë e njof Komandantin e Kompanís së Dytë.
Mësuesin e Zotní Beratit e pashë në kinema.

plural: Unë nuk i njof të gjithë oficerat e Kompanís
së Dytë.
Mësuesit e Zotní Beratit i pashë në kinema.

Following a noun
in ablative:

singular: Unë marr letër shpesh prej Komandantit të
Kompanís së Dytë.
Grueja ime mori nji libër prej mësuesit të
Zotní Beratit.

plural: Unë marr letra shpesh prej oficeravet të
Kompanís së Dytë.
Grueja ime mori ca libra prej mësuesvet të
Zotní Beratit.

*- The possessive particle të follows a noun in the genitive, when this genitive expresses the idea of ownership. Whenever there are two genitives, in the same sentence, there will be two possessive particles. The first possessive particle depends on the case of the noun it follows.

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. I kujt âsht ky automobil?
   Ai automobil âsht i nji ushtari.

   For further practice:

   a. Replace the word "automobil" with "laps", "çakmak", "fjaluer";
   b. Replace "nji ushtari" with "ushtarit", "disa ushtarëve", "ushtarëvet";
   c. Replace "nji ushtari" with "nji djali", "nji mësuesi" and continue as in 1b.

2. Të kujt janë këta automobila?
   Ata automobila janë të nji ushtari.

   For further practice:

   a. Replace the word "automobila" with "lapsa", "çakmakë", fjalorë";
   b. Continue as in 1b.
   c. Continue as in 1c.

3. Cili âsht automobili i nji ushtari?
   Ky këtu âsht automobili i nji ushtari.

   For further practice:

   a. Replace the word "automobili" with "lapsi", "çakmaku", "fjalori".
   b. Continue as in 1b;
   c. Continue as in 1c.

4. Cilët janë automobilat e nji ushtari?
   Këta këtu janë automobilat e nji ushtari.

   For further practice:

   a. Replace "automobilat" with "lapsat", "çakmakët", "fjalorët";
   b. Continue as in 1b;
   c. Continue as in 1c.

5. Çfarë ngjyre ka automobili i nji mësuesi të dipartimentit tonë?
   Automobili i nji mësuesi të dipartimentit tonë âsht i kuq.

For further practice:

a. Replace the word "automobili" with "libri", "lapsi";
b. Replace the word "nji mësuesi" with "nji nxânsi".

6. Sa vjeç âsht djali i kryetarit të dipartimentit tonë?
Djali i kryetarit të dipartimentit tonë âsht dhetë vjeç.

For further practice:

a. Replace the word "djali" with "vllai", "kushrîni";
b. Replace the word "kryetarit" with "mësuesit", "nxânsit".

7. Ç'farë ngjyre kanë fjalorët e disa nxânësve të dipartimentit tonë?
Fjalorët e disa nxânësve të dipartimentit tonë janë të kuq.

For further practice replace the word "nxânësve" with "mësuesve", "ushtarëve";

8. Çë gjuhë nxânë shokët e nxânësvet të dipartimentit tonë?
Shokët e nxânësvet të dipartimentit tonë nxânë rusisht.

For further practice replace "nxânësvet" with "oficeravet", "mësuesvet".

9. Kush i shkruen ndonji mësuesi të shkollës fillore?
Unë i shkruej nji mësuesi të shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "mësuesi" with "nxânsi", "shoku".
b. Replace shkollës fillore with "shkollës së mesme".
c. Drill in all persons singular and plural.

9a. Kush u shkruen disa mësuesve të shkollës fillore?
Unë u shkruej disa mësuesve të shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "mësuesve" with "nxânësve", "shokëve";
b. Continue as in 9b;
c. Continue as in 9c.

10. Kush i shkruen vllait të Zotní Beratit shpesh?
Unë i shkruej vllait të Zotní Beratit shpesh.

a. Replace "vllait" with "mësuesit", "shokut";
b. Replace "Zotní Beratit" with any other name;
c. Drill in all persons singular and plural.

10a. Kush u shkruen vllazënvet të Zotní Beratit?
Unë u shkruej vllazënvet të Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "vllazënvet" with "mësuesvet", "shokëvet";
b. Drill in all persons singular and plural.

11. Ku do të shkoni sonte me nji shok të shkollës?
Unë do të shkoj sonte në kinema me nji shok të shkollës.

For further practice:

a. Replace "shok" with "oficer", "mësues";
b. Drill in all persons singular and plural.

11a. Ku do të shkoni sonte me shokun e shkollës?
Unë do të shkoj sonte në kinema me shokun e shkollës.

For further practice:

a. Replace "shokun" with "oficerin" "mësuesin";
b. Drill in all persons singular and plural.

12. Kush ka në shtëpí dy libra të Zotní Beratit?
Unë kam në shtëpí dy libra të Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "libra" with "lapsa", "fjalorë".
b. Drill in all persons singular and plural.

12a. Kush i ka në shtëpí librat e Zotní Beratit?
Unë i kam në shtëpí librat e Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "librat" with "lapsat", "fjalorët";
b. Drill in all persons singular and plural.

13. A bje shí shumë në qytetin tuej?
Jo, në qytetin tim nuk bje shí shumë.

Po mjegull, a bje në qytetin tuej?
Jo, në qytetin tim nuk bje mjegull aspak.

A bân të nxehët në qytetin tuej?
Po, në verë bân të nxehët.

Po në dimën, a bân të ftofët?
Po, në dimën bân shumë të ftofët.

Pse bân të ftofët në dimën?
Sepse në dimën bje shumë borë.

A frŷn erë kur bje borë?
Po, disa herë frŷn edhe erë kur bje borë.

14. A mendoni se do të bjerë shí nesër?
Jo, nuk mendoj se do të bjerë shí nesër.

For further practice replace "shí" with "borë", "mjegull", "tërmet".

15. A rá shumë shí dje?
Po, dje rá shumë shí.

For further practice replace "shí" with "borë", "mjegull", "tërmet".

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISET

1. Kur shkova në shkollën fillore ishem gjashtë vjeç. Mbasi mbarova klasën e tretë, baba na solli këtu me jetue. Duket se klima nuk ishte e mirë për mue, sepse ndejta mâ të shumtën e kohës në shtrat, i sëmundë, kështu që humba nji vjet. Kur shkova në shkollën e mesme kalova dý klasë dhe i mrrîjta shokët.
2. Baba më telefonoi dhe më tha se do të rrijë në zyrë me punue deri në mesnatë; më tha edhe me i a dërgue bukën atje sepse nuk ka kohë me shkue në gjellëtore. A të vjen keq me i a dërgue ti?
3. Për fat të keq s'kam të holla dhe as që dishroj me shkue me bâ qejf; jam i ftofun dhe do të shkoj në shtrat heret, por mâ parë do të shkoj në qytet me takue nji njerî me të cilin kam nji punë me rândësî.
4. Nuk të kallxoj as se ku qesh as çka bâna. Jam i sigurtë se në qoftë se të kallxoj ti do të qeshish me mue.
5. Rakija që na qitën mbrâmë ishte shumë e fortë; piva vetëm nji gotë dhe me thânë të drejtën, nuk e shijova aspak.
6. Ai nuk gjên me blé petka gati sepse ka gjymtyrë të gjata për trupin e tij të shkurtë.

We are now in our classroom. Our classroom is large; it has three windows and a door. On the four walls there are one map and beautiful pictures of Albanians dressed in national costumes. There are plenty of hangers also, to hang (me varë) our coats and hats. In front of us there is a blackboard on which we write with a piece of chalk. The instructor uses it most of the time. There are chairs, one for each of us, of course, and one desk for each two students. The desks have drawers where we keep our books, notebooks, pencils, erasers, etc. There is also a small, high table for the instructor where he keeps his book; the instructor stands all the time asking questions, in Albanian of course. Our instructors are all Albanians; one is from Tirana, two from Durrës, two from Elbasan and the fifth from Berat. The secretary is American.

XXXV

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

SIXTH PART
READING TEXT

Zotní John Smith-i ka shkue në Shqipní me kalue tre a katër muej. Tash ai ndodhet në Vlonë ku ka mrrîjtë me aeroplan nga Tirana dhetë minuta mâ parë. Mbasi âsht mbrâmje vonë, ai merr menjiherë nji veturë dhe i thotë shoferit me e çue në nji hotel. Shoferi e çon Zotní Smith-in në hotelin e nji miku të tij. Ky hotel s'âsht as shumë i mirë, as shumë i keq: âsht nji hotel mesatár, por âsht i pastër dhe ndodhet në qendër të qytetit. Dhomat ndër hotele në Vlonë nuk kushtojnë shumë. Në nji hotel mesátar nji dhomë kushton nja 150 lekë në natë.

Mbasi shoferi âsht nga Vlona, Zotní Smith-i e pyet në qoftë se në Vlonë bân të nxehët në verë e në qoftë se në dimën bje shumë shí e borë. Shoferi i tregon se në verë nuk bân shumë të nxehët. Në vjeshtë e në dimën bje pak shí, por gati kurr nuk bje borë. Në Vlonë ka fare pak lagështinë dhe klima në përgjithësí âsht shumë e mirë.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kush ka shkue në Shqipní me kalue tre a katër muej?
2. Ku ka shkue Zotní Smith-i me kalue tre a katër muej?
3. Në cilin qytet ndodhet ai tash?
4. Kur ka mrrîjtë ai në Vlonë me aeroplan nga Tirana?
5. Me çka ka mrrîjtë ai në Vlonë, dhetë minuta mâ parë?
6. Kush merr menjiherë nji veturë, mbasi âsht mbrâmje vonë?
7. Kujt i thotë me e çue në nji hotel?
8. Çka i thotë shoferit me bâ?
9. Kê çon shoferi në hotelin e nji miku të tij?
10. Ku e çon shoferi Zotní Smith-in?
11. Cili hotel s'asht as shumë i mirë as shumë i keq?
12. Ku ndodhet ky hotel?
13. Në cilin qytet dhomat ndër hotele nuk kushtojnë shumë?
14. Ku nuk kushtojnë shumë dhomat ndër hotele?
15. Sa kushton nji dhomë në nji hotel mesatár?
16. Kush e pyet shoferin në qoftë se në Vlonë bân të nxehët në verë?
17. Çka e pyet Zotní Smith-i shoferin?
18. Kê pyet Zotní Smith-i në qoftë se në Vlonë bje shumë shí e borë në dimën?
19. Kush i tregon se në verë nuk bân shumë të nxehët?
20. Kujt i tregon shoferi se në vjeshtë e në dimën bje pak shí?
21. Kush i thotë Zotní Smith-it se në Vlonë gati kurr nuk bje borë?

22. Ku ka fare pak lagështinë?

23. Qysh âsht klima në Vlonë, në përgjithësí?

24. Në cilin qytet klima âsht shumë e mirë, në përgjithësí?

191

XXXV

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

A. Translate the following sentences into Albanian:

1. We went downtown in the car of a friend (of mine).
2. The hat of an officer is just like the hat of a soldier.
3. I believe this pen belongs to a student; do you know to whom it belongs?
4. I have a boat that is powered by the motor of a car.
5. The job of a worker in Albania is very hard.

B. Translate the following sentences into English:

6. Tash për tash nuk mund të shkoj në shtëpí sepse âsht tue rá shí.
7. Në dhomën time, jo vetëm që bân të ftofëı, por ka edhe lagështinë.
8. Prŷn erë me borë e shí.
9. Tŷ të kuptoj fare mirë, por atê nuk e kuptoj fare.
10. Javën që kaloi shkova në mal, por nuk kishte shumë borë.

borë, -a borëna, -t	(f.)	snow
me çue (unë çoj)	(v.)	to send, take (persons & things), raise, lift
erë, -a erëna, -t	(f.)	wind, smell, odor
fare	(adv.)	at all, quite, completely, very
me frý (unë frýj)	(v.)	to blow, blow up, inflate, swell
i këtij	(pron.)	of this
lagështinë, -a	(f.)	wetness, dampness, wet weather, humidity
mesatár, -e mesatarë	(adj.m.&f.)	medium, average
mjegull, -a mjegulla, -t	(f.)	fog
i, të mrekullueshëm e, të mrekullueshme	(adj.m.&f.)	marvelous, wonderful
me u-ndodhë (unë ndodhem)	(v.)	to be (in, at, etc.) by chance, to be present, to be located
qendër, qendra qendrat, -t	(f.)	center, location, headquarters
me rá (unë bij)	(v.)	to fall, hit, strike, knock, lie, fit
shí, -u shina, -t	(m.)	rain
me shkatrrue (unë shkatrroj)	(v.)	to break down, destroy, disintegrate, undo

shofer, -i shofera, -t	(m.)	driver, chauffeur
tërmet, -i termete, -t	(m.)	earthquake

Notes:

me bâ të ftofët (bân të ftofët)	(v.)	to get cold (it gets cold)
me bâ të nxehët (bân të nxehët)	(v.)	to get hot (it gets hot)
me frŷ erë (frŷn erë)	(v.)	to blow (it blows)
me rá borë (bje borë)	(v.)	to snow (it snows)
me rá mjegull (bje mjegull)	(v.)	to be foggy, (it is foggy), to fog
me rá shí (bje shí)	(v.)	to rain (it rains)
me rá tërmet (bje tërmet)	(v.)	to have an earthquake

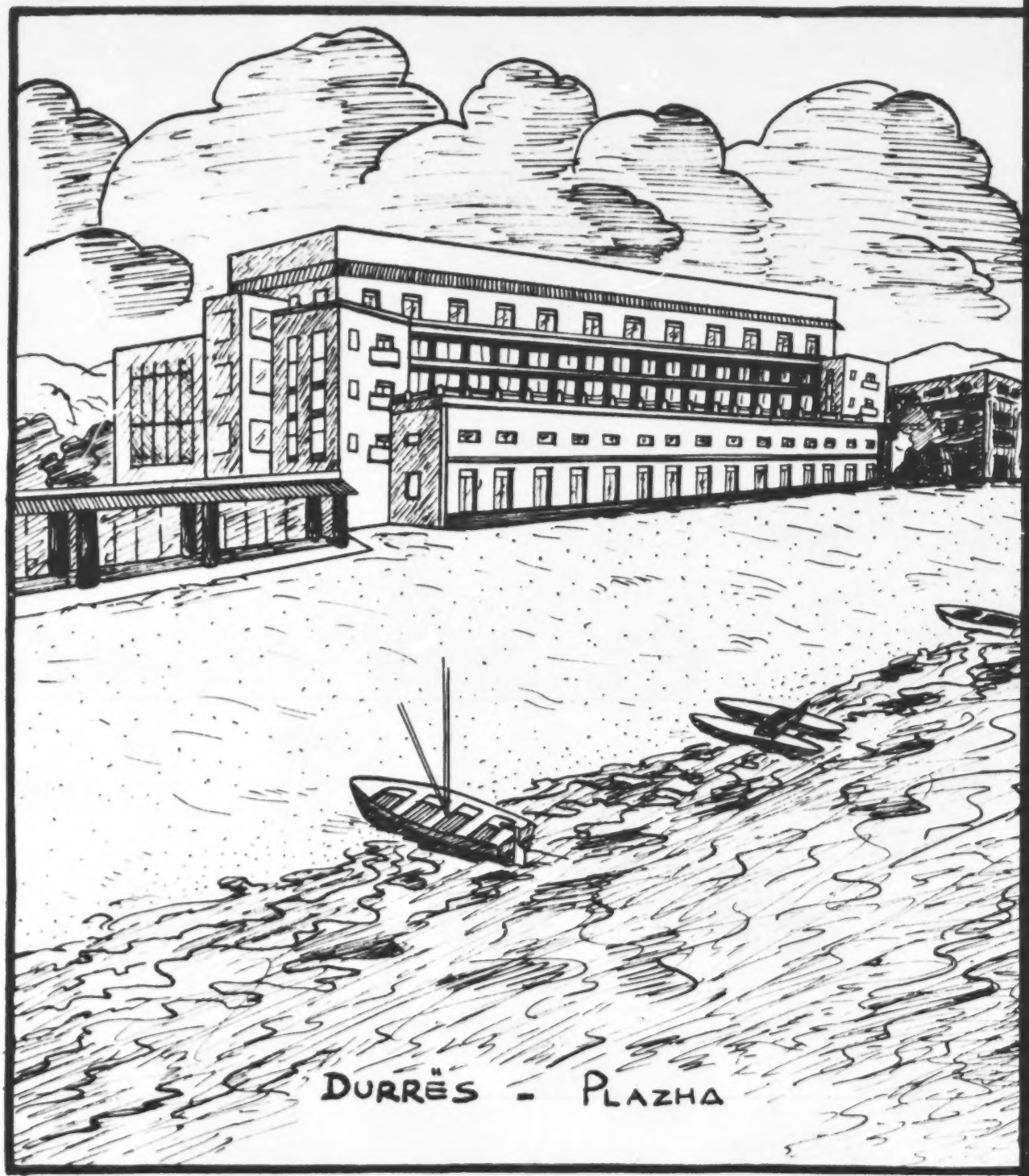

DURRËS - PLAZHA

PJESA E PARË — FIRST PART

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A âsht kjo pêndë e nji vajze?
Po, ajo pêndë âsht e nji vajze.

A âsht kjo çantë e nji nxânsje?
Po, ajo çantë âsht e nji nxânsje.

A âsht kjo shtëpí e nji zoje që njof?
Po, ajo shtëpí âsht e nji [illegible]e që njifni.

1a. A janë këto pênda të nji vajze?
Po, ato pênda janë të nji vajze.

A janë këto çanta të nji nxânsje?
Po, ato çanta janë të nji nxânsje.

A janë këto shtëpí të nji zoje?
Po, ato shtëpí janë të nji zoje.

2. A âsht e madhe vajza e nji mësuesje së klasës sonë?
Po, vajza e nji mësuesje së klasës sonë âsht e madhe.

A shkon në shkollë mbesa e nji mësuesje së dipartimentit tonë?
Po, mbesa e nji mësuesje së dipartimentit tonë shkon në shkollë.

A âsht ajo shkolla e nji vajze së mësueses sonë?
Po, ajo âsht shkolla e nji vajze së mësueses sonë.

2a. A janë të mëdhaja vajzat e disa mësueseve të klasës sonë?
Po, vajzat e disa mësueseve të klasës sonë janë të mëdhaja.

A shkojnë në shkollë mbesat e disa mësueseve të dipartimentit tonë?
Po, mbesat e disa mësueseve të dipartimentit tonë shkojnë në shkollë.

A janë ato shkollat e disa vajzave të mësuesevet tona?
Po, ato janë shkollat e disa vajzave të mësuesevet tona.

3. A i shkrueni ju nji nxânsje së klasës sonë?
Po, unë i shkruej nji nxânsje së klasës sonë.

A i falni ju libra nji mbese së Zotní Beratit?
Po, unë i fal libra nji mbese së Zotní Beratit.

A i dërguet ju nji peshqesh nji mësuesje së dipartimentit tonë?
Po, unë i dërgova nji peshqesh nji mësuesje së dipartimentit tonë.

3a. A u shkrueni ju disa nxânseve të klasës sonë?
Po, unë u shkruej disa nxânseve të klasës sonë.

A u falni ju libra dý mbesave të Zotní Beratit?
Po, unë u fal libra dý mbesave të Zotní Beratit.

A u dërguet ju peshqeshe disa mësueseve të dipartimentit tonë?
Po, unë u dërgova peshqeshe disa mësueseve të dipartimentit tonë.

4. A do të shkoni ju në kinema me nji shoqe të klasës?
Po, unë do të shkoj në kinema me nji shoqe të klasës.

A keni ju në shtëpí nji revistë të Zojës Berati?
Po, unë kam në shtëpí nji revistë të Zojës Berati.

A njifni ju ndonji vajzë të shkollës sonë?
Po, unë njof nji vajzë të shkollës sonë.

4a. A do të shkoni në kinema me disa shoqe të klasës sonë?
Po, unë do të shkoj në kinema me disa shoqe të klasës sonë.

A keni ju në shtëpí dý revista të Zojës Berati?
Po, unë kam në shtëpí dý revista të Zojës Berati.

A njifni ju shumë vajza të shkollës sonë?
Po, unë njof shumë vajza të shkollës sonë.

5. A merrni ju revista prej nji vajze së klasës sonë?
Po, unë marr revista prej nji vajze së klasës sonë.

A merrni ju peshqeshe prej nji mbese së Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej nji mbese së Zotní Beratit.

A merrni ju letra prej nji mësuesje së shkollës fillore?
Po, unë marr letra prej nji mësuesje së shkollës fillore.

5a. A merrni ju revista prej disa vajzave së klasës sonë?
Po, unë marr revista prej disa vajzave së klasës sonë.

A merrni ju peshqeshe prej dý mbesave të Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej dý mbesave të Zotní Beratit.

A merrni ju letra prej disa mësueseve të shkollës fillore?
Po, unë marr letra prej disa mësueseve të shkollës fillore.

6. A âsht e madhe vajza e mësueses së klasës sonë?
Po, vajza e mësueses së klasës sonë âsht e madhe.

A shkon në shkollë mbesa e mësueses së dipartimentit tonë?
Po, mbesa e mësueses së dipartimentit tonë shkon në shkollë.

A âsht ajo shkolla e vajzës së mësueses sonë?
Po, ajo âsht shkolla e vajzës së mësueses sonë.

6a. A janë të mëdhaja vajzat e mësuesevet të klasës sonë?
Po, vajzat e mësuesevet të klasës sonë janë të mëdhaja.

A shkojnë në shkollë mbesat e mësuesevet të dipartimentit tonë?
Po, mbesat e mësuesevet të dipartimentit tonë shkojnë në shkollë.

A janë ato shkollat e vajzavet të mësueses sonë?
Po, ato janë shkollat e vajzavet të mësueses sonë.

7. A i shkrueni ju mësueses së klasës sonë?
Po, unë i shkruej mësueses së klasës sonë.

A i falni ju libra mbesës së Zotní Beratit?
Po, unë i fal libra mbesës së Zotní Beratit.

A i dërguet ju nji peshqesh nânës së Zotní Beratit?
Po, unë i dërgova nji peshqesh nânës së Zotní Beratit.

7a. A u shkrueni ju mësuesevet të klasës sonë?
Po, unë u shkruej mësuesevet të klasës sonë.

A u falni ju libra mbesavet të Zotní Beratit?
Po, unë u fal libra mbesavet të Zotní Beratit.

A u dërguet ju peshqeshe motravet të Zotní Beratit?
Po, unë u dërgova peshqeshe motravet të Zotní Beratit.

8. A do të shkoni ju në kinema me mësuesen e klasës sonë?
Po, unë do të shkoj në kinema me mësuesen e klasës sonë.

A e keni ju në shtëpí çantën e Zotní Beratit?
Po, unë e kam në shtëpí çantën e Zotní Beratit.

A e njifni ju mbesën e Zotní Beratit?
Po, unë e njof mbesën e Zotní Beratit.

8a. A do të shkoni ju në kinema me mësueset e klasës sonë?
Po, unë do të shkoj në kinema ne mësueset e klasës sonë.

A i keni ju në shtëpí çantat e Zotní Beratit
Po, unë i kam në shtëpí çantat e Zotní Beratit

A i njifni ju mbesat e Zotní Beratit?
Po, unë i njof mbesat e Zotní Beratit.

9. A merrni ju revista prej mësueses së klasës sonë?
Po, unë marr revista prej mësueses së klasës sonë.

A merrni ju peshqeshe prej mbesës së Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej mbesës së Zotní Beratit.

A merrni ju letra prej motrës së Zotní Beratit?
Po, unë marr letra prej motrës së Zotní Beratit.

9a. A merrni ju revista prej mësuesevet të klasës sonë?
Po, unë marr revista prej mësuesevet të klasës sonë.

A merrni ju peshqeshe prej mbesavet të Zotní Beratit?
Po, unë marr peshqeshe prej mbesavet të Zotní Beratit.

A merrni ju letra prej motravet të Zotní Beratit?
Po, unë marr letra prej motravet të Zotní Beratit.

PJESA E DYTË
DIALOGU

1. Sa ditë e mrekullueshme sot!
2. Me të vërtetë po. Qielli âsht i kaltërt, pa ré dhe dielli âsht mjaft i nxehët.

3. A shkojmë me bâ nji shetí jashtë qytetit?
4. Pse jo. Edhe mue më pëlqen me kalue ca orë n'ajr të pastër.

5. A marrim nji karrocë deri afër kodrës?
6. Mirë, dhe mandej vazhdojmë më kambë.

. . . . . .

7. Shifi fushat sa të bukura janë!
8. Duken si me qenë nji qylym i blertë.

9. Të lutem, mos ec tepër shpejt! Kam fillue me u-lodhë.
10. Në qoftë se je i lodhun mund t'ulemi në hijen e ndonji peme.

11. Sa pamje të bukur kemi para tash!
12. Pamja më duket si ajo e nji pikture.

13. A të duket ngjyra e liqênit mâ e kaltërt se zakonisht?
14. Natyrisht! Jemi mâ nalt.

15. Çka âsht ajo ndërtesë në majë t'asaj kodre.
16. Asht Shkolla e Infermierevet.

17. Ku flêjnë nxânset e Shkollës së Infermierevet?
18. Aty. Shkolla âsht njikohësisht edhe konvikt.

19. Kemi ndejtë mjaft; a këthehemi?
20. Mirë.

21. Çohu pra të shkojmë!
22. Merre paqetën e cingarevet!

23. Asht bosh.
24. Ashtu? Kujtova se e harrove.

PJESA E DYTË
DIALOGU

SECOND PART
DIALOGUE

Idiomatic Translation - Përkëthimi i Lirë

1. What a marvelous day is today!
2. Indeed it is. The sky is blue and cloudless and the sun is quite warm.

3. Shall we go for a walk out of town?
4. Why not. I like to spend a few hours in fresh air, too.

5. Shall we hire a coach to take us to the foot of the hill?
6. Fine, and then we'll continue on foot.

. . . . . .

7. Look at the fields how beautiful they are!
8. They look like a green carpet.

9. Please don't walk too fast! I'm getting tired.
10. If you are tired, we can sit in the shade of some trees.

11. What a beautiful view is in front of us!
12. It looks just like a painting.

13. Does the color of the lake look bluer to you than usual?
14. Naturally! We are higher.

15. What's that building on top of that hill?
16. It's a school for nurses.

17. Where do the students sleep?
18. Inside the school. The school is a boarding school.

19. We have rested long enough; shall we go back?
20. O. K.

21. Get up then and let's go.
22. Take your pack of cigarettes!

23. It is empty.
24. Is that so? I thought you had forgotten it.

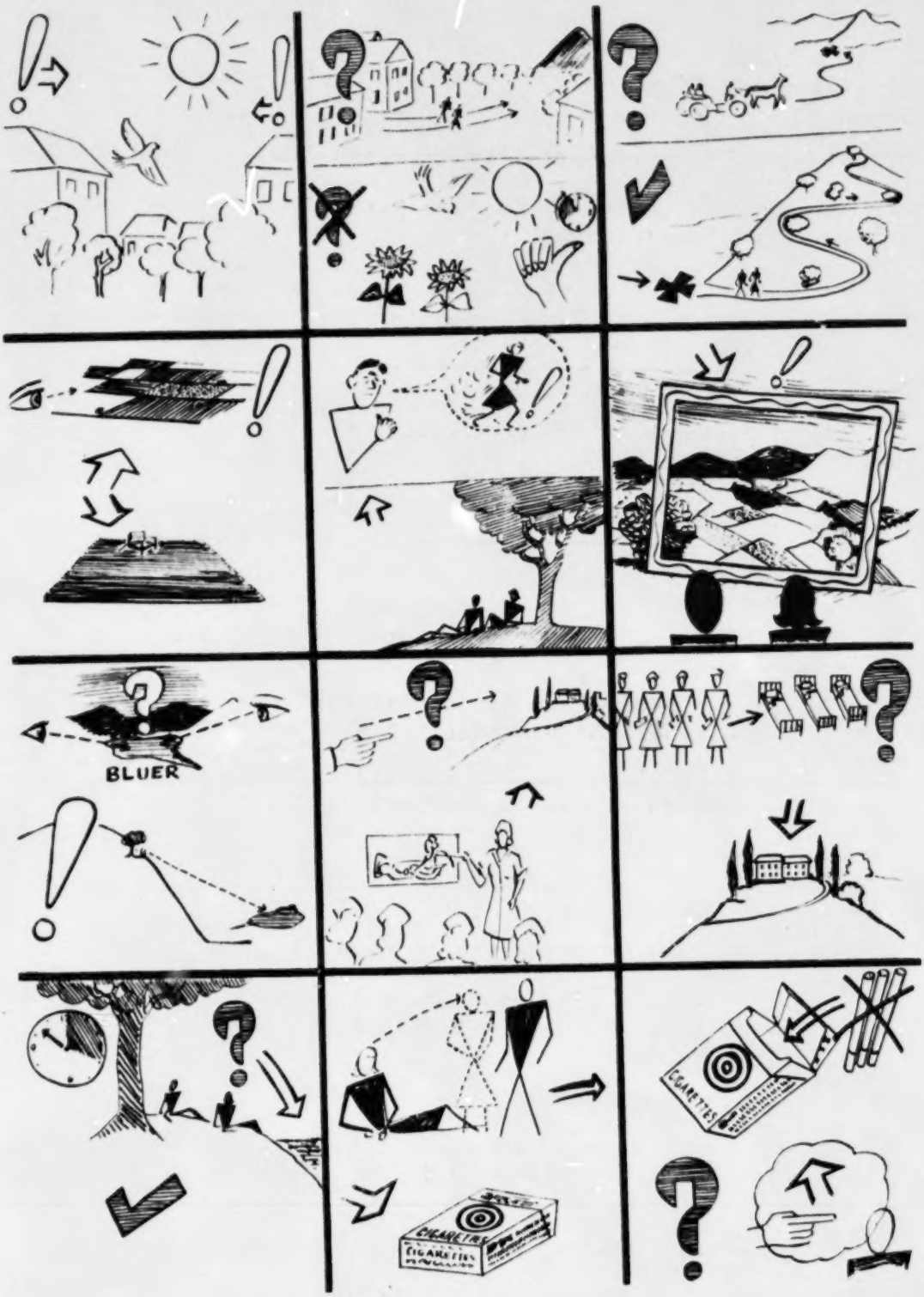
BLUER
CIGARETTES
CIGARETTES

GENITIVE CASE (Continuation from Lesson 35)

Declension of the possessive particle following a feminine indefinite noun:

	singular	plural
nominative	e	të
genitive	(i,e,të)* së	(i,e,të)* të
dative	së	të
accusative	të	të
ablative	së	të

Examples:

Following noun in nominative:

singular: kjo pêndë âsht e nji oficeri
Lirija âsht nji nxânse e klasës së parë

plural : Këto pênda janë të nji oficeri
Lirija dhe Tefta janë nxânse të klasës së parë

Following a noun in genitive:

singular: Fjalori i* nji nxânsje së klasës sonë âsht grisë.
Llampa e* nji rruge së katundit âsht e vogël.

plural : Fjalorët e* disa vajzave të klasës sonë janë grisë.
Llampat e* disa rrugëve të katundit janë të vogla.

Following a noun in dative:

singular: Unë i shkruej shpesh nji vajze së klasës së parë.
Grueja ime i fali nji libër nji nxânsje së Zotnî Beratit.

plural : Unë u shkruej shpesh disa vajzave të klasës së parë
Grueja ime u fali libra disa nxânseve të Zotnî Beratit.

Following a noun
in accusative:

singular: Unë kam një pêndë të mësuesit.
Ai njef një nxânse të klasës së parë.

plural : Unë kam dý pênda të mësuesit.
Ai njef ca vajza të klasës së parë.

Following a noun
in ablative:

singular: Unë marr letra shpesh prej një vajze së klasës së parë.
Grueja ime mori një libër prej një nxânsje së Zotnî Beratit.

plural : Unë marr letra shpesh prej disa vajzave të klasës së parë.
Grueja ime mori libra prej disa nxânseve të Zotnî Beratit.

Declension of the possessive particle following a feminine definite noun:

	singular		plural	
nominative		e		e
genitive	(i,e,të)*	së	(i,e,të)*	të
dative		së		të
accusative		e		e
ablative		së		të

Examples for the above mentioned table:

Following a noun
in nominative:

singular: Pênda e oficerit âsht mbi tryezë.
Kjo âsht çanta e Zotnî Beratit.

plural : Pêndat e oficerit janë mbi tryezë.
Këto janë çantat e Zotnî Beratit.

2 .1

Following a noun
in genitive:

singular: Fjalori i* nxânses së klasës së parë âsht grisë.
Mësuesja e* vajzës së Zotní Beratit âsht e ré.

plural : Fjalorët e* nxânsevet të klasës së parë janë grisë.
Mësueset e* dý vajzavet të Zotní Beratit janë të reja.

Following a noun
in dative:

singular: Unë i shkruej shpesh mësueses së klasës së parë.
Grueja ime i fali nji libër vajzës së Zotní Beratit.

plural : Unë u shkruej shpesh mësuesevet të klasës së parë.
Grueja ime u fali libra vajzavet të Zotní Beratit.

Following a noun
in accusative:

singular: Unë e kam pêndën e mësuesit në zyrë.
Unë e njof mësuesen e klasës së parë.

plural : Unë i kam pêndat e mësuesit në zyrë.
Unë i njof mësueset e klasës së parë.

Following a noun
in ablative:

singular: Unë marr letra shpesh prej mësueses së klasës së parë.
Grueja ime mori nji libër prej vajzës së Zotní Beratit.

plural : Unë marr letra shpesh prej mësuesevet të klasës së parë.
Grueja ime mori libra prej vajzavet të Zotní Beratit.

* - Look at the asterisk in Lesson 35, Grammar Analysis.

NEGATION: Practice has taught you so far how negation and negative expressions function in Albanian. Below are the most important ways of usage of these expressions.

1. Nuk, s' (not, do not) in simple negation preceding a verb.

   Example:

   -Sot nuk hangra mëngjes.
   (I did not have breakfast this morning.)

   -S'âsht këtu.
   (He (it) is not here.)

2. As (neither, not even, neither nor)

   Example:

   -As shtëpí nuk kam.
   (I do not even have a house.)

   -As nuk foli as nuk hangri.
   (He neither spoke nor ate.)

3. Jo (not) preceding nouns, pronouns, adverbs and adjectives (in sentences where the verb is omitted).

   Example:

   -Libri âsht në syzë, jo fjalori.
   (The book is in the drawer, not the dictionary)

   -Ai tha, jo unë.
   (He said, not I.)

   -Qysh jeni? (How are you?)
   Jo mirë. (Not well.)

   -Dialogu âsht i gjatë, por jo i vështirë.
   (The dialogue is long, but not difficult.)

At this point we would like to attract the students' attention in the usage of the negative mos (do not, not)

   a. Use mos in prohibitive imperative.

   Example:

   -Mos shkrueni me laps.
   (Do not write with a pencil.)

-Mos hani shumë.
(Do not eat too much.)

-Mos e mbyllni derën.
(Do not close the door.)

b. Use mos with infinitive or subjunctive.

Example:

-Asht mâ mirë mos me shkue.
(It's better not to go.)
or:
-Asht mâ mirë mos të shkoni.
(It's better for you not to go.)

-Pse mos me ndejtë?
(Why not stay?)

or:

-Pse mos të rrini?
(Why shouldn't you stay?)

Note: With this lesson the declension of the noun and the adjective is completed. The tables left incomplete in lesson 26, Volume II, are completed on the following pages.

IT IS VERY IMPORTANT TO BEAR IN MIND THAT THE DECLENSION OF THE CONNECTIVE PARTICLE (which precedes the adjectives) IS IDENTICAL IN FORM WITH THE POSSESSIVE PARTICLE (which precedes the genitive) STUDIED IN THE LAST TWO LESSONS.

DECLENTION OF A MASCULINE NOUN WITH AN ADJECTIVE

M A S C U L I N E

INDEFINITE

	Singular	Plural
nom.	(nji) oficer i mirë	(disa) oficera të mirë
gen.	i,e,të nji oficeri të mirë	i,e,të disa oficerave të mirë
dat.	nji oficeri të mirë	disa oficerave të mirë
acc.	(nji) oficer të mirë	(disa) oficera të mirë
abl.	prej (nji) oficeri të mirë	prej disa oficerave të mirë

DEFINITE

	Singular	Plural
nom.	oficeri i mirë	oficerat e mirë
gen.	i,e,të oficerit të mirë	i,e,të oficeravet të mirë
dat.	oficerit të mirë	oficeravet të mirë
acc.	oficerin e mirë	oficerat e mirë
abl.	prej oficerit të mirë	prej oficeravet të mirë

DECLENTION OF A FEMININE NOUN WITH AN ADJECTIVE

F E M I N I N E

INDEFINITE

	Singular	Plural
nom.	(nji) vajzë e mirë	(disa) vajza të mira
gen.	i,e,të nji vajze së mirë	i,e,të disa vajzave të mira
dat.	nji vajze së mirë	disa vajzave të mira
acc.	(nji) vajzë të mirë	(disa) vajza të mira
abl.	prej (nji) vajze së mirë	prej disa vajzave të mira

DEFINITE

	Singular	Plural
nom.	vajza e mirë	vajzat e mira
gen.	i,e,të vajzës së mirë	i,e,të vajzavet të mira
dat.	vajzës së mirë	vajzavet të mira
acc.	vajzën e mirë	vajzat e mira
abl.	prej vajzës së mirë	prej vajzavet të mira

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. E kujt âsht kjo çantë?
   Ajo çantë âsht e nji infermierje.

   For further practice:

   a. Replace "çantë" with "pêndë", "shtëpí";
   b. Replace "nji infermierje" with "infermieres", "disa infermiereve", "infermierevet";
   c. Replace "nji infermierje" with "nji vajze", "nji nxânsje" and then continue as in 1b.

2. Të kujt janë këto çanta?
   Ato çanta janë të nji infermierje.

   For further practice:

   a. Replace "çanta" with "pênda", "shtëpí";
   b. Continue as in 1b;
   c. Continue as in 1c.

3. Cila âsht çanta e nji infermierje?
   Kjo âsht çanta e nji infermierje.

   For further practice:

   a. Replace "çanta" with "pênda", "shtëpija";
   b. Continue as in 1b;
   c. Continue as in 1c.

4. Cilat janë çantat e nji infiermierje?
   Këto janë çantat e nji infiermierje.

   For further practice:

   a. Replace "çantat" with "pêndat", "shtëpít";
   b. Continue as in 1b;
   c. Continue as in 1c.

5. Çfarë ngjyre ka çanta e nji mësuesje së klasës sonë?
   Çanta e nji mësuesje së klasës sonë âsht e verdhë.

   For further practice:

   a. Replace "çanta" with "pênda", "shtëpija";
   b. Replace "nji mësuesje" with "nji vajze", "nxânsje".

6. Sa vjeç âsht vajza e mësueses së Zotní Beratit?
Vajza e mësueses së Zotní Beratit âsht dhetë vjeç.

For further practice:

a. Replace "vajza" with "motra", "shoqja".
b. Replace "mësueses" with "motrës".

7. Çfarë ngjyre kanë këpucët e disa vajzave të klasës sonë?
Këpucët e disa vajzave të klasës sonë janë të bardha.

For further practice:

a. Replace "këpucët" with "shtëpít", "dhomat";
b. Replace "infermiereve", "nxânseve".

8. Çë gjuhë nxânë shoqet e nxânsevet të klasës sonë?
Shoqet e nxânsevet të klasës sonë nxânë rusisht.

For further practice:

a. Replace "shoqet" with "motrat", "mbesat";
b. Replace "nxânsevet" with "mësuesevet", "vajzavet".

9. Kush i shkruen nji mësuesje së shkollës fillore?
Unë i shkruej nji mësuesje së shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "mësuesje" with "nxânsje", "shoqje".
b. Drill in all persons singular and plural.
c. Replace "shkollës fillore" with "shkollës së mesme".

10. Kush u shkruen disa mësueseve të shkollës fillore?
Unë u shkruej disa mësueseve të shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "mësueseve" with "nxânseve", "shoqeve";
b. Drill in all persons singular and plural.
c. Continue as in 9c.

11. Kush i shkruen motrës së Zotní Beratit?
Unë i shkruej motrës së Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "motrës" with "mësueses" "shoqes";
b. Replace "Zotní Beratit" with any other name;
c. Drill in all persons singular and plural.

12. Kush u shkruen motravet të Zotní Beratit?
Unë u shkruej motravet të Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "motravet" with "vajzavet", "shoqevet";
b. Drill in all persons singular and plural.

13. Ku do të shkoni sonte me nji shoqe të shkollës?
Unë do të shkoj në kinema me nji shoqe të shkollës.

For further practice:

a. Replace "shoqe" with "infermiere", "mësuese";
b. Drill in all persons singular and plural.

14. Ku do të shkoni sonte me shoqen e shkollës?
Unë do të shkoj në kinema me shoqen e shkollës.

For further practice:

a. Replace "shoqen" with "infermieren", "mësuesen";
b. Drill in all persons singular and plural.

15. Kush ka në shtëpí dý revista të mësueses sonë?
Unë kam në shtëpí dý revista të mësueses sonë.

For further practice:

a. Replace "revista" with "çanta", "pênda";
b. Drill in all persons singular and plural.

16. Kush i ka në shtëpí revistat e mësueses sonë?
Unë i kam në shtëpí revistat e mësueses sonë.

For further practice:

a. Replace "revistat" with "çantat", "pêndat";
b. Drill in all persons singular and plural.

17. A merrni ju letra prej nji vajze së shkollës fillore?
Po, unë marr letra prej nji vajze së shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "vajze" with "mësuesje";
b. Replace "shkollës fillore" with "shkollës së mesme".

18. A merrni ju letra prej mësueses së Zotní Beratit?
Po, unë marr letra prej mësueses së Zotní Beratit.

For further practice:

a. Replace "mësueses" with "vajzës", "motrës";
b. Replace "Zotni Berati:" with any other name.

19. A merrni ju letra prej disa vajzave të shkollës fillore?
Po, unë marr letra prej disa vajzave të shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "vajzave" with "nxânseve", "mësueseve";
b. Replace "shkollës fillore" with "shkollës së mesme".

20. A merrni ju letra prej vajzavet të shkollës fillore?
Po, unë marr letra prej vajzavet të shkollës fillore.

For further practice:

a. Replace "vajzavet" with "mësuesevet", "shoqevet";
b. Replace "shkollës fillore" with "shkollës së mesme".

21. A u thonë mësuesit nxânësvet: "Mos flitni anglisht në klasë?"
Po mësuesit u thonë nxânësvet: "Mos flitni anglisht në klasë!"

For the students to change into prohibitive imperative the following imperative expressions:

-Shkrueni me laps!
-Studjoni në mbrâmje!
-Hapni librat!
-Rrini këtu!
-Dilni jashtë dhe pini duhan!
-Flêni në karrigë!

213

PJESA E PESTË
USHTRIME PËRKËTHIMI

FIFTH PART
TRANSLATION EXERCISE

Mbrâmë takova rrugës nji zojë të huej; jo vetëm që nuk flitte shqip, por as nuk ndigjonte mirë. Mbas nji çerek ore kuptova se kërkonte me u-këthye në hotel dhe se kishte humbë rrugën. Në cilin hotel me e çue? Si me i a tregue rrugën? Mora nji zarf që kishem në xhep dhe mbi të shkrova emnat e ca hoteleve që më ranë në mend (to recall) dhe që ishin në qendër të qytetit. I a tregova, po ajo luente kryet e duert si me dashë me thânë se jo, nuk ishte asnji prej tyne. Si duket, ajo nuk e dinte as emnin e hotelit ase ndoshta nuk e mbante mend. Çka të bâjshem? E shoqnova deri në policí (police station), nja 200 metra larg prej atje; zakonisht, ata kanë listën e të huejvet që jetojnë ndër hotele. Për fat të mirë, atje kishte nji zotní që dinte gjuhën e saj. Nuk qe e vështirë me e kuptue njâni tjetrin megjithëse, si thash, ajo nuk ndigjonte mirë. Ajo nuk kërkonte me u-këthye në hotel, por me shkue në nji hotel, në çfardo (any) hoteli. Unë e zoja filluem me qeshë. Sa keq âsht, thash me vete, mos me dijtë nji gjuhë të huej. E shoqnova në nji hotel; aty na thanë se nuk kishte dhoma të lira. Prej atje shkuem ke nji tjetër dhe përsërí ke nji tjetër deri sa mundëm me gjetë nji dhomë. Zoja nuk dinte si me më falënderue. Mrrîjta në shtëpí dý orë vonë; grueja e fëmijët ende po pritshin me hangër darkë.

211

I spent two weeks in Tirana, and then I traveled by bus to Korça. The road from Tirana to Korça was not good at all and very dangerous. I believe I lost 5 pounds (2.27 kg) that day. The bus driver was talking all the time with the people that were on the bus. Not that talking was bad, but he would turn around and look at the people with whom he was conversing, instead of looking at the road.

We stopped at Pogradec, a beautiful city situated on the shores of a lake, which less than half of it belongs to Albania; the other half belongs to Yugoslavia. It is called Lake Ohrida (liqeni i Ohrit). Lake Ohrida is full of (i pasun) fish.

In Tirana there was springlike weather, but in Korça it was just like winter, even though Korça is only 100 miles (160 kilometers) away.

Dje ishte nji ditë e bukur pranvere. Në qiell s'kishte asnji rê dhe diellí ishte i nxehët. Mbasdreke Petriti e Gjergji shkuen me bâ nji shetí jashtë qytetit. Ata morën nji karrocë me qirá deri afër kodravet dhe mandej vazhduen më kambë. Nga maja e kodrës fushat dukeshin si nji qylym i blertë dhe shtëpít e qytetit dukeshin fare të vogla; edhe liqêni dukesh mâ i kaltërt se zakonisht.

Në majë të nji kodre aty afër ishte nji ndërtesë e madhe dhe e bukur. Kur Petriti pyeti Gjergjin se çka ishte ajo ndertesë, Gjergji i tregoi se ajo ishte Shkolla e Infermierevet. N'at shkollë banojnë e studjojnë të gjitha vajzat që dishrojnë me u-bâ infermiere. Ato rrijnë në këtë shkollë dy vjetë.

Mbasi pushuen pak kohë në hijen e nji peme, Petriti e Gjergji morën rrugën për në qytet. Kur mrrijtën në shtëpí ishte mbrâmje.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kur ishte nji ditë e bukur pranvere?
2. Ku s'kishte asnji ré?
3. Çka s'kishte në qiell?
4. Qysh ishte dielli?
5. Kush shkoi me bâ nji shetí jashtë qytetit?
6. Ku shkuen Petriti e Gjergji dje mbasdreke?
7. Çka morën me qirâ deri afër kodravet?
8. Kush vazhdoi mandej më kambë?
9. Prej nga dukeshin fushat si nji qylym i blertë?
10. Qysh dukeshin fushat nga maja e kodrës?
11. Cilat shtëpí dukeshin fare të vogla?
12. Qysh dukesh liqêni?
13. Çka dukesh mâ i kaltërt se zakonisht?
14. Ku ishte nji ndërtesë e madhe dhe e bukur?
15. Çka ishte në majë të nji kodre aty afër?
16. Kujt i tregoi Gjergji se ajo ishte Shkolla e Infermierevet?
17. Cilat vajza studjojnë e banojnë n'at shkollë?
18. Ku banojnë e studjojnë të gjitha vajzat që dishrojnë me u-bâ infermiere?
19. Sa kohë rrijnë ato n'at shkollë?
20. Në cilën shkollë rrrijnë ato dy vjetë?
21. Çka bânë Petriti e Gjergji mbasi pushuen pak kohë në hijen e nji peme?
22. Cilët morën rrugën për në qytet mbasi pushuen pak kohë në hijen e nji peme?

XXXVI

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

SEVENTH PART
HOMEWORK

a. Translate into Albanian:

1. The largest plain of Albania is called "Myzeqe".
2. He always speaks fast, but today he is speaking too fast.
3. Women's clothing costs less than men's clothing.
4. My daughter's school is on the lake shore.
5. It will not rain because the clouds are too high.

b. Translate into English:

6. Mbrâmë shkova me fjetë heret sepse ishem i lodhun.
7. Mos e pini at ujë sepse âsht i ndytë.
8. Kjo pjesë e shtëpís âsht gjithëmonë në hije; në verë âsht e freskët, por në dimën ka lageshtinë.
9. Kjo shishe âsht bosh; a e dini çka ka pasë mbrendë?
10. Kur ishem i rí dhe shkojshem në ndonji shetí, aty ku hajshem drekë, me majë të briskut shkruejshem në pemë dý shkronjat e para t'emnit dhe mbiemnit (first name, last name).

ajr, -i	(m.)	air
me u-bâ (unë bâhem)	(v.)	to be done, to become
bosh	(adv.)	empty
diell, -i	(m.)	sun
me ecë (unë eci)	(v.)	to walk, move
fushë, -a fusha, -t	(f.)	field
hije, -a hije, -t	(f.)	shade, shadow, spirit, ghost
infermiere, infermierja infermiere, -t	(f.)	nurse
me u-këthye (unë këthehem)	(v.)	to return, turn, turn around, turn over, be inverted
kodër, kodra kodra, -t	(f.)	hill
konvikt, -i konvikte, -t	(m.)	boarding school
liqê, liqêni liqêj, -t	(m.)	lake
me u-lodhë (unë lodhem)	(v.)	to get tired
i, e, të lodhun të lodhuna	(adj.m.&f.)	tired, weary
majë, -a maja, -t	(f.)	top, tip, peak, summit, point
mos	(adv.)	don't, not to
nalt	(adv.)	up, upstairs

ngjyrë, -a ngjyra, -t	(f.)	color, dye, paint, tint, ink
njikohësisht	(adv.)	simultaneously, at the same time
pamje, -a pamje, -t	(f.)	sight, view
me pushue (unë pushoj)	(v.)	to rest, stop, pause, be silent
qiell, -i qiej, -t	(m.)	the sky, heaven
qylym, -i qylyma, -t	(m.)	carpet, rug
ré, -ja ré, -t	(f.)	cloud
shetí, -ja shetí, -t	(f.)	stroll, walk, promenade, excursion
me shëndritë (shëndrit)	(v.)	to shine (shines)
tepër	(adv.)	very, very much, excessively, too, too much
me u-ulë (unë ulem)	(v.)	to sit down, go down, descend, put oneself down
me vazhdue (unë vazhdoj)	(v.)	to continue

Notes:

me bâ nji shetí	to go for a stroll
Sa ditë e mrekullueshme sot!	What a wonderful day is today!